

**BUDAPEST FŐVÁROS
XVII. KERÜLET
PESTSZENTLŐRINC-PESTSZENTIMRE
ÖNKORMÁNYZATA**

**SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓ
FELÜLVIZSGÁLATA**

2021.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	4
1. Helyzetelemzés	8
1.1 A település bemutatása	8
1.2 Demográfiai adatok	8
2. Lakásgazdálkodás	11
2.1. Jogszályi háttér	11
2.2. Bérlakásállomány	11
2.3. Krízishelyzet alapján történő bérbeadás	13
2.4. Lakbérhátralék	13
3. Gyermekjólét - Gyermekvédelem	14
3.1. Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ	14
3.1.1 Jogszályi háttér, jogszályi változások bemutatása	14
3.1.2. Az intézmény.....	15
3.1.3. Prevenációs Csoport	17
3.1.4. Család- és gyermekjóléti szolgáltatás	20
3.1.5. Csibész Család és Gyermekjóléti Központ	26
3.1.6. Gyermekek átmeneti gondozása	32
3.1.7. Egyéb szolgáltatások	35
3.1.8. Tervezett új szolgáltatások, a meglévők fejlesztésére irányuló elképzelések	36
3.2. Egyesített Bölcsődék Intézménye	37
3.2.1. Jogszályi háttér	37
3.2.2. Az intézmény.....	37
3.2.3 Jövőbeli elképzelések, célkitűzések	43
3.3. Családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet	43
3.4. Gyermekünk érdekében.....	45
4. Szociális Alapszolgáltatások és szakosított ellátás	50
4.1. Jogszályi háttér.....	50
4.2. Intézményi működés	51
4.2.1. Szociális alapszolgáltatások biztosítása	54
4.2.1.1. Szociális étkeztetés	54
4.2.1.2. Nappali ellátás	56

4.2.1.3. Házi segítségnyújtás	62
4.2.1.4. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	65
4.2.1.5. Személyszállítás	67
4.2.2. Szakosított ellátás biztosítása	68
4.2.3. Összegzés	72
4.2.4. Jövőbeli elképzelések, célkitűzések	72
4.3. Feladatellátás kiszervezése	74
5. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni támogatások	77
5.1. Jogszabályi háttér	77
5.2. Pénzbeli és természetbeni támogatások	77
5.3. Önkormányzati költségvetésből finanszírozott egyéb támogatások	80
6. Az Önkormányzat és civil szervezetek közötti együttműködés	82
7. Együtt-egymásért, programok, rendezvények	85
8. Fejlesztendő területek 2020-2023	88
Összefoglaló	89
Mellékletek	90
- Célkitűzések megvalósítása 2020 - 2021	
- Végrehajtási ütemterv 2020 - 2023	

Bevezető

Magyarország Alaptörvénye 2012. január 1. napjával lépett hatályba, mely megteremtette annak lehetőségét, hogy az Országgyűlés elfogadja a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt (a továbbiakban: Möt.v.). Az Möt.v. rendelkezéseinek hatályba léptetése fokozatosan történt, mely rendelkezések következtében 2013. évtől az önkormányzatok működése változott, feladat- és hatáskörei átalakultak.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése azonban változatlan formában írja elő, hogy a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat feladata a szociális szolgáltatástervezési koncepció elkészítése.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: SZCSM rendelet) 2017. február 17. napjától hatályos 111/A. §-a meghatározza azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a koncepciónak különösen tartalmaznia kell. Ezek a következők: a lakosságszám alakulása, a korösszetétele, a szolgáltatások iránti igény az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete, ütemterv a szolgáltatások biztosításáról; a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az esetleges együttműködés keretei; és az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségessége.

A modern szociálpolitika alapgondolata, hogy a társadalom különféle alrendszerének működése folytán, úgy az egyén, mint annak kisebb-nagyobb közösségei, különböző módon strukturált csoportjai számára adódhatnak olyan helyzetek, amelyekben magukról ideiglenesen vagy véglegesen, elfogadható szinten nem tudnak gondoskodni. Olyan zavarokkal küzdenek, amelyek társadalomba való be- vagy visszailleszkedésüket akadályozzák, normális életvitelük, illetve megélhetésük mások közreműködése nélkül nem biztosítható.

A szociális gondoskodás feladata nem kevesebb, mint az, hogy a társadalmilag tipikus, de egyénileg jelentkező élethelyzeteket feltárja, s azokra – a folyamatosan változó jog által kínált lehetőségek keretei között – reagáljon. Találja meg azokat az eszközöket, amelyekkel a felmerülő problémák a leghatékonyabban kezelhetők, egyidejűleg biztosítsa, hogy ez a beavatkozás az egyén szabadságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsa, s ugyanakkor a közösség (a többi nem veszélyeztetett állampolgár) védelme is megvalósuljon. A mai felfogás szerint a szociális feladatok körébe tartoznak a szociális (társadalmi) rehabilitáció eszközei és intézményei. A társadalomba való be-, illetve visszailleszkedés érdekében segítségre szorulnak a társadalom mindazon tagjai, akik bármilyen oknál fogva (betegség, fogyatékoság, munkaképesség megváltozása, munkanélküliség, családi körülmények vagy a család hiánya, szenvedélybetegségek stb.) beilleszkedési zavarokkal küzdenek.

Az állami feladatvállalás meghatározó elve ebben a rendszerben a szubszidiaritás, amely több szinten is megjelenik. A rászorultság szintjén az állami (és önkormányzati) segítség akkor lép működésbe, ha az egyén létfeltételei másként nem biztosíthatóak, az „öngondoskodás”

elvének érvényesítése nem lehetséges. A három lényeges összehangolandó terület: a munkanélküliség leküzdése, a lét- és munkafeltételek javítása, illetőleg a szociális partnerek részvételi jogainak biztosítása.

Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) 2004-ben, az 1081/2004. (XI.25.) számú határozatával elfogadta a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját (a továbbiakban: Konceptió), egyben megfogalmazta azokat az alapelveket, értékeket, amelyek a szociálpolitika, az ellátó rendszer fejlődése és működése szempontjából meghatározóak. A jogszabályi kötelezettségnek eleget téve a Képviselő-testület két évente felülvizsgálta az elmúlt időszakban kitűzött célkitűzések megvalósulását és meghatározta az ágazat elkövetkezendő időszakra vonatkozó irányelveit, céljait. A közbenső időszakokban beszámoló formájában készült előterjesztés a Képviselő-testület üléseire. A Konceptió felülvizsgálatára 2019. évben került sor A Képviselő-testület 413/2019. (XII.12.) számú határozatával jóváhagyott konceptió megvalósítási ütemtervében a 2020. évre meghatározott feladatok végrehajtásáról szóló beszámolót az Önkormányzat Polgármestere a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Képviselő-testület hatáskörében eljárva a 276/2020. (XII.16.) polgármesteri határozatával fogadta el.

E mostani felülvizsgálat és aktualizálás célkitűzései is változatlanok a korábbi gyakorlatnak megfelelően: az adatok frissítésével, az eddig elért eredményekkel és a belépő új feladatokkal, megjelenő új igényekkel összhangban, a jelenlegi helyzetnek megfelelően alakítani a kerület konceptióját, ezen keresztül a szociális ellátórendszert.

Jelen konceptió a helyzetelemzés megállapításaiból kiindulva a következő két évre rögzíti azokat az irányokat, elveket és intézkedéseket, amelyek biztosítják a helyi szociális ellátórendszer fenntarthatóságát és kiszámíthatóságát.

A család, egyén életminőségének javítása nemcsak a szociális ágazat körébe tartozó feladat, hanem egészségügyi, lakásügyi, esélyegyenlőségi, településfejlesztési, de részben kapcsolódik a közművelődés, a kultúra, a köznevelés területeihez is. Ezért szükséges törekedni a rendszerszemlélet megvalósítására, melynek eredménye lehet a szolgáltatásokat igénybe vevők több szálon futó gondozása.

A törvényi kötelezettség teljesítésén túl a konceptió elsődleges **célja**, hogy a kerület minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan jogszabályban rögzített és az Önkormányzat által önként vállalt ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az ügyfeleknek.

A demográfiai adatok egy része az Országos Területfejlesztési Információs Rendszer (TeIR) adatbázisából, a 2019. és 2020. évi demográfiai adatok a Visuál Regiszter helyi népességnyilvántartó programból kerültek kigyűjtésre. A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatok helyi nyilvántartásokból kerültek kigyűjtésre, melyhez jelentős

adatszolgáltatást biztosítottak az önkormányzati intézmények, továbbá a helyi szervezetek nyilvántartásai és statisztikái.

A biztonságos finanszírozási és működési háttér megteremtése érdekében át kell tekinteni a fejlesztés, illetve a működtetés költségvetési vonzatát, valamint a szükséges erőforrások strukturálását és ütemezését.

A koncepció felülvizsgálata során a következő területekre helyeztük a hangsúlyt:

- a 2019. évben felülvizsgált koncepcióban vállalt feladatok időarányos végrehajtásának elemzése,
- az eltelt időszak jogszabályváltozásainak áttekintése, melyek az ellátási kötelezettségeket is kiemelten érintették,
- meghatározásra kerüljenek a kerületben elérhető szolgáltatások további fejlesztésének alapelvei, irányai és céljai, összhangban a fejlesztés szereplőinek orientáltságával,
- részletezni a konkrét célkitűzéseket, figyelemmel a szükséglet központú alapszolgáltatásokra, távlati fejlesztésekre, kockázatokra és nem utolsósorban egy egységes szociális szolgáltató politikára,
- a szolgáltatások működtetésével és fejlesztésével, továbbá az együttműködés kereteivel kapcsolatos kérdések meghatározása,
- információk biztosítása az ágazati és egyéb tervezések szereplői számára, a különböző szolgáltatást igénylők részére,
- a megvalósítás alapelveinek és ütemének meghatározása a 2020-2023-as időszakra.

A koncepció legfontosabb üzenete, hogy a szociális ellátás olyan minőségi rendszere működjön, melynek középpontjában a támogatásra szoruló egyén, illetőleg család és szükséglete áll annak érdekében, hogy a szolgáltatások mindenki számára egyaránt hozzáférhetőek legyenek és a segítségnyújtás elérje valódi célját.

A koncepció dokumentumaiban **összefoglalásra kerültek** a kerületi szociális-gyermekjóléti ellátórendszert leginkább jellemző adatok és folyamatok, a szolgáltatók által nyújtott ellátások, az ellátórendszer fejlesztésének általános irányvonalai és a rendszerrel szemben támasztható minimális fejlesztési szükségletek, valamint az intézményrendszer sajátosságai.

Az összegyűjtésre, majd összefoglalásra került adatok, illetve a szolgáltatásokat nyújtó intézmények javaslatai alapján az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúra kialakítása és a jelenlegi szolgáltatások fejlesztése a **legfőbb feladatunk**.

Szándékunk továbbá, hogy a koncepció, mint kerületi összefoglaló dokumentum használható legyen a gyakorlatban: az ellátások korszerűsítése, a fejlesztések tervezése, a nemzetközi és hazai forrásszerzés gyakorlatában.

Az **Önkormányzat célja** a jogszabályi kötelezettségen túl, összhangban az alap, továbbá a felülvizsgált dokumentumokkal, hogy

- olyan szociális-gyermekjóléti szolgáltató rendszer működjön továbbra is, mely összehangoltan biztosítja a szolgáltatásokat, teljes mértékben lefedve a szociális szükségleteket – résmentes szociális háló kialakítása,
- adott év szociális ellátásának szintje érje el legalább az előző évi ellátások szakmai színvonalát, de lehetőség szerint emelkedjen magasabb szintre,
- azonos szintű ellátási formák biztosítása, az esetlegesen előforduló színvonalbeli különbségek kiküszöbölése – egységes szociális szolgáltató politika kialakítása,
- az ellátórendszer kiegészítése olyan szolgáltatási formákkal, melyek a megjelenő igényekkel, illetve jogszabályi kötelezettségekkel harmonizálnak,
- az intézményrendszer hatékonyságának növelése érdekében az intézmények, szolgáltatások közötti hatékony együttműködés elősegítése, a kompetenciahatárok megtartása mellett,
- a fenntartó és az intézmények közötti aktív kapcsolat megtartása, erősítése, mélyítése az átlátható, ellenőrizhető rendszer fenntartásához, valamint a szakmai tevékenység eredményes támogatásához,
- széleskörű együttműködés más települési önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, egyházakkal, és egyéb nem önkormányzati intézmények fenntartóival.

A koncepcióban megjelenő elemzés a szociálpolitika hatáskörébe tartozó problémákat, jelenségeket, a terület szociális intézményrendszerét és az általuk nyújtott ellátásokat vizsgálja. Az elemzések középpontjában az Szt. és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) hatálya alá tartozó szolgáltatások állnak és csak szükség szerint érintik a szociálpolitika határterületén megjelenő ellátásokat, mint pl. a lakásgazdálkodás, egészségügy, oktatás, foglalkoztatáspolitikai stb.

A koncepció az ellátórendszerrel kapcsolatban **jövőképet** fogalmaz meg, rögzíti a jövőkép elérését biztosító stratégiákat és a stratégiák megvalósítását szolgáló operatív programokat, amelyek lényege a szegénységi kockázattal legjobban érintett társadalmi csoportok esetén a szociális védelem további megerősítése, valamint a legalapvetőbb szükségletek kielégítését biztosító szolgáltatásokhoz történő hozzáférés esélyeinek a növelése.

A koncepciót az Önkormányzat bemutatja a Szociálpolitikai Kerekasztalnak, mivel annak fő feladata a koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése az SZCSM. rendelet 111/B § (2) bekezdése szerint.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a szerinti kötelezettségnek eleget téve a Képviselő-testület 2021. évben megalkotta az új öt évre szóló, 2021-2026 Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP).

1. Helyzetelemzés

1.1. A település bemutatása

Budapest XVIII. kerülete – Pestszentlőrinc és Pestszentimre – két egykor önálló település egyesítésével, 1950-ben jött létre. A kerület főleg lakójellegű peremkerület, többségében alacsony szintszámú, laza családi házas beépítéssel, több intenzív beépítésű lakóteleppel és néhány fontosabb ipari létesítménnyel. A lakónegyedek elnevezése: Erzsébettelep, Bélatelep, Rendessytelep, Lakatostelep, Lónyaytelep, Miklóstelep, Szemeretelep, Ganztelep, Ganzkertváros, Szent Imre-kertváros, Bókaytelep, Liptáktelep, Havanna lakótelep, Szent Lőrinc-telep, Gloriett-telep, Alacskai úti lakótelep, Almáskert, Belsőmajor, Új péteritelep, Kossuth Ferenc-telep, Erdőskert.

Bölcsődék, óvodák, általános iskolák, művészeti iskola, középiskolák működnek Pestszentlőrinc-Pestszentimrén. Két sportcsarnok, egy sportkomplexum, több uszoda, sport- és tenispálya, a Bókay kertben kalandpark és műfüves sípálya, sportegyesületek programjai várják a sportolni vágyókat. Több művelődési ház, könyvtárak, a művészeti egyesület alkotóháza, a kerület múzeuma, színi- és tánc társulatok, több mint 140 civil szervezet programjaiban válogathat az érdeklődő.

Itt működik az Országos Meteorológiai Szolgálat Marczell György Főobszervatóriuma és az ország legnagyobb nemzetközi repülőtere, ami 2011-ben vette fel Liszt Ferenc nevét.

A lakótelepek közül szociális szempontból a „Havanna-lakótelep” leginkább problémás. Az elmúlt években új építésű lakóparkok is megjelentek, növelve ezáltal a ki- illetve a betelepülők arányát. Ennek köszönhetően a kerület nagyon változatos képet mutat, melynek eredményeként családi házas részekkel, illetve lakótelepekkel egyaránt találkozhatunk, néhány száz méteren belül a falusias környezetből a 10 emeletes lakóházak közé juthatunk. Elhelyezkedése révén a Dél-pesti régió, valamint Budapest délkeleti kapuja. Identitásának alapvető elemei: a komfortérzet javítása a lakóterületeken, az intézményi és városközponti területeken a lakosok kulturális, kereskedelmi, oktatási, egészségügyi, szociális igényeit kielégítő funkció megtartása és fejlesztése, a múltban gyökerező hagyományok felhasználása a kerület fejlesztésének jelenlegi és jövőbeni alakítása során. A kerület vonzerejét elsősorban az összefüggő zöldterületek rendszere, a kertvárosias jelleg, valamint az újonnan épített modern, jelentős zöldfelülettel rendelkező lakótelepek adják.

1.2. Demográfiai adatok

A XVIII. kerület mind területe, mind népességszáma tekintetében a legnagyobb fővárosi kerületek közé tartozik. Területe: 3860 hektár (=38.6 km²), **összlakossága, lakónépessége** a népesség nyilvántartás adatai alapján az elmúlt években megközelítőleg azonos volt.

Ma a kerületben a két nagyobb városrészben 22 önálló elnevezést viselő lakónegyedben közel 100.000 ember él. 2020. évben 97.687 fő állandó bejelentett lakcímmel rendelkező személy és 2.849 fő bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező személy él, összesen 100.536 fő.

2020. évben a két nagy településrész az állandó lakosokat figyelembe véve: Pestszentlőrinc 73.902 fő - 79% - (2019. évben 74.383 fő) és Pestszentimre 23.785 fő – 71% - (2019. évben 23.617 fő) állandó bejelentett lakcímmel rendelkező lakosság számot foglalja magába.

A kerület állandó lakosainak (állandó népesség) száma év végén az alábbiak szerint változott:

Év	Fő
2015.	100 919
2016.	100 688
2017.	100 719
2018.	100 725
2019.	98 000
2020.	97 687

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Visual Regiszter helyi népességnyelvántartó program

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020. év)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	45 692	51 995	97687	46,77%	53,23%
0-2 évesek			2 371	1 210	1 161
0-14 éves	6 756	6 189	12945	6,92%	6,34%
15-17 éves	2 077	1 904	3981	2,13%	1,95%
18-59 éves	26 589	27 851	54440	27,22%	28,51%
60-64 éves	2 299	2 917	5216	2,35%	2,99%
65 év feletti	7 971	13 134	21105	8,16%	13,44%

Forrás: Visual Regiszter helyi népességnyelvántartó program

A lakosság életkor szerinti bontásából kiderül, hogy a 18-59 éves korosztály teszi ki a kerületi állandó népesség legnagyobb részét, majd őket követi a 65 év feletti korosztály, majd kevéssel lemaradva a 0-14 éves korúak.

A lakosság nemek szerinti összetételét tekintve a nők aránya meghaladja a férfiakét. A nőtlébblet azonban korcsoportonként eltérően alakul, az összevont főbb korcsoportok alapján. Megállapítható, hogy az ún. nőtlébblet a 18-59 éves korcsoporttól jelentkezik, a 65. évtől van nagy kiugrás a nők arányában. A 18 évesnél fiatalabb korosztály tekintetében a férfiak aránya magasabb. A kerület népességének alakulása követi az országos adatokban bekövetkezett elmozdulásokat, mind az állandó népesség, mind a nemek szerinti megoszlást tekintve.

Az idősödést kifejező, legáltalánosabban elfogadott mutató a 65 évesek és idősebbek gyermekkorúakhoz viszonyított aránya, azaz az öregedési index, amely a történeti idősorok tanúsága szerint folyamatosan nő. 2006 óta az idősorúak száma meghaladja a gyermekkorúakét, és 2020-ban már 136,6 idősorú jutott száz gyermekre.

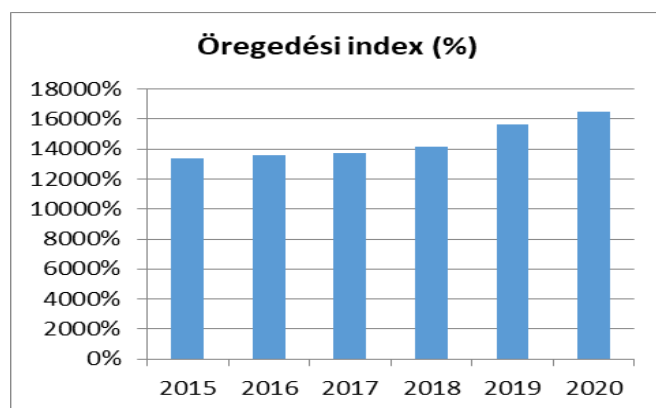
A 2020. évi adatok szerint Magyarország minden megyéjére jellemző a fent említett öregedési index.

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2015.	19 263	14 430	133,49%
2016.	19 561	14 431	135,55%
2017.	19 835	14 431	137,45%
2018.	20 420	14 452	141,30%
2019.	20 662	13 242	156,03%
2020.	21 321	12 945	164,70%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Visual helyi Regiszter népnyl.

Az öregedési index a kerületben is folyamatos emelkedést mutat.

Magyarország társadalmában elindult öregedési folyamat következtében a demográfusok szerint a közeljövőben az öregedéssel összefüggő új helyzetek változtatásokat indokolnak, amely új kihívások elé állítja a helyi társadalmat, jelzi a szociális szolgáltatási és támogatási rendszer átgondolását, a változásra való felkészülést. A népesség öregedése olyan körülmény, amely valamennyi korosztálytól alkalmazkodást igényel.

2. Lakásgazdálkodás

2.1. Jogszabályi háttér

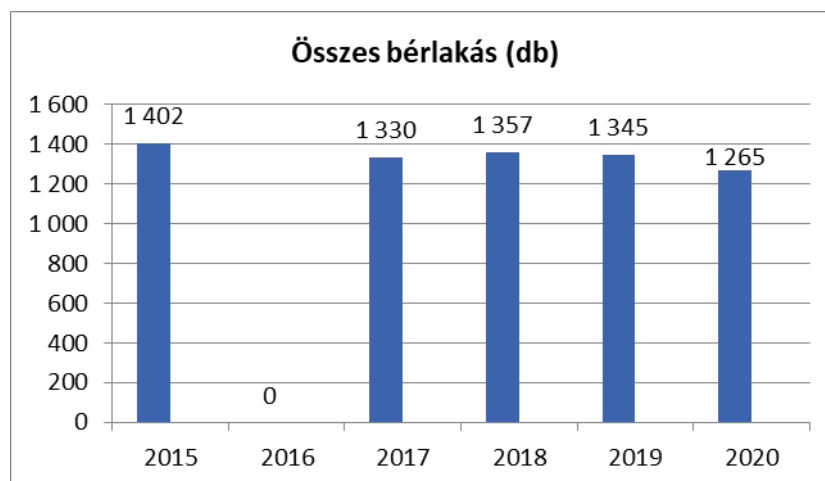
Az Mötv. 23. § (5) bekezdés 14. pontja értelmében a kerületi önkormányzat feladatai közé tartozik a saját tulajdonú lakás- és helyiséggazdálkodás.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő lakásállomány hasznosítása a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ltv.), valamint a lakások bérletéről és elidegenítéséről szóló 25/2020. (VII. 06.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Lakásrendelet) szabályrendszere alapján történik. A szabályozás kiterjed a bérbeadás és elidegenítés eseteire, feltételeire, meghatározza a bérlő és bérbeadó alapvető jogait és kötelezettségeit.

A Lakásrendelet 4. §-a tartalmazza az önkormányzati bérlakások bérbeadására vonatkozó általános feltételeket. Ezen túlmenően több rendelkezése kitér arra, hogy nem lehet lakást bérbe adni annak a kérelmezőnek, akinek közüzemi vagy lakbér hátraléka van az Önkormányzat felé. Továbbá a Lakásrendelet rendelkezései között szerepel, hogy nem lehet lakást bérbe adni azon pályázók számára, akiknek jogerős bírósági határozat végrehajtása miatt ki kell költözniük az általuk lakott lakásból és a végrehajtást kérő az Önkormányzat, valamint ha az önkormányzati lakás bérlője az általa határozatlan időtartamra bérelt lakásbérleti jogviszonyának megszűntetését közös megegyezéssel kezdeményezte és a megszűntetésekor pénzbeli térítést kapott, a megszűntetéstől számított 5 éven belül.

2.2. Bérlakásállomány

Az elmúlt években a bérlakások száma az alábbiak szerint alakult:

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Bérlakásállomány komfortfokozat szerint (db)

Év	Összkomfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Összesen
2010.	784	284	95	331	1 494
2020.	740	266	65	194	1 265

Forrás: önkormányzati adatok

A lakásgazdálkodásra vonatkozó alapelvek közül kiemelt cél, hogy az Önkormányzat által meghatározott biztonságosan fenntartható bérlakások száma ne csökkenjen, értéke szinten maradjon, minősége javuljon, a jó adottságokkal rendelkező lakások minél hatékonyabban kerüljenek hasznosításra, a rossz műszaki állapotban lévő, gazdaságosan fel nem újítható lakások bontásra, illetve értékesítésre kerüljenek.

A Lakásrendelet alapján a lakásvagyon hasznosítása történhet

- pályázat útján,
- pályázaton kívüli lakás bérbeadás alapján.

(A lakásjuttatási névjegyzék alapján történő bérbeadás a módosítás alkalmával megszüntetésre került.)

Pályázat alapján megvalósuló bérbeadás

- szociális alapon,
- költségelven,
- piaci viszonyok alapján,
- Fecske-program keretében.

(A hitellel terhelt, végrehajtás alá vont ingatlannal rendelkező családok megsegítésére program keretében pályázat alapján megvalósuló bérbeadás a módosítás alkalmával megszüntetésre került.)

A pályázaton kívüli bérbeadás

- közérdekű cél megvalósítása érdekében,
- a jogcím nélküli lakáshasználók részére,
- a bérlőkijelölési, valamint bérlőkiválasztási jog alapján,
- a szolgálati lakásra jogosító jogviszony alapján,
- a kényszerbérlő elhelyezése céljából,
- a jogszabály alapján,
- a végrehajtási árverés alapján,
- a krízishelyzet alapján,
- a lakásgazdálkodási célból,
- lakáscsere jogcímén,
- bérleti jogviszony folytatása alapján,
- bérlőtársi jogviszony létesítése alapján.

A pályázaton kívüli bérbeadás egyik lehetséges formája a krízishelyzet alapján történő bérbeadás.

2.3. Krízishelyzet alapján történő bérbeadás

A Képviselő-testület által megalkotott Lakásrendelet szerint a krízis helyzetben lévő családok pályázaton kívül lakásjuttatásra vonatkozó kérelmet nyújthatnak be az Önkormányzat felé, melyet a szakbizottság folyamatosan vizsgál és dönt a lakásbérbeadás ügyében.

Krízis helyzet alapján történt bérbeadás

2019. évben a nehéz helyzetben lévő személyek, családok 8 **db** kérelmet nyújtottak be lakhatási problémájuk megoldásához kérve az Önkormányzat segítségét, akkor még a szociális alapon és szükséghelyzet alapján történő bérbeadás vonatkozásában. A szakbizottság egyik esetben sem támogatta a kérelmet, önkormányzati lakás bérbeadására nem került sor.

2020. évben 34 kérelem érkezett és 7 esetben pozitív döntés született, 27 esetben pedig a kérelmet elutasította a szakbizottság.

2021. I. félévében 113 db kérelmet nyújtottak be és a szakbizottság 14 db esetben döntött lakás bérbeadásáról.

2.4. Lakbérhátralék

Önkormányzatunk jelentős számban tart nyilván lakbérhátralékot és közműdíj hátralékot, mely hátralékokat volt bérlők halmoztak fel. A hátralékot felhalmozó bérlők, illetve volt bérlők nagy száma a szociálisan rászorult személyek, családok köréből kerül ki.

A tartozást felhalmozó bérlők lehetőség szerint minél hamarabb felszólításra kerülnek tekintettel arra, hogy a tapasztalatok szerint minél nagyobb tartozás terhel egy bérlőt, annál kisebb az esélye a tartozás kiegyenlítésének. Nagyobb tartozások esetén, amennyiben a bérlő hajlandóságot mutat az együttműködésre, lehetőség van a hátralék részletekben történő kifizetésére. Amennyiben a részletfizetési megállapodás alapján fizetendő havi részlettel elmarad az illető, a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes tartozás esedékessé válik.

A lakbérhátralékok összegét alapvetően a lakbérek és a távhődíj tartozások képezik. A távhődíj tartozásokat a Főtáv Zrt. kintlévőségei kezelésére létrehozott cég, a DHK Hátralékkezelő és Pénzügyi Szolgáltató Zrt. (a továbbiakban: DHK Zrt.) tartja nyilván.

A DHK Zrt. rendszeresen tájékoztatást ad, hogy az önkormányzati tulajdonú lakások esetében az aktuális távhődíjtartozás hogyan alakul.

Így az Önkormányzat is tudja ösztönözni a bérlőt, a távhődíj tartozások rendezésére.

3. Gyermekjólét - gyermekvédelem

3.1. Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás feladatait a kerületben a **Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ** látja el az Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó kötelezően ellátandó különböző gyermekjóléti, gyermekvédelmi alapellátásokat.

3.1.1 Jogszabályi háttér, jogszabályi változások bemutatása

A Gyvt., illetve az Szt. az elmúlt időszakban számos módosításon ment keresztül, a Gyvt. 14, míg az Szt. 12 alkalommal módosult.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi XCV. törvény 2018. január 1-jei hatállyal ismételtén módosította az ágazati jogszabályokat, melyekben újabb szolgáltatási elemek jelentek meg és tovább erősítették az észlelő- és jelzőrendszer működését.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 1/2017. (II. 14.) EMMI rendelet a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: szolgálat) és család- és gyermekjóléti központ (a továbbiakban: központ) vezetői számára az új képzési rendszer alapjait fektette le, melyet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet hatályba léptetése követett.

Az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú, valamint egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVII. törvény kötelezően ellátandó feladatként vezette be 2019. január 1. napjától a család- és gyermekjóléti központok számára az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység nyújtását, valamint a szociális diagnózis elkészítését.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) módosított 1. számú melléklete alapján 2018. szeptember 1. napjától 1.000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekekre vetítve 1 fő óvodai és iskolai szociális segítő alkalmazása szükséges.

Lényeges változás, hogy a jogszabályokban meghatározott munkakörökhöz szükséges képesítési előírások köre bővült.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 4/2019. (II. 27.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) egy fő szociális diagnózist készítő eszménedzser alkalmazását írja elő a család- és gyermekjóléti központok számára.

2021. július 1. napjától került bevezetésre a Gyermekünk védelmében informatikai rendszer (a továbbiakban: GYVR) a gyermekjóléti alapellátások vonatkozásában. Az új rendszer megismerése, alkalmazásának elsajátítása folyamatban van.

A rendszer bevezetéséhez az NM. rendelet, a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet és a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII.23.) Korm. rendelet módosítására került sor.

A jogszabályi módosítások mentén további változások kerültek bevezetésre a szakmai szabályozó anyagokban, eljárási protokollokban, útmutatókban. Az újonnan bevezetésre kerülő feladatok megfelelő minőségben történő ellátása érdekében új szakmai iránymutatások, ajánlások jelentek meg.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló 2/2008. (II.01.) önkormányzati rendelet határozza meg az egyes szolgáltatások térítési díjait, a kapcsolódó támogatás rendjét és feltételeit.

2020. évben a SARS-CoV-2 koronavírus megjelenésével 2020. március 11-én az élet-és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humán járvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében a 40/2020. (III.11.) Korm. rendelettel Magyarország egész területére veszélyhelyzet került kihirdetésre. Ezt követően 2020. március 20-án jelent meg a koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére irányuló EMMI útmutató, a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók részére.

3.1.2. Az intézmény

A fent leírtak meghatározták és meghatározzák majd a jövőben is a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központban (a továbbiakban: Intézmény) folyó szakmai munkát. A módosítások a szolgáltatások integrálódása köré szerveződtek, vagyis a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szervezeti egységek és a gyermekjóléti központ éles elválasztására. A jogi környezet változása az átmeneti gondozást nyújtó szervezeti egységek esetében kisebb pontosításokat tartalmazott (pl. adatlapok bevezetése, Megállapodás tartalmának módosulása).

Tárgyi feltételek

Az intézmény a létesítő okiratba foglalt feladatait, szolgáltatásait az alábbi épületekben látja el, illetve nyújtja:

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 11.
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1188 Budapest, Vezér utca 52.
Prevenációs Csoport	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Gyermekek Átmeneti Otthona	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 19.
Családok Átmeneti Otthona	1182 Budapest, Üllői út 707.

A fenti címeken található ingatlanokat az intézmény térítésmentesen használja, a működtetéssel kapcsolatos költségeket a fenntartó éves költségvetési keret meghatározásával biztosítja. Közbeszerzési eljárás lefolytatására nem került sor, hasonlóan a korábbi évekhez.

Valamennyi szervezeti egységben folyamatosak voltak a felújítások, az amortizálódott tárgyi eszközök cseréje, a kötelezően előírt tisztasági festések.

2020. első félévében a Prevenációs csoport kertjének felújítása valósult meg.

A Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat épületének átalakítása, felújítása és hivatalos átadása 2021. első félévében történt meg.

Személyi feltételek

A fenntartó által engedélyezett dolgozói létszám a 2018-as költségvetési évtől 73,5 fő, mely 2018. szeptemberétől az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetésének következtében 87,5 főre módosult. Ennek következtében a szakalkalmazottak aránya és technikai dolgozók aránya az alábbiak szerint változott: szakalkalmazott 82,5 fő, technikai alkalmazott 5 fő.

2019. december 31-én 72 fő volt alkalmazásban, melyből 8 fő tartósan távol (GYED, tartós betegség, fizetés nélküli szabadság).

2019-es évben 15 főnek szűnt meg a munkaviszonya (2018-ban 19 fő) közös megegyezéssel, a megüresedett státuszok betöltésére 16 fő került felvételre.

2020. december 31-én 78 fő volt alkalmazásban, melyből 8 fő tartósan távol (GYED, tartós betegség, fizetés nélküli szabadság).

2020-as évben 8 főnek szűnt meg a munkaviszonya jellemzően közös megegyezéssel, valamint nyugdíjazással, a megüresedett státuszok betöltésére 13 fő került felvételre.

2021. június 30-án 78 fő volt alkalmazásban, melyből 8 fő tartósan távol (GYED, tartós betegség, fizetés nélküli szabadság).

2021. első félévében 5 főnek szűnt meg a munkaviszonya közös megegyezéssel, valamint próbaidő alatti felmondás munkavállaló részéről, a megüresedett státuszok betöltésére 8 fő került felvételre.

A vizsgált időszakban részmunkaidős foglalkoztatás az alábbi munkakörökben volt:

- ✓ szociális asszisztens
- ✓ jogász
- ✓ családsegítő
- ✓ tanácsadó

3.1.3 Prevenációs Csoport

Az intézmény továbbra is nagy hangsúlyt fektet a prevenációs programokra, melyek kifejezetten az erre célra létrehozott szervezeti egység a Prevenációs csoport feladatai közé tartoznak.

A csoport koordinálja és szervezi, tartja nyilván a programokat és csoportfoglalkozásokat, valamennyi szervezeti egység tekintetében. A programról jelenléti ív készül, így az adatok (halmozott adatok) minden esetben a valóságot tükrözik.

Programok és résztvevők száma – halmozott adat

Program megnevezése	Részítvevők száma		
	2019. év	2020. év	2021. I. félév
Játszóház- közösségépítő foglalkozások	214 alkalom 1872 fő	152 alkalom 1570 fő	136 alkalom 1497 fő
Sportprogramok, kirándulások, klubfoglalkozások	102 alkalom 390 fő	72 alkalom 240 fő	48 alkalom 178 fő
Korrepetálás	309 alkalom 78 fő	260 alkalom 80 fő	192 alkalom 75 fő
Fejlesztés	342 alkalom 122 fő	260 alkalom 92 fő	147 alkalom 65 fő
Iskolai közösségi szolgálat	40 fő	50 fő	55 fő

Forrás: Intézményi adat (Csibész)

Játszóház - Közösségépítő foglalkozások

A Játszóház évek óta lehetőséget ad a környéken élő fiataloknak, hogy az iskola után, illetve az iskolai szünetekben már délelőtt is életkori sajátosságuknak megfelelően játékkal, hasznosan töltsék el szabadidejüket. Felnőtt felügyelet mellett csocsózhatnak, pingpongozhatnak és választhatnak a társasjátékok közül is, a feszültség levezetésére boxsák, trambulín, egy több funkcióú kondicionáló gép, Xbox áll rendelkezésre.

Júniusig délutánonként (12 órától) igény szerint, a tanítási szünetekben egyéb programoktól függően délelőtt és/vagy délután.

Közösségi élmény erősítésének keretén belül kerülnek megszervezésre a gyermekeknek, családoknak szóló klubfoglalkozások, közös kirándulások, sportprogramok

A gyermekek, fiatalok és családjaik számára igyekszik az intézmény minél több lehetőséget biztosítani a közösségi élmény erősítésével hátrányaik leküzdéséhez, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez, és arra helyezve a hangsúlyt, hogy a programok által szabadidejüket lehetőleg személyiségük, képességeik, készségeik fejlesztésére fordíthassák.

Az elhúzódó járványhelyzet 2020. évben és 2021. I. félévében is érintette a programokat. 2021-ben a március-május közötti időszakban a korlátozások érintették a játszóházi foglalkozásokat, a két hónapban szabadidős programokra nem fogadhattak gyerekeket. Ebben az időszakban az iskolák online oktatásra átállása miatt, a tanácsadó kollégák továbbra is lehetőséget és segítséget biztosítottak azoknak a családoknak és gyermekeknek, akik nem rendelkeztek technikai feltételekkel, és segítséget igényeltek tanulással kapcsolatban a lemaradások elkerülése végett.

Május közepétől vehették újra igénybe a gyerekek és fiatalok a játszóházi és közösségi programokat.

A korlátozások miatt az elmúlt évek alatt népszerű kirándulások, családi programok, nyári egyhetes tábor, a baba-mama klub nem valósulhattak meg sem 2020-ban, sem 2021. I. felében.

Az intézmény évek óta táboroztat, illetve szervez különböző programokat hátrányos helyzetű gyermek számára. E tevékenységek keretein belül cél a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek, fiataloknak élményszerű lehetőség biztosítása a szabadidő hasznos és kulturált kihasználására, környezetbarát szokások kialakítására. Kiemelt szerepet kap a természettel és környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek, a környezettel való harmonikus együttélést biztosító szokások, magatartásformák kialakítása, kirándulások rendszeres szervezése, megelőzve a közegészség elleni bűncselekményeket, mint pl. a környezetkárosítás, természetkárosítás. Ezek a tevékenységek elsősorban klub formában kerülnek megvalósításra, szem előtt tartva a folyamatosságot, rendszerességet.

A célcsoportot elsősorban szociálisan hátrányos helyzetű, családi diszfunkciókkal, beilleszkedési nehézségekkel küzdő, gyakran elmagányosodott gyermekek jelentik. Az ő esetükben fokozottan fennáll a jövőben a deviáns csoportokhoz való csatlakozás és a szerhasználat veszélye. A programok illeszkednek a célcsoport szükségleteihez, mert közösséget teremt, kortárs kapcsolat kialakítására ad lehetőséget, a résztvevők kapcsolatteremtő képessége javul. A szabadidő hasznos eltöltésének módját kínálja.

A Prevenációs csoport meghatározó szerepet játszik egyrészt a köznevelési intézményekben, másrészt az intézményen belül szervezett csoportfoglalkozások tartásában.

A Prevenációs csoport a szolgáltatásban megjelenő gyermekek problémáira, szükségleteire reagálva folyamatosan működtet gyermekcsoportokat.

A gyermekeknek szóló csoportfoglalkozások a 10-18 éves korosztályt célozzák meg (heti, kétheti rendszerességgel)

Nyári tábor

2019-ben **26 gyermeknek** tudott lehetőséget adni arra, hogy nyári táborban vegyen részt (2018-ban 25 gyermeknek), mely ismételten Balatonbogláron került megszervezésre. A tábor elsődleges célja továbbra is az egészséges életmód, mint érték megismertetése a jellemzően hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel. További cél, hogy a nyüzsgő Havanna lakótelepről egy természetközeli környezetbe vihessék feltöltődni és kikapcsolódni a gyerekeket. A környék természeti adottságai lehetőséget biztosított fürdőzésre és gyalogtúrák megtételére egyaránt. A foglalkozások, beszélgetések kötetlen légkörben zajlottak, sokszor kézműves foglalkozások keretén belül. A Balaton közelsége adta lehetőséget és a jó időt

kihasználva minden nap strandoltak, túrázásokat és különböző szabadidős programokat szerveztek számukra, valamint cirkusz- és kalandpark látogatáson vettek részt. 2020. és 2021. évben a kialakult járványhelyzet miatt a nyári táborozást nem biztosíthatta az intézmény.

Tanulásegítés, fejlesztés, korrepetálás

Évről évre a programokon és csoportfoglalkozásokon kívül fontos szerep jut a fejlesztésnek, korrepetálásoknak. Hatékonyak bizonyul a fejlesztésnek, korrepetálásnak az a formája, ahol egyszemélyes helyzetben vannak a gyerekek, az ezáltal kapott nagyobb figyelemnek köszönhetően sokszor a zárkózott, nagyobb lemaradással küzdő gyermek is nyitottabbá és befogadóbbá vált. A felzárkóztatási feladatokat a fejlesztőpedagógus és a tanító egymás között megosztották, így az iskolai tananyagra és a részképességek fejlesztésére egyaránt lehetett koncentrálni.

2019-ben korrepetáláson **78 fő** vett rész **309 alkalommal**, fejlesztésen **122 fő** vett részt **342 alkalommal**.

2020-ban korrepetáláson **80 fő** vett rész **260 alkalommal**, fejlesztésen **92 fő** vett részt **260 alkalommal**.

Baba-mama Klub

több mint 8 éve működik, nagy sikert és igényt elégít ki a baba-mama klub, ami a nagy érdeklődésre való tekintettel heti két alkalommal működik. Kedden és csütörtökön 10-től 12-ig.

A klubba 2019. évben összesen **40 fő** volt regisztrálva.

Az alkalmankénti részvételi arány változóan 16-20 fő volt.

Az együttléteket közös játék, mondókázás, énekelgetés, gitározás és sok beszélgetés teszi tartalmassá. 2020. évben nagy sikert aratott a farsangi és húsvéti ünnepség megtartása. Védőnőkkel együttműködve az alkalmakat színesítik különböző tematikus tanácsadások, előadások egészségügyi szakemberek meghívásával. A klubból kinőtt már óvodás korú gyermekeknek lehetőség van óvodás tornára vagy iskolafelkészítő fejlesztő foglalkozások igénybevételére. A Baba-mama klub 2020. márciusától nem működik a kialakult járványhelyzetre való tekintettel.

Köznevelési intézményekben tartott csoportfoglalkozások

A Prevenációs Csoport a szolgáltatásban megjelenő gyermekek problémáira, szükségleteire reagálva folyamatosan működtet gyermekcsoportokat. A csoportos szociális munka a hasonló problémával küzdő vagy hasonló élethelyzetben lévő gyermekek esetében nagyon hatékonyak bizonyult, nem beszélve a csoportban végzett munka közösségteremtő erejéről és pozitív szocializációs hatásairól. Ennek elősegítése érdekében rendszeresen tartanak csoportfoglalkozásokat iskolai osztály közösségek részére, melyek minden esetben a közoktatási intézmény, valamint a gyermekek igényei szerint kerülnek megszervezésre, megtartásra. A gyermekeknek szóló csoportfoglalkozások valamennyi korosztályt megcélazzák, az óvodától egészen a középiskoláig (heti, kétheti, illetve havi rendszerességgel). Az iskolák részéről az alábbi csoportfoglalkozások iránt mutatkozik igény:

- ✓ Értékfeltáró csoportfoglalkozás
- ✓ Konfliktuskezelő csoportfoglalkozás
- ✓ Közösségépítő foglalkozás
- ✓ Pályaorientáció
- ✓ „Kiabál” Bűnmegelőzési Társasjáték
- ✓ Egészségfejlesztés

2019. év	2020. év	2021. I. félév
9 iskolában 23 osztály	6 iskolában 18 osztály	4 iskolában 13 osztály

Forrás: Intézményi adat

Évről évre a programokon és csoportfoglalkozásokon kívül fontos szerep jut a fejlesztésnek, korrepetálásoknak. Továbbra is hatékonyak bizonyult a fejlesztésnek, korrepetálásnak az a formája, ahol egyszemélyes vagy kiscsoportos helyzetben vannak a gyerekek, az ezáltal kapott nagyobb figyelemnek köszönhetően sokszor a zárkózott, nagyobb lemaradással küzdő gyermek is nyitottabbá és befogadóbbá vált. A korrepetálásokban az elmúlt években nagy szerepet vállaltak a szociális munkások kollégák is a megnövekedett igények miatt. (magántanuló, pótvizsgára felkészítés stb...)

A vizsgált időszakban a 2019/2020. és a 2020/2021.-es tanévben három félévet érintett a veszélyhelyzet alatt az online oktatás bevezetése. A prevenció csoport a rászoruló gyermekek részére biztosította a helyet és a tárgyi eszközöket az online oktatáson való részvételhez.

Az 5-6 éves óvodások kiscsoportos foglalkozásokat vehetnek igénybe, amely minden területen segíti a részképességek erősödését. A foglalkozások főbb célja a felzárkóztatás, illetve az iskolára való felkészítés.

A szolgáltatások az elmúlt években a prevenció csoporton belül bővültek a pályaválasztási és álláskeresési tanácsadással 16-22 éves korú fiatalok részére, illetve 2017. évtől komplex mozgásterápia foglalkozás is indult. A programok egész évben folyamatosan működnek.

3.1.4. Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás két szakmai tevékenységet foglal magába:

- családsegítést, mint szociális alapszolgáltatást
- gyermekjóléti szolgáltatást, mint gyermekjóléti alapellátást

Családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. (Szt. 64.§ (1) bekezdés)

Gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. (Gyvt. 39.§ (1) bekezdés)

E szolgáltatásokat az alábbi intézményegységek nyújtják:

<i>Intézményegység megnevezése</i>	<i>Nyújtott szolgáltatás</i>
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekjóléti szolgáltatás • családsegítés, mint általános szolgáltatás
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekjóléti szolgáltatás • családsegítés, mint általános szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Központ	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A nyújtott szolgáltatásokból jól látszik, hogy a Központ is gyermekjóléti szolgálatnak minősülő intézmény, amennyiben az járásszékhely településen működik. Ebből adódóan ellátja a szolgálat feladatait is, illetve azokat a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó feladatokat, melyek kizárólag a Központ hatáskörébe tartozik.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok

Jelen fejezetben a két Szolgálat (Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat) tevékenysége az azonosság miatt együttesen kerül bemutatásra, a szignifikáns eltérések megjelölésével.

A Szolgálatoknál megjelent személyek száma

A Szolgálatok által nyújtott szociális segítő munkát elsődlegesen **együttműködési megállapodás** alapján veszik igénybe. A szolgáltatást igénybe vevővel együttműködési megállapodást kell kötni, amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le.

Ilyen megállapodás megkötésére 2021. I. félévében 1.254, 2020. évben 1.7490, míg 2019. évben 1.782 személyt érintően került sor.

A nyújtott szolgáltatások nemcsak együttműködési megállapodás keretében vehetők igénybe, hanem tanácsadás keretében is, valamint egyszeri alkalommal.

Tanácsadottak azok az igénybe vevők, akik esetében többszöri segítségnyújtást adtak, de együttműködési megállapodás megkötésére nem került sor.

Egyszeri alkalommal azok veszik igénybe a szolgáltatásokat, akik esetében a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható.

Az alábbi táblázatban jól látható, hogy mind az együttműködési megállapodás alapján történő, mind az egyszeri ügyintézés keretében igénybevételek száma mindkét szolgálat esetében a 2020. évben csökkenést mutat. A csökkenést a SARS-CoV-2 koronavírus megjelenésével kapcsolatban kialakult világjárvány, a koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére bevezetett korlátozások indokolja. 2020. március 20-án megjelent a koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére irányuló EMMI útmutató a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók részére, melynek alapján az intézményben is atipikus munkarend került bevezetésre. A **Szolgálatok és a Központ** munkatársainak a családlátogatásokat, a személyes kapcsolatot igénylő tevékenységeket minimálisra kellett szorítani a gondozott esetekben. A bevezetett új eljárásrend miatt csökkent a személyes ügyfélforgalom is.

Igénybevétel módja/fő (Halmazott adat)

Igénybevétel módja	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat			Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat		
	2019. év	2020. év	2021. I. félév	2019. év	2020. év	2021. I. félév
együttműködési megállapodás alapján	1.241	1.043	788	541	447	466
tanácsadottként/egyszeri alkalommal megjelent	239	276	110	244	160	121

Forrás: Intézményi adat

A két Szolgálatnál együttműködési megállapodás keretében szolgáltatást igénybe vevők **gazdasági aktivitása** alapján:

- **foglalkoztatott:** 2019. évben **566 fő**; 2020. évben **466 fő**, míg 2021. I. félévében **384 fő**,
- **inaktív:** 2019. évben **550 fő**, 2020. évben **474 fő**; 2021. I. félévében **407 fő**, melybe beletartoznak a nyugdíjasok, valamint a 15 évesnél idősebb tanulói jogviszonyban álló eltartottak is,
- **eltartott** (0-14 éves korú gyermek): 2019. évben **634 fő**; 2020. évben **541 fő**; 2021. I. félévében **608 fő**.

A szolgáltatást igénybevevő személyek száma eltérően alakul az **elsődleges probléma** szerint, azaz amivel felkeresik a Szolgálatokat. A problémák igen sokrétűek és összetettek, így az alábbi nagyobb csoportok alakíthatók ki:

- 1) gyermeknevelési probléma,
- 2) életviteli, családi-kapcsolati konfliktusok
- 3) gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, a hozzá tapadó magatartási- és teljesítményzavar,
- 4) anyagi és az ehhez kapcsolódó foglalkoztatással kapcsolatos,
- 5) egészségügyi probléma,
- 6) családon belüli bántalmazás,
- 7) elhanyagolás.

Problémák halmozott száma (db)	2019. évben	2020. évben	2021. első félév
Gyermeknevelési	465	387	284
Családi kapcsolati konfliktus	237	195	168
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	167	88	73
Anyagi (lakhatási, megélhetési)	161	137	61
Információkéréssel kapcsolatos	148	102	82
Életviteli	146	142	100
Elhanyagolás	142	70	84
Magatartás és teljesítményzavar	107	27	38
Családon belüli bántalmazás	72	65	38
Egészségügyi probléma	51	126	138
Ügyintézésrel kapcsolatos	34	15	6
Szenvedélybetegség	24	29	17
Foglalkoztatással kapcsolatos	18	5	4
Egyéb	307	244	150

Forrás: Intézményi adat

2019-ben elsődleges, hozott problémaként gyermeknevelési nehézség 465 esetben, 237 esetben családi-kapcsolati konfliktus, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség 167 esetben, anyagi és megélhetési/lakhatási nehézség 161 esetben jelent meg, életviteli nehézség 146, míg elhanyagolás 142 esetben volt elsődleges problémátípus, 72 esetben elsődleges probléma családon belüli bántalmazás.

2020-ban 387 esetben volt **gyermeknevelési** nehézség a hozott probléma, családi-kapcsolati konfliktus 195 esetben jelent meg, életviteli nehézséggel 142 esetben találkoztunk. Anyagi-megélhetési lakhatási probléma 61 esetet érintett, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség 88 esetben volt jelen. Elsődleges hozott problémaként 65 esetben volt családon belüli bántalmazás, míg elhanyagolás 70 esetről jelent meg.

2021. első félévében elsődleges, hozott probléma a legtöbb, 284 esetben **gyermeknevelési nehézség** miatt került sor gondozásra, ezt követi a **családi-kapcsolati konfliktus** 168 esetben, majd az egészségügyi probléma 138 esetben, életviteli nehézség 100 esetben jelent meg, míg a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség 73 esetben, anyagi-megélhetési lakhatási probléma 61 esetet érintett.

A gyermeknevelési problémák hátterében a szülők nem megfelelő attitűdje, eszköztelensége rejlik. Összességében elmondható, hogy az esetek túlnyomó többségében gyermeknevelési probléma miatt kerül a Szolgálat látóterébe a család. Ezek hátterében általában gyenge szülői kompetenciák, ellentétes szülői attitűdökből eredő konfliktusok állnak.

Az igénybe vevővel való szociális segítő tevékenység elkezdését követően, az esetek többségében hamar kiderül, hogy több probléma okozza a családok működési nehézségeit, melynek kezelése egy komplex cselekvési folyamaton keresztül enyhíthető, oldható fel. E komplex családsegítés keretében több esetben krízisorientált ellátás és szolgáltatás szervezésére volt szükség annak érdekében, hogy a gyermekek családból való kiemelésé megelőzhető legyen (anyaotthon, családok átmeneti otthon, gyermekek átmeneti otthona, védett otthon). A sokproblémás családok megsegítése összetett gondozási folyamat során történik. Egyrészt a családtagok egyéninek tekintett problémáinak segítése a konkrét

szolgáltatások, tanácsadások, készségfejlesztés, képviselő és információk nyújtásával, szervezésével, másrészt azonban a beavatkozás fókuszában a család egysége, rendszere áll, annak minden tagjával, a gondozás komplexitása mentén.

A gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, mint probléma a 2020. évben és 2021. I. félévében drasztikusan csökkent, melynek oka a SARS-CoV-2 koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére bevezetett online oktatás az iskolákban.

A hozott és az időközben módosult problémák meghatározzák a **szakmai tevékenység** irányát és tartalmát. Továbbra is a **segítő beszélgetés** 2021. I. félévben 909 alkalom (2020-ban 1.709, 2019-ben 2.125 alkalom) és a **családlátogatás** 2021. I. félévben 886 alkalom (2020-ban 2.414, -ben 3.352 alkalom) van a középpontban. A 2019. évhez képest mindkét szakmai tevékenység csökkenést mutat, melynek oka a koronavírus járvány miatt bevezetett korlátozások, szabályozások.

A szociális szakmai tevékenység járulékos eszköze az **információnyújtás**, melyre 2021. I. félévében 1.817 alkalommal (2020-ban 3.111, 2019-ben 2.642 alkalommal) került sor.

A családsegítés keretében nemcsak a segítő személye fontos, hanem azon jelzőrendszeri tagoké is, akik adott esetben napi szinten kerülnek kapcsolatba akár a gyermekkel, akár a szülővel. Az esetvitel szempontjából fontos szerepet tölt be az esetkonferencia és az esetmegbeszélés. **Esetkonferencia** megszervezésére 2021. I. félévében 27 (2020-ban 87, 2019-ben 139) került sor. 2021. 03. 13-án az EMMI által kiadott eljárásrend a koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézményekben dokumentum alapján a családokkal a személyes kapcsolattartás csak indokolt esetben, minimális szintre visszaszorítva volt lehetséges, esetkonferenciák online módon kerültek megtartásra.

Kapcsolatfelvétel módja – észlelő- és jelzőrendszer

Az összevonásra került családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás jelzőrendszere a beszámolási időszakban tovább erősödött. A jelzőrendszer és a jelzések egyetemlegessé váltak, azaz a gyermekre és a felnőttre vonatkozóan a Szolgálatok felé kell jelzéssel élni, melynek lehetőségével a társszakmák képviselői egyre inkább élnek, mely a lenti táblázat adataiból is látszik.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma (halmazott adat)

Jelzést tevő	2019. évben jelzés	2020. évben jelzés	2021. I. félévben jelzés
Egészségügyi szolgáltatást nyújtó + védőnő	98	68	28
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	127	161	2
Átmeneti gondozást biztosító	4	9	0
Köznevelési intézmény	415	217	78

Rendőrség	20	20	14
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	1	1	0
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	33	9	25
Gyámhivatal	170	166	209

Forrás: Intézményi adat (Csibész)

Az észlelő- és jelzőrendszer fokozott felelősségét az ágazati szinten megjelenő jogszabályi változások és szakmai útmutatók, protokollok is hangsúlyozzák. Olyan felelősségi alakzatok jelentek meg, melyek be nem tartása felelősségre vonást eredményezhet. A jelzőrendszer tagjai továbbra is gyakran nehezményezik ezt, melynek elfogadtatása érdekében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében foglalkoztatott **jelzőrendszeri felelősnek** továbbra is meghatározó szerepe van.

Veszélyeztetett kiskorúakra vonatkozó adatok

A Gyvt. definiálja a veszélyeztetettség fogalmát, mely szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Azaz olyan tényezőket kell figyelembe venni, melyek a gyermek, vagy a szülő magatartását befolyásolják.

E tények a következők mentén csoportosíthatók:

- a) **környezeti okok**, ide tartoznak a gyermek közvetlen környezetében jelentkező okok pl. lakás nem megfelelő állapota, életviteli probléma stb.
- b) **magatartási okok**, mely az érintett gyermek negatív viselkedési formájából vagy szenvedélybetegségéből adódnak
- c) **egészségügyi okok**, ezen okok a gyermek egészségi problémájából és/vagy tanulási nehézségéből adódó veszélyeztetettség körébe tartoznak, amennyiben a szülői gondoskodás vagy az intézményi elhelyezés nem elégséges az akadályok elhárításához
- d) **anyagi okok**, amikor is a veszélyeztetettség, az anyagi gond egyértelműen a jövedelmek hiányából származik

A **2021-es év I. félévében 256 veszélyeztetett kiskorút** (2019-as évben 522, 2020-ban 386) vettek nyilvántartásba a Szolgálatok, melyből 100 a pestszentlőrinci területen, 156 pedig a pestszentimrei területen lett regisztrálva. A gyermek környezetében található okok kiemelkedő szerepet játszanak a veszélyeztetettségben. Az előző évekhez képest viszonylag kevés az anyagi okból veszélyeztetettek száma, míg továbbra is meghatározó a környezeti és magatartási problémákra visszavezethető veszélyeztetettség.

Veszélyeztetettség okai/gyermekszám

Veszélyeztetettségi főcsoport	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/gyermek szám			Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/gyermek szám		
	2019. év	2020. év	2021. I. félév	2019. év	2020. év	2021. I. félév
Környezeti	201	161	78	163	121	134
Magatartási	78	66	21	36	23	14
Egészségi	8	6	1	8	4	6
Anyagi	21	0	0	7	5	2

Forrás: Intézményi adat

A Szolgálatokon belül kiemelten kerülnek a figyelem középpontjába az elhanyagolással és bántalmazással érintett gyermekek esetei. A bántalmazással és elhanyagolással érintett gyermek a Központnál is nyilvántartott, számuk az alábbiak szerint alakult

Bántalmazással és elhanyagolással érintett gyermekek száma/fő

Megnevezés	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/fő			Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/fő		
	2019. év	2020. év	2021. I. félév	2019. év	2020. év	2021. I. félév
Bántalmazás	36	39	29	38	44	25
Elhanyagolás	29	35	10	15	18	7

Forrás: Intézményi adat

Bántalmazásról 54 gyermeket érintően volt a szolgálatnak információja, azon belül is meghatározó a családon belüli bántalmazás 44 gyermek esetében. Az **elhanyagoláson** belül a **fizikai** az elsődleges **14 gyermeket** érintően. **Szexuális bántalmazásról 4** esetben volt a szolgálatnak tudomása.

3.1.5. Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ

2016. január 1-től a Központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet látja el a Gyvt. előírása értelmében.

A megváltozott struktúra értelmében a gyámhivatal a család- és gyermekjóléti központtal áll kapcsolatban, tehát a hatósági eljárások tekintetében mindig a család és gyermekjóléti központot keresi meg. A központ esetmenedzserei az eljárásba bevonhatják a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőit. A hatósági intézkedésekre, illetve a hatósági eljárások megindítására vonatkozó javaslatot – az azonnali intézkedés kezdeményezését kivéve – a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere teszi meg.

Az új feladatmegosztás fokozott együttműködés kialakítását követelte meg a két szolgálat és központ között, valamint a központ részéről szakmai támogatás nyújtását írja elő a Gyvt. a szolgálatok irányába. Ennek érdekében rendszeres vezetői és team megbeszélésekre került sor, melyek középpontjában a szakmai együttműködés kereteinek összehangolása állt.

Az esetmenedzseri tevékenységgel érintett **családok száma** 2021 első félévben 420 család, mely gondozási folyamat 613 főt érintett, mely adat arányában megegyezik a vizsgált időszak ezen időszakával. (2020. I. félév: 432 család, 625 fő; 2019. I. félév: 445 család, 634 fő). Ez az esetszám tartalmazza az időközben irattárba helyezett, lezárt, más kerületbe vagy szolgálatunknak átadott gondozásokat, esetleg egyszeri ügyintézésrel lezárható eseteket is.

Hatósági intézkedéssel érintett gyermekek száma, mint az alábbi táblázat mutatja, hasonló az előző évek ezen időszakához, összességében minimális emelkedést láthatunk. 2020 I. félévében a védelembe vétellel érintett gyermekek száma nőtt, a nevelésbe vett gyermekek száma csökkent.

A Gyámhatósághoz beérkező jelzések automatikusan hatósági intézkedést vonnak maguk után, az ötven órát meghaladó igazolatlan mulasztások esetén, amennyiben a gyermek még tanköteles korú, a hatóságnak nincs mérlegelési lehetősége, a gyermek védelembevételét el kell rendelnie. Sok esetben a Központ nem javasolja a gyermek védelembevételét, az alapellátás keretébe történő segítségnyújtást elégségesnek tartja, azonban a hatósági eljárást ebben az esetben is le kell folytatni.

Gyermekvédelmi gondoskodással érintett gyermekek

Hatósági intézkedés típusa	Érintett kiskorúak száma		
	2019. év	2020. év	2021. I. félév
védelembe vett	213	241	229
nevelésbe vett	122	97	99
ideiglenes hatállyal elhelyezett	19	16	18
utógondozott	8	11	11
családba fogadott	26	25	38

Forrás: Intézményi adat (Csibész)

Az esetmenedzserek **szakmai tevékenységének** alapját a szociális segítő tevékenység, a hatósági intézkedésekkel kapcsolatos tárgyalások és egyéb esetmenedzselési feladatok adják. A hatósági intézkedéssel érintett gyermekek száma jelentősen nem változott, ugyanakkor az esetmenedzserek tevékenységmutatói főleg 2020. első félévében eltéréseket mutatnak. Ez magyarázható azzal, hogy Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdettek ki. Ezt követően 2020. március 17-ével az intézményben is rendkívüli munkarend került bevezetésre.

Esetmenedzserek által nyújtott szakmai tevékenységek

Tevékenység	2017. év	2018. év	2019. I. félév
szociális segítő tevékenység	2.001	1.812	1.446
esetkonferencia szervezése, azon való részvétel	120	71	25
első védelembe vételi tárgyaláson	108	132	74
védelembe vétel felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	129	134	76
családlátogatás	644	435	209
környezettanulmány készítése	79	71	32

egyéb (szervezési, kontrolláló feladat, adminisztráció)	3.977	2.927	2.176
--	-------	-------	-------

Forrás: Intézményi adat (Csibész)

A családlátogatás és környezettanulmány készítésének csökkenésével párhuzamosan az egyéb kategóriába sorolt tevékenységek száma emelkedett. Ez annak köszönhető, hogy az esetmenedzserek feladatai közé tartozik a gondozási folyamat tervezése, a gondozási folyamatban érintett szakemberek, szolgáltatások bevonása a gondozási folyamatba, szolgáltatásnyújtásuk koordinálása, a folyamat monitorozása - szükség esetén beavatkozás, helyzetértékelés, szükség szerint az egyéni gondozási-nevelési terv módosítása, a felülvizsgálatokban való részvétel. Az egyéb kategória az előzőekben említetteken kívül magában foglalja a személyes konzultációs alkalmakat a családsegítőkkal, szakemberekkel, tanácsadókkal, valamint a különböző írásbeli vélemények beszerzését is.

Speciális szolgáltatások

A Gyvt. a család- és gyermekjóléti központokhoz delegálja az általános hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatásokon túl, a **speciális szolgáltatásokat** is, melyek közé az alábbiak tartoznak.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat a kerületben élő családok és a kerületben dolgozó szakemberek számára biztosítja az intézmény folyamatos 0-24 órás elérhetőségét. Ezen szolgáltatás segítségével biztosítható, hogy a krízishelyzetbe került személy azonnali segítségnyújtást, illetve szakmai tanácsot kaphasson. Az intézmény munkatársai előre meghatározott beosztás alapján, heti váltásban biztosították az ügyeletet, a hívásokról pedig nyilvántartást vezettek. A hívásnaplók alapján **2021. I. félévében 50 hívás érkezett** (2020-ban 162, 2019-ben 69). A szolgáltatást az igénybevevők egyre inkább a rendeltetésének megfelelően használják, ugyanis a beszámoló időszakában egyre kevésbé volt jellemző a szombati kapcsolattartásokhoz kapcsolódó hívások száma, elsődlegesen inkább a krízishelyzet miatt vették fel velünk a kapcsolatot.

Az elmúlt két és fél év tekintetében a 2020-as év volt kiugróan magas a szolgáltatás igénybevétele tekintetében, ami nagyrészt az egészségügyi veszélyhelyzettel magyarázható, mivel a személyes találkozás útján történő segítségnyújtás a 2020-as év jelentős részében elsősorban a krízishelyzetekre korlátozódott, így a telefonon történő segítségkérés lényegesen nagyobb hangsúlyt kapott.

Kapcsolattartási ügyelet

A Család- és Gyermekjóléti Központoz tartozó további speciális szolgáltatás a kapcsolattartási ügyelet, melynek célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más személy egy semleges, külső behatásoktól mentes helyen találkozhatson egymással. Erre bírósági, vagy gyámhivatali határozat alapján kerülhet sor, de a szülők kérésére is igénybe vehető ez a szolgáltatás.

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. I. félév
Családszám	13	11	11
Megvalósult alkalmak száma	162	76	69

Forrás: Intézményi adat (Csibész)

Az intézmény területére szabályozott kapcsolattartások elsősorban szombatonként zajlanak, a szolgáltatás nyújtása folyamatos (az év minden szombati napján). 4-5 család számára tudják biztosítani egy időben a szolgáltatáshoz szükséges feltételeket (külön szoba, felügyeletet ellátó szakemberek). A szombati kapcsolattartások a Prevenációs Csoport épületében zajlanak, a szolgáltatás tárgyi feltételei itt maximálisan adóttak.

Hétköznapi kapcsolattartásra a Csibész Család- és Gyermejkölési Szolgálat épületében van lehetőség, de a szülők munkavégzése és a nagyobb gyermekek iskolai elfoglaltsága miatt a hétköznapi időpontra az igény sokkal kisebb, többnyire csak 3 év alatti gyermekek és szüleik veszik igénybe a szolgáltatást. A fentiek okán 2019-ben, 2020-ban és 2021. I. félévében sem került sor hétköznapi kapcsolattartásra, a hatósági megkereséseknél minden esetben szombati időpontra mutatkozott igény.

2021. I. félévében a megvalósult kapcsolattartási alkalmak száma 69, a szolgáltatást 11 család vette igénybe. Ebből 1 család csak átadás-átvétel céljából jelent meg a Gyermekek Átmeneti Otthonában.

Az elmúlt két és fél évről elmondható, hogy a 2020-ban megvalósult kapcsolattartási alkalmak száma volt az előző évekhez képest lényegesen alacsonyabb (76 alkalom, 11 család). Ez az egészségügyi veszélyhelyzettel magyarázható, mivel az EMMI által kiadott tájékoztató alapján a szolgáltatást 2020. március közepétől május végéig szüneteltetni kellett. 2021. I. félévében az alkalmak száma (69) már a korábbi években megszokottak szerint alakult, mivel a szolgáltatás nyújtása folyamatos volt.

A szolgáltatást igénybevevő családok száma jelentősen nem változott.

Egészségügyi-kórházi szociális munka

Szintén speciális szolgáltatásként biztosított az egészségügyi-kórházi szociális munka, melyet 1 fő lát el, valamennyi szervezeti egység keretében, osztott munkakörben. A tanácsadó egyben mentálhigiénés szakemberként is dolgozik.

2021. I. félévében egészségügyi-kórházi szociális munka kapcsán jelzés **66** (szolgálat: 25, központ: 41) esetben (2019-ben 91, 2020-ban 80) érkezett az intézménybe. Több probléma köré csoportosultak az esetek: mentális, pszichés problémával küzdő nők gyermekvállalási nehézségei; több gyermeket nevelő családok újabb, nem várt gyermekáldása; nehéz szociális és anyagi körülmények között gyermeket vállaló családok; párkapcsolati válságban lévő gyermekvállalása.

A tanácsadó tevékenységét elsősorban a személyes konzultáció jellemzi mind a családokkal, mind a családsegítőkkel/esetmenedzserekkel és más szakemberekkel, melyet a szakmai ajánlások és protokollok által kialakított rend szerint, megfelelően adminisztrál.

Szakmaközi kapcsolatainak révén mind a kerületi védőnőkkel és a kerületet érintő egészségügyi intézményekkel aktív együttműködés tapasztalható.

Mentálhigiénés tanácsadás: 25 esetben történt 2021. június 30. napjáig.

Adománykövetítés: Az adományok a rászoruló lakosság részére szervezett formában kerültek szétosztásra több alkalommal a 2020-as évben. Ennek koordinálása egy ember kezébe került az intézményben, ami a feladat ellátását hatékonyabbá tette.

2020. februárjától – júniusáig havonta 20 család részesült tartós élelmiszer csomagban a Magyar Vöröskereszt kerületi szervezetének (a továbbiakban: Vöröskereszt) jóvoltából. Így 100 család megélhetését tudták a rendszeres adománnyal megkönnyíteni.

A járványhelyzet időszakában, különösen az első hullám idején 26 többségében új család jelezte igényét tartós élelmiszer csomagra a megváltozott élethelyzetük miatt. Ezeket az igényeket minden esetben sikerült biztosítani.

A tartós élelmiszercsomagra javasolt családok valamennyi szervezeti egység munkatársainak javaslatára kerültek kiválasztásra. Előfordult, hogy a rászoruló családok telefonon jelezték a Központ felé, hogy élethelyzetükre való tekintettel csomagot szeretnének.

Az adománykövetítésről elmondható, hogy **2020-ban** a Vöröskereszttel való együttműködés eredményes volt. **Összesen 497 esetben tudott az intézmény adomány közvetítésében részt venni.**

2021. I. félévében 135 család részesült tartós élelmiszer adományban a Vöröskereszttel együttműködve. Ezen felül a krízisbe került családok azonnali tartós élelmiszerral vagy higiéniai csomaggal való támogatása 15 esetben fordult elő. A csomagok az intézményben lévő tartalék adományokból, valamint a Vöröskereszt segítségével voltak biztosítva.

2021. I. félévében összesen: 150 család részesült adományban.

A speciális szolgáltatások körébe tartoznak még a pszichológiai -, jogi tanácsadás, valamint a mediáció, családkonzultáció és a hátralékkezelési tanácsadás.

Szolgáltatás megnevezése	Ellátottak száma			Alkalmak száma		
	2019. év	2020. év	2021. I. félév	2019. év	2020. év	2021. I. félév
pszichológiai tanácsadás	389	199	146	2.015	1.521	912
jogi tanácsadás	272	283	181	823	834	370
mediáció	21	23	22	37	36	27
családkonzultáció	42	36	24	126	171	142
hátralékkezelési tanácsadás	60	44	35	297	220	157

Forrás: Intézményi adat

A speciális szolgáltatásokon belül a **jogi és pszichológiai tanácsadás** megjelenhet önállóan, gondozás nélkül, illetve a gondozási vagy cselekvési terv részeként.

A jogi tanácsadást igénybe vevők száma csökkent, azonban a megvalósult alkalmak száma emelkedett, melynek oka az lehet, hogy a jogász-tanácsadókat felkeresők problémái összetettebbek, nem oldható meg egyetlen találkozás alkalmával.

A **mediáció** egy olyan eljárás, konfliktuskezelő módszer, amikor egy harmadik, semleges fél nyújt segítséget a feleknek a vitájuk rendezéséhez, anélkül, hogy ő maga döntené el a vitát. A mediátor a problémamegoldó folyamat keretében segít tisztázni a konfliktus természetét, segít olyan megoldást találni, amely mind a két fél számára kielégítő.

Az intézmény jelenleg 3 fő családkonzulenszt foglalkoztatott 1 fő teljes munkaidőben, 1 fő havi 20 órában és 1 fő megbízási szerződéses jogviszonnal.

Családkonzultáció során a rendszerszemléletű megközelítés alapján a családot vagy a párt tekintik a problémák keletkezésének és a beavatkozás egységének. A konzultáció fókuszában a családi egység és annak alrendszerei (pl.: szülők és gyerekek, férfiak és nők) állnak. A családkonzultáció a családi kapcsolatokban igyekszik változást elérni verbális és nonverbális interakciók révén. A családkonzultáció számaival kapcsolatos emelkedés jelzi, hogy olyan jellegű szolgáltatási elemről van szó, mely nagyban megkönnyíti és hatékonyan kiegészíti a családsegítők és esetmenedzserek munkáját.

Hátralékkezelési tanácsadás során a Hálózat Alapítvánnyal együttműködve nyújt segítséget az arra rászorulóknak a közüzemi elmaradások, illetve kifizetések vonatkozásában.

Szociális diagnózis

A Központ szakmai vezetője, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által megvalósításra kerülő EFOP-1.9.4. – VEKOP-16-2016-00001 „A szociális ágazat módszertani és információs rendszereinek megújítása” című kiemelt projekt keretében megvalósult képzés elvégzését követően, szociális diagnózis felvételi szakértővé vált.

A kiemelt projekt célja a közös szakmaszemlélet kialakítása volt, valamint, hogy az Szt. alapján 2019. január 1. napjától kötelezően ellátandó új feladat, a szociális diagnózis készítését bevezetését és alkalmazását elősegítse. A program keretében az egyének és családok szükségleteinek pontos felmérését egy szociális diagnózis felvételi szakember végzi el, amely felmérés segíti a hatékony szolgáltatási rendszer kialakítását.

Az intézmény 1 fő szociális diagnózist készítő szakembert alkalmaz, heti 20 órában.

Óvodai – iskolai szociális segítő tevékenység

A köznevelési intézményekben az óvodai és iskolai segítség ellátását a jogalkotó kötelező jelleggel a család- és gyermekjóléti központok hatáskörébe utalta 2018. szeptemberétől. A szociális munkás napi szintű jelenléte, tevékenysége a hangsúlyt a prevencióra helyezi, segít a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzésében, kompetenciát fejleszt, közvetít a gyermek és szülő, a gyermek és tanár, a szülő és tanár közti konfliktusok rendezésében, kapcsolatot épít és tart a társintézményekkel.

Az NM rendelet 1.000 gyermek után 1 fő óvodai- iskolai szociális segítő alkalmazását írja elő, melyhez a központi költségvetés biztosítja az finansziális forrásokat. 2020 -ban 1 fő óvodai- iskolai szociális segítő került felvételre.

3.1.6. Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozását két intézmény biztosítja a Család- és Gyermejjóléti Központ keretén belül:

- Gyermekek Átmeneti Otthona (a továbbiakban: GYÁO)
- Családok Átmeneti Otthona (a továbbiakban: CSÁO)

A két otthonban a szakmai munka terén csak kisebb módosításokra került sor, valamint a személyi változások is kevésbé érintették. A vizsgált időszakban a GYÁO-ban a szakmai vezető és egy gyermekfelügyelő kérte munkaviszonyának megszüntetését.

Gyermekek Átmeneti Otthona

A gyermekek átmeneti gondozásának a jogalkotó eredeti szándéka szerint, azokra az élethelyzetekre kell választ adnia, amikor a szülő átmenetileg nem tudja saját háztartásában nevelni gyermekét (pl. külföldön vállal munkát, kórházi ellátásra szorul), vagy a szülő-gyermek között kiéleződött konfliktus miatt szükséges távolságot teremteni közöttük, szakember bevonásának biztosítása mellett, családterápia megkezdése, egyéni terápia biztosítása mellett a mielőbbi hazagondozás elősegítése céljából.

A tapasztalatok szerint azonban az esetek jelentős többségében a hajléktalanság és elszegényedés, mint tartós állapot hangsúlyosan jelenik meg a gondozás igénybevételenek okai között.

A GYÁO-ban 2017. januárjában teljes körű felújítás kezdődött, mely magában foglalta a gyermekek lakószobáinak, nappali, játszószoza, irodák és a folyosó padlózatának cseréjét, a falak festését, burkolását, illetve radiátorok cseréjét. A munkálatok 2017. márciusának végére fejeződtek be.

Igénybevevők létszámának alakulása

Év	Létszám (fő)	Kihasznátság	Gondozási napok száma
2019.	26	64,7%	2 837
2020.	29	47 %	2 059
2021.1. félév	19	80,29 %	1 744

Forrás: Intézményi adat

Az adatok alapján elmondható, hogy bár az igénybe vevők létszáma számottevően nem változott az elmúlt évhez képest, a gondozási napok száma nőtt. 2021-ben az első hat hónap során elhelyezésben részesülők létszámából 2 fő szülő.

Gyermekek Átmeneti Otthonában elhelyezettek bekerülésének okai

Bekerülés oka	2019. év	2020. év	2021. 1. félév
Szülők életvitele	4	4	1
Lakhatási problémák	11	9	6
Családi konfliktus	3	5	7
Bántalmazás gyanúja	1	2	3
Felügyelet hiánya	1	0	2

Forrás: Intézményi adat

A fentiek alapján megfigyelhető:

1. Ha nem is markáns, de mindenképp emelkedő tendenciát mutat a családon belüli konfliktusok jelensége, mely sok esetben olyan méreteket ölt, ami az átmeneti gondozás igénybevételét is elkerülhetetlenné teszi. Ez bizonyos szintig összefüggésbe hozható a 2020. márciusában kirobbanó Covid-19 járvánnyal és az ezzel járó karanténnal, ami pszichésen sok család életét rendkívüli módon megterhelte.
2. E tekintetben lényeges tényező az is, hogy sok családban a szülők a fenti okok miatt elvesztették a munkájukat. Az egzisztencia ilyen mértékű fenyegetettsége is sok esetben okoz elhúzódozó konfliktusokat, főleg az alulszervezett, sokproblémás családok körében.

A kigondozás sikeressége paralel a gondozásban eltöltött idővel. Minél rövidebb ideig tartózkodik a gyermek átmeneti gondozásban, annál nagyobb a valószínűsége a családjába való visszagondozásnak.

Kigondozás iránya, gondozás megszűnésének oka

Kigondozás iránya	2019.	2020.	2021.1. félév
Családba	14	6	6 (és 1 szülő)
Gyermekevédelmi szakellátás	-	2	1
Családok átmeneti otthona	-	2	-
Egyéb ok miatt kikerült	1	4	-

Forrás: Intézményi adat (Csibész)

Az esetmegbeszélések és az esetkonferenciák megszervezésével a szorosabb együttműködést erősítették más szakemberekkel és intézményekkel. Az egy hónapot meghaladó gondozás esetén minden gyermek részére elkészítették az egyéni gondozási-nevelési tervet. A gyermekek közül 2019-ben 14 fő került vissza a családjához, 1 gyermek egyéb ok miatt került ki. 2020-ban 6 gyermek került a családjához, 2 szakellátásba, 2 fő CSÁO-ba, 4 gyermek pedig egyéb ok miatt került ki. 2021. első félévében 6 gyermek és 1 szülő hazakerült a családjához, 1 gyermek került szakellátásba. Összességében elmondható, hogy a kigondozás jellemző iránya továbbra is a családba való hazagondozás.

Családok Átmeneti Otthona

A CSÁO-ban 3 család egyidejű elhelyezésére van lehetőség, szükség szerinti ellátás mellett. A szülői kompetenciák és szerepek megerősítése a munka fókuszpontja, a lakhatási probléma megoldása mellett. A bekerülő családok többsége több éves szocializációs hátránnyal küzd, elsősorban a munka világába való beilleszkedés jelent nagyobb gondot a szülők számára.

Gondozotti létszám alakulása

Gondozási év	Gondozott családok száma	Gondozott személyek száma	Gondozási napok száma	Kihasználtság %-ban
2019.	6	23	3 661	84,74%
2020.	4	15	3 627	83,95%
2021. I. félév	5	18	1 368	63,33%

Forrás: Intézményi adat

2021-ben az 5 gondozott családból 3 kétszülős és 2 egyszülős volt (18 fő: 8 felnőtt és 10 gyermek), 2020-ban a 4 gondozott családból 2 kétszülős és 2 egyszülős volt (15 fő: 6 felnőtt és 9 gyermek). Jól látható, hogy az utóbbi években leginkább teljes családok jelentkeznek a CSÁO-ba, egyre kevesebbszer fordul elő az, hogy egyedülálló szülő kéri a felvételét.

A CSÁO **kihasználtsága 2021. első félévében 63,33%** volt (2020-ban 83,95%), **normatívában** kifejezve 7,59 fő (2020-ban 10,07 fő). **2021. első félévében a gondozási napok száma 1 368** (512 felnőtt és 856 gyermek). 2020-ban a gondozási napok száma 3 627 (1409 felnőtt és 2 218 gyermek) volt. 2021. június 30-án a gondozottak száma **7 fő (2 család:** 4 felnőtt és 3 gyermek), 2020. december 31-én a gondozottak száma 11 fő (3 család).

A számokból az derül ki, hogy a CSÁO szobái mindig használatban vannak. Az üresedés átmeneti jellegű és csak addig tart, amíg a kiköltöző család után a szoba kifestésre kerül, valamint a várólistán szereplő kérelmezők interjúztatása lezajlik. Ez általában 2-3 hetet vesz igénybe.

Az idei első félévben – mely a vírusnak tudható be – kevesebb család jelentkezett a CSÁO-ba és olyan eset is előfordult, hogy az interjúztatások után kiválasztásra került család a beköltözést megelőző napon vonta vissza az igényét az ellátásra.

A gondozott gyermekek életkor szerinti megoszlása

Gondozási év	0-5 év (fő)	6-13 év (fő)	14-18 év (fő)	Összesen (fő)
2019.	9	2	1	12
2020.	5	2	2	9
2021. I. félév	2	3	5	10

Forrás: Intézményi adat

2021-ben is a családok közvetlenül maguk kérvényezték az elhelyezésüket a CSÁO-ba. Az elhelyezést **kiváltó problémák** az alábbiak szerint alakultak az elmúlt években.

Bekerülés okai (halmazott adat)

Probléma megnevezése	2019. év - 2021. év I. félév között
szülők életvezetési problémája	15 család
elégtelen lakhatási körülmény	15 család
kríziselhelyezés	1 család
megromlott párkapcsolat	1 család

Forrás: Intézményi adat

Az elhelyezést továbbra is a nem megfelelő lakhatási körülmények, valamint a szülők életvezetési problémái indukálják, valamint az is jól látható, hogy a megromlott párkapcsolati probléma már csak egy esetben szerepel, a legtöbb esetben kétszülős családok jelentkeznek.

Minden család esetében esetkonferencia összehívására kerül sor a család bekerülését követő hónapban, és utána annyiszor, ahányszor szükségesnek tartják. 2021 első félévében 2 esetkonferencia került szervezésre, amelyeken részt vettek a családokkal kapcsolatban álló szakemberek: a Pestszentimrei Család-és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetője és családgondozója, a védőnő, a jogász, szükség esetén a pszichológus, valamint a Csibész Család-és Gyermekjóléti Központ illetékes esetmenedzsere. Az esetkonferenciákat minden esetben esetmegbeszélés előzi meg.

2019-ben 4 család került kigondozásra. A 4 családból 2 visszaköltözött a rokonokhoz, 1 család albérletbe, 1 család pedig pályázati úton sikeresen elnyert önkormányzati bérlakásba költözött. **2020-ban 1 család** került kigondozásra: albérletbe költöztek. 1 család első helyezést ért el az önkormányzati lakáspályázaton, melyet sajnos később visszavontak, így a család lakhatási jogosultsága meghosszabbításra került. **2021. első felében 3 család** került kigondozásra: 1 család másik otthonba, 1 család albérletbe és 1 család szolgálati lakásba költözött.

3.1.7. Egyéb szolgáltatások

Nyári napközis tábor

Az intézmény a 2013-as évtől szervezi a kerületben a nyári napközis tábort. A 2020-as évben került sor első alkalommal egy altábor működtetésére is az Ady Endre Általános Iskolában négy hétre, június 29 - július 24. közti időszakra.

A tábort igénybevevők létszáma a **2020-as évben 12.806 fő** volt (2019. évben 14.376 fő). A tábor átlagosan napi 337 fővel működött.

Szünnidei étkeztetés

A vizsgált időszakban került sor negyedik alkalommal a szünnidei gyermekétkezés megszervezésre és lebonyolítására. A jogszabály ugyan, csak a jogosultak nyilatkoztatását írja elő a Szolgálatnak, azonban fenntartói döntés értelmében a teljes étkeztetés lebonyolítása (megrendelés, szállítás, átvetetés) az intézmény feladatai közé tartozik.

Szünet megnevezése	2019. év igénylők száma	2020. év igénylők száma	2021. I. félév igénylők száma
Tavaszi	31	32	29
Nyári	20	34	n.a.
Őszi	35	35	n.a.
Téli	27	33	n.a.

Az egyszeri meleg főétel a 2020-as évben már kiszállítással volt csak biztosítva, így a korábbi évekre jellemző átadási-átvételi nehézség megszűnt, mely a normatív támogatás és az intézménynél jelentkező kiadások egyensúlyba hozatalát eredményezte.

3.1.8. Tervezett új szolgáltatások, a meglévők fejlesztésére irányuló elképzelések

- Óvoda-iskola szociális segítő tevékenység bővítése
- Szupervízió, szervezetfejlesztés, képzések biztosítása
- Gyermeknevelési nehézségek, hatékony kezelésére kidolgozott új szolgáltatási elem bevezetése – Szülők iskolája

3.2 Egyesített Bölcsődék Intézménye

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása a települési önkormányzat kötelezően ellátandó feladata, ennek érdekében, jogszabályi kötelezettségének eleget téve biztosít **bölcsődei ellátást az Egyesített Bölcsődék intézmény fenntartásával.**

3.2.1. Jogszabályi háttér

A bölcsődei ellátás keretében - ha a törvény kivételt nem tesz - a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani. A bölcsődei ellátáson kívül - szolgáltatásként - speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni. (Gyvt. 42. § (1) és (4) bekezdés)

A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMIrendelet2) 2015. január 1-től kötelező érvényű új szabályozást vezetett be minden közétkeztetőre.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gytr.) 6. számú melléklete szerinti nyilatkozattal nyújthatja be a szülő a normatív kedvezményre vonatkozó igényét.

3.2.2. Az intézmény

A kisgyermekkorai nevelés-gondozás másodlagos szocializációs színtere a bölcsőde. 20 hetesnél idősebb és 3 évnél fiatalabb gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény.

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása a települési önkormányzat kötelezően ellátandó feladata, ennek érdekében, jogszabályi kötelezettségének eleget téve 2015. március 1-jétől a fenntartó **700 férőhelyen** biztosít bölcsődei ellátást.

A kerületben az ellátás területi lefedettségét 10 tagintézményi bölcsőde biztosítja.

Az Egyesített Bölcsőde működteti székhelyén és 9 telephelyen működő bölcsődei hálózatot.

Az egyes bölcsődék elhelyezkedése lakótelepi és családi házas övezetben egyaránt megtalálható. Egyre inkább érzékelhető, hogy az ellátási igények területileg átrendeződnek a lakótelepes övezetekből a családi házas övezetekbe. Tekintve, hogy a bölcsődék között nincs körzetesítés, a férőhely elegendő, azonban nem biztos, hogy mindenkinek a lakóhelyéhez legközelebb tudja az intézmény az ellátást biztosítani.

Az intézmény célja a kisgyermekes családok munkahelyi és társadalmi integrációjának elősegítése a családi nevelést segítve, erősítve – napközbeni ellátás keretében – a kisgyermekek testi – lelki – szociális - emocionális és intellektuális fejlődését.

Fontos, hogy az intézmény a bölcsődei ellátással nyújtson segítséget, támogató háttérrel a szülőknek a gyermeknevelési kompetenciáik erősítéséhez, másrészt működjön

jelzőrendszerként és képes legyen korai életkorban felismerni a gyermekek fejlődési elmaradásait. Így jellegénél fogva a bölcsődei ellátás preventív és korrekatív feladatokkal bír.

Bölcsődei finanszírozás

A bölcsődei ellátás támogatása a központi költségvetésből az elmúlt 2 évben jelentős átalakuláson ment keresztül. 2019-ben a finanszírozás alapja a beíratott gyermekek naponként figyelembe vett éves tényleges létszáma.

A beíratott és a támogatás szempontjából figyelembe vett gyermekek létszáma egyetlen alkalommal és összesen sem haladhatta meg a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszámot azzal, hogy az adott hónapban valamennyi nyitvatartási napon figyelembe lehetett venni azt a gyermeket, aki 10 napnál többet a hónapban nem hiányzott. Ez a finanszírozási mód 2020. évben a következőképpen módosult.

A fenntartó települési önkormányzatok

- számított létszám alapján, átlagbér alapú támogatást az általuk foglalkoztatott kisgyermeknevelők és bölcsődei dajkák béréhez, valamint az ehhez kapcsolódó szociális hozzájárulási adó kifizetéséhez
- a bölcsőde üzemeltetéséhez igényelhettek támogatást.

Jelenleg a 2020. évhez hasonlóan történik a finanszírozás.

Ellátási kötelezettség teljesítése

A bölcsődékben az éves kapacitásmutatókat figyelembe véve a vizsgált időszakban az alábbiak figyelhetőek meg.

2019. évben a lenti táblázat alapján 90,8 %-ban sikerült feltölteni a férőhelyeket. A beíratott gyermeklétszám 636 volt. A kerületben a gyermekszületések számának csökkenése hatással van a bölcsődei férőhelyek feltöltöttségére is.

Az intézmény kihasználtsága a beíratott gyermekek számához viszonyítva - tekintettel arra, hogy igen érzékeny korosztályról beszélünk (sok a felső légúti megbetegedés) - 68,8%.

2019. év végére és 2020. évben a közösségi életnek keretet szabott a COVID 19 járvány. A családok, szülők, amennyiben meg tudták oldani gyermekük felügyeletét nem írták be gyermekeiket bölcsődébe, illetve a már beíratott gyermekeket a veszélyhelyzet fennállása miatt nem hozták az intézménybe. A szülők jellemzően kezdetben a szabadságnapjaikat felhasználva maradtak otthon, később home-office-ban dolgoztak.

2020. március 16. napjától polgármesteri határozattal a bölcsődei ellátásban rendkívüli szünet került elrendelésre, mely időszak 2020. április 30. napjáig lett fenntartva. Ezen időszak alatt a napközbeni kisgyermekellátás szünetelt, nem volt ellátás.

2021. május 1-jétől biztonsági ügyelet bevezetésére került sor, mely azt jelentette, hogy gyermek-csoportszobánként legfeljebb 5 gyermek ellátását lehetett biztosítani. Ebben a hónapban a lehetőség adott volt az ellátásra, azonban a családoknak a járványtól a szövődményektől való félelme a folyamatos megbetegedések számának emelkedése továbbra is arra ösztönözte őket, hogy gyermekeiket ne vigyék közösségbe.

2020. június 2. napjától az intézmények újrainyitása megtörtént a veszélyhelyzet előtti szokásos rendben.

Amennyiben az intézményben akár gyermek, akár felnőtt megbetegedéséről volt szó, a kontaktkutató folyamatos volt, a járványügyi megfigyelés (karantén) minden esetben elrendelésre került, mely a munkaerő állomány csökkenését és az ellátottak számának csökkenését néhány esetben az intézmény teljes lezárását eredményezte. A kihasználtság mutatóján ez is látható a 2020. évben.

Intézmény kihasználtsága

Tagintézmény bölcsődék	Férőhely száma	2019. év		2020. év	
		Feltöltöttség %	Kihasználtság %	Feltöltöttség %	Kihasználtság %
Iciri-piciri	40	91,16	67,37	91,09	55,02
Erdei Kuckó	48	89,75	67,82	86,96	58,84
Csibekas	72	91,10	67,28	89,80	60,43
Hétszínvirág	72	91,59	66,93	87,40	51,27
Micimackó	72	92,08	66,89	87,60	56,12
Csiga-biga	72	90,81	70,84	86,35	53,77
Bababirodalom	72	97,25	82,50	92,69	68,92
Bambi	72	92,02	67,68	85,83	50,78
Fecskefészek	84	89,83	73,85	85,37	55,90
Napsugár	96	86,40	58,64	70,47	39,41
Összesen	700	91,06	68,80	85,56	54,40

Tagintézmény bölcsődék	Férőhelyek száma	2021. I. félév	
		Feltöltöttség %	Kihasználtság %
Iciri-piciri	40	92,64	67,76
Erdei Kuckó	48	95,13	69,00
Csibekas	72	96,90	62,40
Hétszínvirág	72	97,96	63,62
Fecskefészek*	84	96,43	70,07
Micimackó	72	98,24	67,20
Csiga-biga	72	94,95	64,35
Bababirodalom	72	98,79	79,31
Napsugár	96	75,00	47,54
Bambi	72	97,45	63,82
Összesen:	700	93,67	64,63

Forrás: Intézményi adatok (EBI)

Valamennyi bölcsődében lehetőség van az eltérő fejlődésű gyermekek integrációjára, sajátos nevelésű igényű gyermekek, valamint korai fejlesztésre és gondozásra szoruló gyermekek nevelésére és gondozására is, legfeljebb a gyermek 6 éves koráig.

A korai fejlesztés és gondozás célja a koragyermekkori prevenció, a gyermek fejlődésének elősegítése, tanácsadás és fejlesztés a család kompetenciáinak erősítése. A korai fejlesztés és

gondozás szakértői bizottság javaslata alapján kezdhető meg, mely egyéni foglalkozás vagy csoportfoglalkozás keretében valósulhat meg.

Jogszábeli kötelezettség a sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre és gondozásra szoruló gyermek esetében a csoportlétszám 11 főre való csökkentése, szemben a 12-14 fős csoportlétszámokkal.

2013. január hónaptól a kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal együttműködési megállapodás megkötésére került sor a bölcsődébe járó, fejlesztésre szoruló gyermekek érdekében. Zökkenőmentes a gyermekek ellátása, partneri az együttműködés.

Eltérő fejlődésű gyermekek száma

2019. év	2020. év	2021. I. félév
25 gyermek	23 gyermek	15 gyermek

Forrás: Intézményi adatok (EBI)

A problémákat tekintve nagyon vegyes a kép - mozgásszervi, hallásszervi fogyatékoság, pszichomotoros elmaradás, Down-szindróma, egyéb pszichés fejlődési zavar, beszéd fogyatékoság, autizmus.

Bölcsődei ételmezési tevékenységről

Az intézményben az arra szociálisan rászoruló családok kivételével az étkezésért térítési díjat kell fizetni.

Minden szakember egyet ért azzal, hogy a 20 hetes - 3 éves korú gyermekek részére a saját konyhán készült, az egyéni igényeket is maximálisan figyelembe vevő étkeztetés a legmegfelelőbb.

Így az intézményben

- 9 működő bölcsőde főzőkonyhával,
- 1 (Iciri-piciri bölcsőde) tálalókonyhával rendelkeznek.

A napi friss, kiváló minőségű alapanyag egyedi, időre történő beszerzése és elkészítése garancia arra, hogy a kisgyermekek minden nap, időben, az életkori és egyéni igényüknek megfelelően ülhetnek asztalhoz és kifogástalan minőségű tápanyagokhoz jutnak minden étkezés alkalmával. A bölcsődékben az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezés biztosítása történik a saját főzőkonyhákról.

Folyamatos célkitűzés az EMMI rendelet² előírásait figyelembe véve a szülőkkel, érdeklődőkkel megismertetni a bölcsődékben alkalmazott korszerű konyhatechnológiai eljárásokat, a gyermekek korának megfelelő reformételeket, alapanyagokat.

Az intézmény a bölcsődei étkeztetés mellett öt óvoda gyermekeinek is biztosítja az étkeztetést, mely a Fecskefészkek bölcsőde konyhájáról biztosított.

A bölcsődék táplálékintoleranciában szenvedő gyermekek számára is biztosítják a szakorvos által előírt étrendet.

A speciális étrendre szoruló gyermekek száma:

2019. nevelési évben: 58 fő,

2020. nevelési évben 47 fő,

2021. év első félévében 43 fő volt.

Bölcsődébe járó gyermekek étkezési napjai

2019. év	2020. év	2021.I félév
110.855	85.269	55.618

Óvodába járó gyermekek étkezési napjai

2019. év	2020. év	2021.I félév
106.006	78.421	38.659

Forrás: Intézményi adat (EBI)

2020. évben az étkezési napok száma a járványhelyzetre tekintettel jelentősen csökkent, mivel ugyan a gyermekek étkeztetését biztosítani kellett az intézmények zárva tartásának idején, az nem a saját konyhákról valósult meg.

A Gyvt. módosítása 2015. szeptember 01-től kibővítette az ingyenes bölcsődei étkezésre jogosultak körét. A Gytr. 6. számú melléklete szerinti nyilatkozattal nyújthatja be a szülő a normatív kedvezményre vonatkozó igényét.

Étkezési támogatásban részesülők alakulása a bölcsődében / fő

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	Nagycsaládban élő gyermekek	Tartós beteg vagy fogyatékossgal élő gyermekek	Jövedelem alapján jogosult a szülő a 100%-os kedvezményre	Családban nevelkedő testvér tartósan beteg vagy fogyatékos
2019.	11	145	45	401	14
2020.	6	127	45	368	12
2021. I. félév	4	86	34	239	10

Forrás: Intézményi adat (EBI)

Bababirodalom Bölcsőde szolgáltató részleg

A Bababirodalom Bölcsőde különálló gondozási egységben, családi nevelést támogató szolgáltatásokkal igyekszik az arra igényt tartó családok szükségleteit kielégíteni. Önként vállalt feladat, mely olyan családoknak adhat segítséget **külön térítési díj ellenében**, akik bölcsődébe még nem kívánják gyermeküket beíratni, vagy alkalmi elfoglaltságuk idejére megoldást jelenthet.

A szolgáltató részlegben igénybe vehető férőhelyek száma napi 20 fő.

A bölcsődei ellátás mellett az alábbi elérhető szolgáltatások kerülnek biztosításra:

- időszakos gyermekfelügyelet
- játszócsoport

Az *időszakos gyermekfelügyelet* a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás. Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg a rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát.

Más gyermeknevelést segítő szolgáltatás a *játszócsoporthoz, a nevelési tanácsadás, valamint a játék- és eszközkölcsonzés*. A játszócsoporthoz a gyermek és a szülő együttes játéklehetősége - a kisgyermeknevelő, bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy segítségével - biztosítható önálló csoportban, vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoportban, de nem a bölcsődei ellátás nyújtásával azonos időben. (NMr. 40. § (4) bekezdés)

A szolgáltatások biztosítása nem veszélyeztetheti a bölcsődei ellátás keretében kötelezően nyújtandó ellátás biztosítását. Az alapellátást a kerületben élő családok gyermekei teszik ki, míg a szolgáltató részleget, kerületen kívüli családok is igénybe vehetik.

Leggyakrabban igénybe vett, családi nevelést támogató szolgáltatások

2019. év	Családok száma	Gyerekek száma	Igénybevett alkalmak száma	Igénybevett órák száma
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal	173	174	1 424	-
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal	159	159	827	2 754
Baba-mama klub	41	41	160	306

2020. év	Családok száma	Gyerekek száma	Igénybevett alkalmak száma	Igénybevett órák száma
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal	63	63	455	-
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal	86	86	480	1 663
Baba-mama klub	11	11	26	48

2021. I. félév	Családok száma	Gyerekek száma	Igénybevett alkalmak száma	Igénybevett órák száma
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal	32	32	315	-
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal	46	46	268	814
Baba-mama klub	-	-	-	-

Forrás: Intézményi adat (EBI)

A szolgáltatások igénybevételét is nagymértékben befolyásolta a járványügyi helyzet, melynek tekintetében a szolgáltatások szüneteltek.

3.2.3 Jövőbeli elképzelések, célkitűzések

- A már meglévő állapot fenntartása, megőrzése.
- Az ellátás iránti igény magas szintű kielégítése, színvonal és körülményeinek megtartása.
- Konyhatechnológia megújítása az intézmény főzőkonyháin, elsősorban pályázati forrásból.
- Gyermek-játszóudvarok megújítása.
- Költségvetési keret a dolgozók részére szabadidős program szervezéséhez.

3.3. Családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet

A gyermekvédelmi törvény szerint a helyi önkormányzat feladata az, hogy megszervezze és működtesse a gyermekek napközben való gondozását, foglalkoztatását, azonban társadalmi szervezet, vagyis alapítvány és egyesület, illetve cég (Bt., Kft.) és egyéni vállalkozás is elvégezhet ilyen tevékenységeket, ha a jogszabályban foglalt feltételeknek megfelel.

A gyermekek napközbeni ellátásának minősült a bölcsődei és óvodai ellátásban, valamint iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő nem közoktatási célú ellátása.

2017-től a kizárólag bölcsődés korú gyermekeket ellátó családi napközi elnevezést felváltotta a családi bölcsőde, a nem kizárólag bölcsődés korú gyermekeket ellátó családi napközit a napközbeni gyermekfelügyelet és a házi gyermekfelügyeletet napközbeni gyermekfelügyelet elnevezés.

A *családi bölcsőde* olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít.

A *napközbeni gyermekfelügyelet* keretében - nem nevelési-oktatási céllal - a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,
- b) a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,
- c) az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,
- d) az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló számára,

- e) az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nktv). szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és
- f) az Nktv. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.

A napközbeni gyermekfelügyelet keretében a sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek számára szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.

A napközbeni gyermekfelügyelet működhet a szolgáltatást nyújtó saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben, vagy a törvényben meghatározottak alapján a szülő, törvényes képviselő otthonában.

A napközbeni gyermekfelügyelet feladatait önálló szolgáltató vagy legalább három - egy szolgáltató székhelyként, illetve telephelyeként, egy vagy több épületben működő - napközbeni gyermekfelügyeletet magába foglaló hálózat biztosítja. Három vagy annál több napközbeni gyermekfelügyelet fenntartását hálózatba kell szervezni.

Napközbeni gyermekfelügyelet keretében a gyermek húszhetes korától annak a tanévnek a végéig gondozható, amelyben a tizennegyedik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű gyermek esetében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.

A szülő, törvényes képviselő otthonában akkor biztosítható a napközbeni gyermekfelügyelet, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben - betegsége vagy egyéb ok miatt - nem biztosítható, és a szülő, törvényes képviselő a gyermek napközbeni ellátását nem, vagy csak részben tudja megoldani.

A napközbeni gyermekfelügyelet a szolgáltatás keretében a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozást, felügyeletet kell, hogy biztosítson, és segítséget kell nyújtani az iskolai tanulmányok folytatásához, ha a gyermek tanulmányait az Nktv. rendelkezései szerint sajátos nevelési igénye vagy súlyos betegsége miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanulóként folytatja.

Kerületünkben működő családi bölcsődék, napközbeni gyermekfelügyelet:

- Dominó Gyermekcentrum – Magánbölcsőde és Családi Játsszóház, 1182 Bp., Torda u. 20.
- Kalimpa Családi Bölcsőde, 1181 Bp., Kossuth L. u. 180/B.
- Karate Kölyök Magánóvoda és Családi Bölcsőde, 1183 Bp., Korponai u. 5.
- Nagykópé Családi Bölcsőde, 1181 Bp., Katona J. u. 5.
- Gyermeksziget Családi Napközi, 1181 Bp., Dráva u. 69.
- Mackófalva Napközbeni Gyermekfelügyelet, 1188 Bp., Ady Endre u. 49/a.

3.4. Gyermekünk érdekében

3.4.1. Gyermekétkeztetés

Az **Önkormányzat 2020. évben saját költségvetése** terhére **512.000.000.- Ft-tal** (2019. évben 636.000.000.- Ft-tal) járult hozzá a gyermekek étkezési térítési díjához.

Az intézmény valamennyi egységében saját konyháról biztosított a bölcsődés gyermekek étkeztetése.

A Fecskefészek Bölcsőde konyhájáról a Bp18 Egyesített Óvoda 5 tagóvodája (Bóbita, Eszterlanc, Pitypang, Robogó és a Vándor) kapja meg a napi 3x-i étkezést. A többi óvodás gyermek részére az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. biztosítja (főzi és szállítja) a napi 3x-i étkezést, valamint az óvodás gyermekek számára a diétás étkeztetést is.

Az iskolákban (általános és középiskola) 3 szolgáltató biztosított napi 1x-i vagy 3x-i ellátást. Így az Eurest Étteremüzemeltető Kft., az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt., illetve 2018. január 2.-ától a Kandó Téri Általános Iskola és a Kassa Utcai Általános Iskola tanulói részére a Pannon Menza Kft.

Azon gyermekek részére, akik diétás étkeztetést igényelnek az iskolákban, valamennyi szolgáltató biztosítja ennek a lehetőségét.

A speciális étrendre szoruló, bölcsődékben elhelyezett gyermekek étkeztetését minden intézmény a saját konyhájáról biztosította. Szakképzett élelmezésvezetők-dietetikusok felügyelik a korszerű gyermekétkeztetés és az Országos Tisztiorvosi Hivatal 1/2011. számú normatív utasításában előírt követelmények betartását. A speciális étrendre szoruló gyermekek étkezését szakorvosi vélemény alapján biztosítják azon iskoláskorú gyermekek részére, akik diétás étkeztetést igényelnek az Eurest Étteremüzemeltető Kft., az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. és a Pannon Menza Kft. útján. 2018. január 1. napjától az önkormányzati fenntartású óvodákban ellátott gyermekek diétás étkeztetését az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. szolgáltatja.

A Budapest Főváros XVIII. kerületi SOFI Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény tanulóinak étkeztetése a saját főzőkonyha megszűnésével 2016. szeptember 1. napjától szintén vásárolt szolgáltatás útján biztosított. Részükre az étkeztetést továbbra is térítésmentesen biztosítja az Önkormányzat.

A Gyvt. 21/B. §

„(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Az önkormányzat a gyermek egyéni rászorultsága – a család szociális körülményeinek vizsgálata és az intézmény vezetőjének javaslata – alapján további kedvezményt biztosíthat.

Gyermekétkeztetés az intézményekben

Intézmény	Étkeztetésben részesülők száma					100 %-os kedvezményben részesülők száma					50 %-os kedvezményben részesülők száma				
	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.
Bölcsőde	385	482	493	487	495	231	255	274	267	292	megsz.	megsz.	megsz.	megsz.	megsz.
Óvoda	1834	2919	2923	3029	3034	1219	1927	1998	1778	1778	megsz.	megsz.	megsz.	megsz.	megsz.
Iskola	3822	5200	5543	5507	5755	126	216	293	509	583	1098	1497	1541	1361	1472
Összesen	6041	8601	8959	9284	9284	1576	2398	2565	2554	2653	1098	1497	1541	1361	1472

Forrás: Önkormányzati adat

2021.év első félévére konkrét adatok még nem állnak az önkormányzat rendelkezésére.

3.4.2. Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása.

Az Önkormányzat költségvetési rendelete eddig minden évben a támogatás keretösszegére 10 millió forint előirányzatot biztosított.

A pályázatra azok a **települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű** felsőoktatási **hallgatók** jelentkezhetnek, akik felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) **teljes idejű (nappali munkarend)** alapképzésben, mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőfokú, illetve felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat. Az ösztöndíjat minden pályázati fordulóban újra kell pályázni.

Ösztöndíjban részesülők számának alakulása

	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év
Fő	73	53	58	43	45

Forrás: Önkormányzat adat

Az ösztöndíj mértéke rászorultságtól függően személyenként havi 10.000,- és 25.000,- Ft közötti összegben került megállapításra.

3.4.3. Kerületi általános iskolába járó gyermekek természetbeni támogatása az iskolakezdésre

Az Nkt. értelmében annak érdekében, hogy minden általános iskolás tanuló ingyen kapja a tankönyveket és minél több család részesüljön a kedvezményben, a Kormány célul tűzte ki, hogy az általános iskola alsó tagozatán tanuló gyermekeken túl egy ütemben vezeti be az 5-8. évfolyamra, illetve kiterjeszti a 9. évfolyamra is az ingyenes tankönyvellátást. Az 1265/2017. (V.29.) Kormányhatározat értelmében a 2017/2018. évi tanévtől az 1–9. évfolyamos tanulók ingyenes tankönyvellátásban részesülnek.

2020. szeptemberétől az ingyenes tankönyvellátás terén történt változással a köznevelésben és a szakképzésben tanuló diákok részére valamennyi évfolyamon ingyenes a tankönyvellátás.

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tartja, hogy megteremtse, lehetőségeihez mérten elősegítse az iskoláskorú gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételeket, csökkentse az iskolakezdés szülőkre nehezedő terheit. Az állami ingyenes tankönyvtámogatáshoz a megváltozott jogszabályi feltételek következtében az önkormányzat az előző évek jól bevált gyakorlatához hasonlóan 2014. évtől füzetcsomag biztosításával enyhítette a tanévkezdéskor a családokra háruló anyagi terheket. Így valamennyi kerületi (állami és egyéb fenntartású) általános iskolában tanuló gyermek (több mint 8700) kapott ingyenes füzetcsomagot, illetve a 2020/2021. tanév vonatkozásában ingyenes tanszercsomag került kiosztásra.

3.4.4. Gólyahír program

Az Önkormányzat elkötelezett a felnövekvő nemzedékek iránt, ezért anyagi forrásait figyelembe véve szeretne minden lehetőséget megragadni ennek kifejezésére. A 2015-ben

bevezetett „Gólyahír” Program a kerületünkben élő fiatal családok gyermekvállalását kívánja ösztönözni. A „Gólyahír” Program keretében nyújtandó **ajándécsomag költségkerete évi 7 millió Ft.**

Az ajándécsomagra jogosult az az újszülött gyermek:

- aki 2015. szeptember 1. napján vagy azt követően született, és
- akinek legalább az egyik szülője az újszülött gyermek születésének időpontjától Budapest XVIII. kerületi bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen Budapest XVIII. kerület közigazgatási területén az újszülött gyermekkel egy háztartásban él.

Az ajándécsomagot az újszülött gyermek születését követő 90 napon belül lehet igénybe venni egy alkalommal.

A Program a bevezetés óta sikeresen működik, évente közel 800 újszülött kap ajándécsomagot. 2021. I. félévben **252**, 2020. évben **631** (2019. évben 776, 2018. évben 720, 2017. évben 733), újszülött kapott csomagot.

3.4.5. Önkormányzat által fenntartott intézmények

Bölcsődei nevelés

Az Önkormányzat Egyesített Bölcsődék intézménye fenntartásával biztosítja a kerületben a gyermekek napközbeni ellátását. Az önkormányzat vezetése évről-évre törekszik arra, hogy a gyermekek egészséges, biztonságos, korszerű környezetben történő nevelése, gondozása érdekében az épületeken kívüli és belüli folyamatos felújításokat és karbantartásokat hajtson végre.

Óvodai nevelés

Az Önkormányzat 2020. július 31-ig 20 önálló óvodában, valamint a bázisintézményekhez kapcsolt 7 tagóvodában látta el köznevelési alapfeladatát a 3-7 éves korú óvodás gyermekek vonatkozásában.

2020. augusztus 1. napjától a Bp18 Egyesített Óvoda (a továbbiakban: Óvoda) a tagintézményekkel együtt 27 feladatellátási helyen biztosítja hároméves kortól a gyermekek napközbeni ellátását.

Az óvoda ellátja a szakértői véleménnyel rendelkező 3-7 éves korú kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket. A speciális ellátási igényeinek ellátása érdekében a Pedagógia Szakszolgálat XVIII. kerületi intézményével, valamint a SOFI szakembereivel együttműködik.

Az óvoda gyógypedagógusai az autizmus spektrum zavarral élő gyermekek ellátását, a pszichológusok az egészségnevelés megvalósítását, a BTMN szakvéleménnyel rendelkező gyermekek megsegítését támogatják.

Az Önkormányzat két alapítvánnyal (Fecskefészek-Schwalbennest Oktatási Alapítvány és Csodálatos Gyermekvilág - Pedagógusok a XVIII. kerület Gyermekéiért Alapítvány) kötött köznevelési szerződést a kerületi szülők óvodai igényeinek biztosítására, a gyermekek ellátására.

3.4.6. Önkormányzat tulajdonában lévő helyiség kedvezményes bérbeadása

A Nyúlcipő Konduktív Alapítvány 2013. év óta 5 éves határozott időtartamban térítésmentesen használta a 1184 Budapest, Lakatos út 13. fszt. 6. szám alatti 164 m² alapterületű helyiséget. Az Alapítvány a kerületben és vonzáskörzetében biztosít konduktív pedagógiai, alapozó terápiás, szenzoros integrációs terápiás és korai fejlesztő foglalkozásokat. Az Alapítvány már csecsemőkortól foglalkozik a megkésett mozgásfejlődéssel, beszédfejlődéssel, halmozott sérüléssel, tanulási problémákkal, figyelem és magatartási problémákkal, autizmus spektrum zavarral és mozgássérült gyermekekkel. Az Önkormányzat az Alapítvány konduktív pedagógia feladatainak ellátására 2018. évben további 5 év időtartamra ingyenesen használatba adta a fentiekben már megnevezett helyiséget.

4. Szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátás

4.1. Jogszabályi háttér

Az Önkormányzat fenntartásában működő Egyesített Szociális Intézmény az általuk biztosított alapszolgáltatásokat, valamint a szakosított ellátást az Szt., valamint az SZCSM rendelet mindenkor hatályos szabályozásában foglaltaknak megfelelően szervezi és működteti.

A szociális alapszolgáltatásokra és a szakosított ellátásra vonatkozó jogosultsági feltételeket, a fizetendő térítési díjat a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről és térítési díjairól szóló többször módosított 12/2008. (IV.22.) önkormányzati rendelete határozza meg. Az Önkormányzat rendeletét minden évben a magasabb szintű jogszabályi előírásoknak megfelelően felülvizsgálja és a térítési díjak vonatkozásában a szükséges korrekciókat elvégzi.

Szociális alapszolgáltatások keretében

- szociális étkeztetést,
- házi segítségnyújtást,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- idősek nappali ellátását (ezen belül demens betegek nappali ellátását is)
- fogyatékkal élők nappali ellátását biztosítja.

Szakosított ellátás keretében

- átmeneti elhelyezést nyújtó intézményt működtet.

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen a koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. (Szt. 62. §)

Házi segítségnyújtás

A szolgáltatást igénybe vevő személy részére saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani. Biztosítani kell a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést, a háztartási tevékenységben való közreműködést, veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást, szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítését, az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását, a gondozási és ápolási feladatok elvégzését. (Szt. 63. §)

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését. (Szt. 65. §)

Nappali ellátás

Egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére. (Szt. 65/F. §)

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény - Időskorúak gondozóháza

Az Időskorúak gondozóházába azok az időskorúak, valamint 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni. (Szt. 82. §)

4.2. Intézményi működés

A szociális feladatellátás vonatkozásában az alap- és szakosított szolgáltatásokat biztosító önkormányzati fenntartású intézmények az elmúlt évtized során több alkalommal kerültek átszervezésre.

A szociális feladatellátást 2017. január 1. napjától 2020. december 31. napjáig az alábbi intézmények biztosították:

Szolgálat megnevezése	Székhely/telephely
Somogyi László Szociális Szolgálat	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Gyöngyvirág Szociális Szolgálat	1182 Budapest, Marosvásárhely u. 6-8.
Telephelyei:	
Gyöngyvirág Nappali Szolgálat	1182 Budapest, Marosvásárhely u. 6-8.
Borostyán Nappali Szolgálat	1188 Budapest, Címer u. 88.
Reménység Nappali Szolgálat	1182 Budapest, Fogaras u. 1.
Életfa Szociális Szolgálat	1184 Budapest, Lakatos út 9.
Telephelyi:	
Ezüstfenyő Nappali Szolgálata	1183 Budapest, Gyömrői út 178.
Napraforgó Nappali Szolgálata	1183 Budapest, Gárdonyi Géza. u. 14

Az Önkormányzat Képviselő-testülete 253/2020. (X. 29.) számú határozata alapján az Életfa Szociális Szolgálat és a Gyöngyvirág Szociális Szolgálat a Somogyi László Szociális Szolgálatba beolvadt és **2021. január 1. napjától Egyesített Szociális Intézmény** (továbbiakban: ESZI) megnevezéssel működik tovább.

	Szolgálat megnevezése	Székhely/telephely
	Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc- Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Szociális Intézmény	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
1	Életfa Nappali Szolgálat	1184 Budapest, Lakatos út 9.
2	Ezüstfenyő Nappali Szolgálat	1183 Budapest, Gyömrői út 178.
3	Napraforgó Nappali Szolgálat	1183 Budapest, Gárdonyi utca 14.
4	Gyöngyvirág Nappali Szolgálat	1182 Budapest, Marosvásárhely utca 6-8.
5	Reménység Nappali Szolgálat	1182 Budapest, Fogaras utca 1.
6	Borostyán Nappali Szolgálat	1188 Budapest, Címer utca 88.

Az új intézmény létrehozásának célja, hogy:

- a kerületben az önkormányzat által működtetett szociális alapszolgáltatások egységes szakmai szempontok alapján kerüljenek megszervezésre,
- a szolgáltatások dokumentálása egységes dokumentációs rendszerben történjen,
- a humán erőforrások felhasználása optimalizálhatóbbak legyenek,
- a fenntartó és a szolgálat közötti kommunikáció egyszerűsítése, ez által a fenntartó döntéseinek végrehajtása gyorsabb és hatékonyabb legyen,
- a szociális alapszolgáltatások működtetése átláthatóbbak legyenek.

A beolvadás során a szakmai feladatok ellátása és a területi illetékességek nem változtak, a személyi és tárgyi feltételek is megmaradtak. A 2021-es évben munkaszerződéssel foglalkoztatott dolgozók személyében változás nem történt, kivéve, hogy egy intézményvezető és egy intézményvezető-helyettes működteti az egyesített intézményt.

Az ESZI központja a Havanna lakótelepen helyezkedik el könnyen megközelíthető társasházi lakókörnyezetben, ahol 6 telephelyén magas szintű idősek és/vagy fogyatékkal élők számára biztosított szociális alapszolgáltatások biztosítottak. Emellett a központi intézmény szakosított ellátást is biztosít, amely szolgáltatások így az egész kerület igényeit és szükségleteit igyekszik kielégíteni.

Az Egyesített Szociális Intézmény szervezeti struktúrája

Szolgálat megnevezése	Ellátási forma
Budapest Főváros XVIII. Kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Szociális Intézmény	
Somogyi László Gondozóház	idősek átmeneti ellátása
Gondozó Szolgálat	házi segítségnyújtás jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
Somogyi László Nappali Szolgálat	idősek nappali ellátása demens személyek nappali ellátása szociális étkeztetés
1. Életfa Nappali Szolgálat	szociális étkeztetés idősek nappali ellátása házi segítségnyújtás csoport
2. Ezüstfenyő Nappali Szolgálat	idősek nappali ellátása szociális étkeztetés
3. Napraforgó Nappali Szolgálat	idősek nappali ellátása szociális étkeztetés
4. Gyöngyvirág Nappali Szolgálat	házi segítségnyújtás csoport fogyatékkal élők nappali ellátása személyszállítás
5. Borostyán Nappali Szolgálat	szociális étkeztetés idősek nappali ellátása házi segítségnyújtás csoport
6. Reménység Nappali Szolgálat	szociális étkeztetés idősek nappali ellátása

Intézmények rövid bemutatása

Életfa Nappali Szolgálat lakótelepi környezetben található, földszintes épület, gyógyszerházzal, orvosi rendelővel, élelmiszerüzlettel határolt. Tömegközlekedési eszközzel jól megközelíthető, akadálymentes épület. Tágas közösségi tér, étkező, pihenőszoba, nemenkénti mosdó, akadálymentes mosdó használata teszi kényelmessé a napközbeni tartózkodást az ellátottak részére. Az intézménynek nincs saját udvara, a szabadtéri programok megvalósítása a telephely intézmények udvarán, közös programok keretében kerül megvalósításra.

Ezüstfenyő Nappali Szolgálat kertvárosi környezetben található, családi házból lett kialakítva, tömegközlekedési eszközzel megközelíthető. A terület többi részétől közlekedési szempontból elzárja a gyorsforgalmi út. Az épület részben akadálymentes. Klubszoba, ebédlő, pihenőszoba és nemenkénti mosdó áll az ellátottak rendelkezésére. A klub kis udvara ápolt, gondozott, szabadtéri programokra alkalmas, bár a műút zaja zavarja a kinti foglalkozásokat.

Napraforgó Nappali Szolgálat kertvárosi környezetben található, családi házból lett kialakítva. Tömegközlekedési eszközzel jól megközelíthető, részben akadálymentes épület. A belső tér szűkös, egy nagyobb klubszoba, étkező, nemenkénti mosdó és a külön, külső bejárattal kialakított pihenőszoba várja az ellátottakat. A klub kis udvara ápolt, gondozott, szabadtéri programokhoz kellemes helyet biztosít.

Gyöngyvirág Nappali Szolgálat a terület kertvárosi részén fekszik, közel a terület egyik központjának számító Béke térhez, ahol számos szolgáltatás biztosított a helyi lakosoknak. Az intézmény adottságai tökéletesek az ott működő nappali ellátás számára, az utóbbi években felújított, több helyiségből álló épületet hatalmas kert veszi körben, amely számos program megrendezését biztosítani tudja.

Borostyán Nappali Szolgálat Pestszentimre kertvárosi területén helyezkedik el, ahol általában kertés házas övezetben, sok idős lakos él. Az intézmény a szakorvosi rendelőhöz közel, központi helyen található. Az épület kialakítása célzottan idősek nappali ellátására épült, teljesen felszerelt, rendezett kert öleli körül.

Reménység Nappali Szolgálat a forgalmas, Üllői úton található, a Béke tér közelében. Kertés házas övezetben épült, és korábban kertés házként funkcionáló épületből lett átalakítva nappali ellátást biztosító intézménnyé. Ennek okán belső terek átalakítása folyamatos volt az utóbbi években, hatalmas udvara alkalmas nagy rendezvények megtartására, kertészkedésre.

4.2.1. Szociális alapszolgáltatások biztosítása

4.2.1.1. Szociális étkeztetés

A legalább napi egyszeri meleg étkezést azok a szociálisan rászorultak veszik igénybe, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

A készétel az EUREST Étteremüzemeltető Kft-től kerül megrendelésre, melyet a területben működő főzőkonyháról szállítják az intézmény tálalókonyhájára.

Az étkezést háromféle módon lehet igénybe venni:

- az étel kiszolgálásával és egyidejű helyben fogyasztásával,
- elvitellel,
- lakásra történő kiszállítással.

Az igénylők a napi egyszeri meleg étkezést kérhetik 5,6, illetve 7 napos ellátás biztosításával. Szakorvosi javaslatra diétás étkeztetésről is gondoskodnak.

Az étkezési adagok száma

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.06.30.
Borostyán Nappali Szolgálat	29 198	27 528	25 802	22 933	11 362
Somogyi László Szociális Szolgálat/2021-től Somogyi László Nappali Szolgálat	30 308	27 487	27 969	33 535	16 913
Életfa Szociális Szolgálat/2021-től Életfa Nappali Szolgálat	6 649	6 447	8 071	6 502	3 272
Ezüstfenyő Nappali Szolgálat	16 428	14 415	14 702	17 284	8 040
Napraforgó Nappali Szolgálat	15 553	13 439	12 937	16 157	8 063
Reménység Nappali Szolgálat	34 028	29 047	27 577	28 776	14 578
Összesen	132 164	118 363	117 058	125 187	62 228

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

Az étkeztetésben részesülők számát tekintve az elmúlt évekhez képest csökkenés látható, melynek egyik oka a piacon lévő ételfutár cégek kínálatának növekedése és a választék sokszínűsége, illetve az ingyen konyhák létrejötte. Nagyon sok lehetőség közül választhatnak azok az ellátottak, akiknek megfelelő jövedelmük van és tudnak fizetni az étkeztetésért.

A csökkenés további oka, az ellátást igénybe vevő célcsoportok megváltozása, valamint az ellátásra való jogosultságok változása.

2020. évtől némi növekedés volt tapasztalható az igénybevevők között, amelynek oka egyértelműen a covid vírus okozta szigorításoknak köszönhető. A kerületben élő idős, egyedül élő lakosok nagy számban jelentkeztek a szigorítások alatt ebéd igénylése céljából.

A helyben és elvitellel étkezők száma 2020. évben lecsökkent, a korlátozások miatt a szociális étkeztetés átszervezésére került sor, az ételt mindenkinek kiszállítással kellett biztosítani a szigorítások enyhítéséig.

A veszélyhelyzet feloldásával az igénybe vevők számának csökkenése figyelhető meg, sokan csak átmenetileg kérték az ellátást. Emellett a megszűnésre, a korábbi években is tapasztalt indokok, az elköltözés, intézménybe bekerülés, elhalálozás és lakcímváltozás okán került sor.

Az étkeztetést igénylők jövedelemviszonya

Jövedelem Ft/fő	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.06.30.
0	114 fő	96 fő	47 fő	56 fő	51 fő
42.751-85.500	172 fő	136 fő	122 fő	104 fő	100 fő
85.501-	280 fő	300 fő	302 fő	361 fő	344 fő

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

Az igénybe vett étkezések fajtáját figyelembe véve a diétás étkeztetés iránt megnőtt az érdeklődés az elmúlt évek folyamán és többen veszik igénybe ezt az ellátást. Ez azt mutatja, hogy egyre nagyobb az odafigyelés az egészségükre és próbálnak tenni annak megóvása érdekében. Az elmúlt két és fél évben 8 fajta diétát biztosított az Intézmény az igénylők részére. Legnagyobb mértékben a diabetes diéta igénylése jellemző, amely arra utal, hogy az idősök körében egyre gyakoribb az időskori diabetes.

4.2.1.2. Nappali ellátás

Idősök nappali ellátása

A nappali ellátást azok veszik igénybe, akik a saját otthonukban élnek, tizennyolcadik életévüket betöltötték, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociálisan és mentálisan támogatásra szorulóknak, önmaguk ellátására részben képes személyek. Az igénybe vevők részére –szociális-, mentális állapotuknak megfelelő – napi életritmust biztosító közösségi szolgáltatásokat nyújtanak, klubszerű foglalkozás keretében.

A nappali szolgáltatás az elmagányosodás és elszigetelődés megakadályozása mellett, ápolási és gondozási feladatokkal kiegészítve működik. Emellett segít az idősök aktivitásának megőrzésében, társas kapcsolatok kialakításában, a közösséghez való tartozás erősítésében.

Az ESZI a következő engedélyezett férőhelyekkel működteti az idősök nappali ellátásait:

Somogyi László Nappali Szolgálat:	60 fő engedélyezett férőhely, ezen belül 14 fő férőhelyet biztosít a demens betegek nappali ellátására
Borostyán Nappali Szolgálat:	50 fő
Ezüstfenyő Nappali Szolgálat:	30 fő
Életfa Nappali Szolgálat:	30 fő
Napraforgó Nappali Szolgálat:	30 fő
Reménység Nappali Szolgálat:	50 fő

A nappali ellátások igénybevételénél a nők aránya nagyobb, mint a férfiaké, ami egyrészt azzal magyarázható, hogy az élethossz jobban kitolódik, másrészt aktívabbak a férfiaknál. Ez a tendencia évről évre nem változik egyik intézményben sem.

Az intézményekben többen házastársukkal, élettársukkal együtt járnak a különböző programokra, illetve előfordul, hogy valaki a klubon belül talált pár magának.

Életkor szempontjából előregedés tapasztalható, de az ellátottak életét és életminőségét a szolgáltatások által meghosszabbíthatjuk azzal, hogy az intézménybe járnak, és sokkal tovább maradnak aktívak fizikailag és szellemileg is.

A nappali ellátásban részesülők, látogatások száma

	2017	2018	2019.	2020.	2021.06.30.
Borostyán Nappali Szolgálat	10 448	11 243	10 738	9 179	4 433
Somogyi László Szociális Szolgálat/2021-től Somogyi László Nappali Szolgálat	12 766	15 130	12 844	13 068	6 461
- demens nappali ellátás	2 099	1 246	1 611	1 478	946
Életfa Szociális Szolgálat/2021-től Életfa Nappali Szolgálat	5 179	5 778	5 640	4 975	2 562
Ezüstfenyő Nappali Szolgálat	5 781	5 633	5 578	3 936	1 860
Napraforgó Nappali Szolgálat	6 592	6 345	6 336	4 903	2 349
Reménység Nappali Szolgálat	1 0718	10 601	10 385	9 671	6 143
Összesen	53 583	55 976	53 132	47 210	24 754

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

Az ellátotti létszámot a covid járvány megjelenése nem befolyásolta, emiatt nem került sor megállapodás megszüntetésére.

A korlátozások idején az előírásoknak megfelelően az Intézmények zárva tartása alatt a nappali ellátás dolgozói otthonközeli ellátást (bevásárlás, gyógyszerkiváltás, postai és egyéb ügyintézés) biztosítottak az ellátottak, illetve a kerületi idős lakosság részére. Az ellátottakkal való folyamatos kapcsolattartás infokommunikációs eszközökön keresztül valósult meg, illetve a személyi biztonság előtérbe helyezésével, a személyes kapcsolattartás, kommunikáció megtartása az utcán vagy kapun keresztül történt. 2021. év első felében zárva tartása alatt rendszeres telefonos kapcsolattartással, aktív facebook csoport működtetésével és alkalmanként személyes látogatással pótolták a személyes intézményen belüli találkozásokat.

A fenti táblázat jól mutatja, hogy az intézményi zárva tartás és szigorítások inkább az igénybevételek gyakoriságára voltak hatással.

Tapasztalatok alapján az ellátottak lelkiileg nehezen viselték a hosszú bezártságot, mely néhány esetben fizikai állapotromlásként is megmutatkozott.

2021. második felében az 50%-os engedélyezett napi igénybevétel került engedélyezésre. Fokozatosan a szabályozások figyelembevétele mellett, egyre színesebb, változatosabb foglalkozásokat kezdtek bevezetni az intézményekben.

A szolgáltatási elemek igénybevétele

Év	M	P	Ü	Eg	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
2017.	3052	6613	73	1265	5044	40348	7425	0	1392	1984	20850	16	0	458
2018.	0	0	0	0	5368	49089	5289	0	1607	1836	27258	58	0	521
2019.	0	0	0	0	2868	45162	7580	0	576	879	26704	55	0	4250
2020.	0	0	0	0	19271	24075	7402	0	27	173	15870	18	0	1867
2021. 06.30.	0	0	0	0	22218	1733	666	0	0	78	1294	0	0	0

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

2017. február 16-tól, a jogszabályi változások következtében a szolgáltatási elemek köre kibővült. (M: mentális segítség, P: Program, Ü: Ügyintézés, Eg: Egyéb,) A: Tanácsadás, B: Készségfejlesztés, C: Háztartásban segítség, D: Étkeztetés E: Esetkezelés, F: Felügyelet, G: Gondozás, H: Pedagógiai segítségnyújtás, I: Gyógypedagógiai segítségnyújtás, J: Közösségfejlesztés)

2017. évben a programokon való részvétel, majd a szolgáltatási elemek bővülése és átalakítása miatt a készségfejlesztésre és az esetkezelésre volt a legnagyobb igény, míg 2018. évben az esetkezelés, a készségfejlesztés és a tanácsadás volt a legtöbbet igénybe vett szolgáltatás.

2019. évben a készségfejlesztés, a tanácsadás és a gondozás volt a leginkább jellemző ellátási forma. Az összes szolgáltatási elem közül minden évben legtöbbször készségfejlesztésben részesülnek.

2020. év intézményi programjainak alakulását már nagyban meghatározta a covid járvány megjelenése, kb. az év felében zárva voltak az intézmények, amely meglátszik a látogatottsági arányokon és a fenti táblázatban szereplő szolgáltatási elemek igénybevételének mértékén is. Ennek megfelelően kb. felére csökkent a készségfejlesztések aránya, az infokommunikációs kapcsolattartás okán pedig ugrásszerűen megnőtt a tanácsadások száma. Közösségi fejlesztésre még a nyitva-tartás alatt is kevés lehetőség volt, mivel a megbetegedések csökkentésére olyan programok szervezése volt a cél, amelyeket kisebb létszámban, nagyobb távolságtartás mellett tudtak megtartani.

2021. év első féléve is zárva telt, amely szintén jól látható a fenti adatokból, de a június eleji nyitás óta a programok egyre színesebbek és választékosabbak, egyre többen látogatják az intézményt.

A klubfoglalkozások célja továbbra is az, hogy minél nagyobb számban kerüljenek megszervezésre olyan foglalkozások, rendezvények, amelyek a közösséget, társas kapcsolatokat erősítik, amelyek összehozzák a kerület szociális szolgálatainak klubtagjait, ahol élményt adnak egymásnak, és ezért szívesebben látogatják a klub műsorait. Ebben nagy szerepet kapnak az intézmény dolgozói, akik folyamatos és különös figyelmet fordítanak a kapcsolatok erősítésére, mely pozitívan befolyásolja a nappali ellátásban részesülők számát is.

Demens személyek nappali ellátása

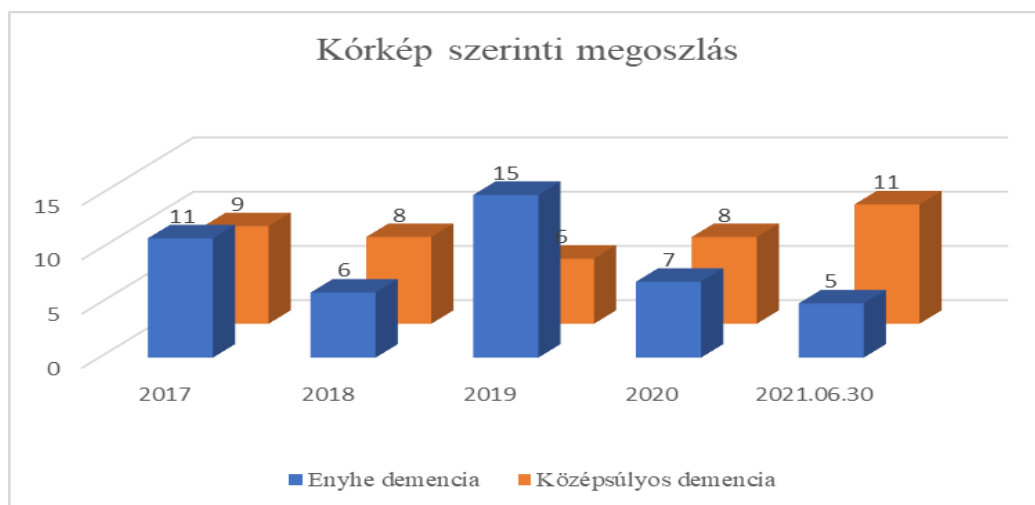
Az SZCSM rendelet 84/A. § figyelembevétele alapján 2015. évben az Önkormányzat és a Somogyi László Szociális Szolgálat közös célként jelölte meg a nappali ellátás bővítését

demens személyek ellátására. A tapasztalatok azt mutatták, hogy a kerületben igen nagy az igény erre a szolgáltatásra. Sok hozzátartozó érdeklődött a Szolgáltatnál a demens családtagjuk részére milyen nappali tartózkodási lehetőséget, ellátást tudnának biztosítani. Mivel ez egy speciális ellátási forma, felmérve az intézmény adottságait, az önkormányzat úgy döntött, hogy számos átalakítással létrehozza a **kerületi szintű demens ellátás** – személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosításával - működtetését az intézményben. Az átalakításra (foglalkoztató, vizes blokkok, közlekedők, pihenő helyiségek, berendezések, biztonsági környezet kialakítása) az **Önkormányzat 13.500.000 Ft** fordított. Az ellátotti létszámhoz szükséges személyekkel (2 fő szociális gondozó, 1 fő szociális segítő, 1 fő mentálhigiénés munkatárs) emelkedett az intézmény létszáma.

A Szolgáltat - kerületi szinten - 2016. március 1-jével indította el a demens személyek nappali ellátását. Az érdeklődés az ellátás iránt olyan nagy volt, hogy 2017. március 1-jével újabb 4 férőhellyel bővült az ellátás.

2021. január 1-től az ESZI keretein belül a Somogyi László Nappali Szolgáltat látja el az adott szolgáltatást.

A létszám a szolgáltatás indulása óta növekszik, jelenleg 13 megállapodással rendelkezik az intézmény, illetve az érdeklődés folyamatos, növekvő. A demens nappali ellátásban a kérelmezést szinte kivétel nélkül a család segítségével indítja a leendő ellátott.

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

Demens személyek nappali ellátása esetén, az ellátás feltétele, hogy a demencia kórképét igazolni kell. A középsúlyú demenciában szenvedők egyre nagyobb arányban jelennek meg, az enyhe fokú demenciával szenvedőkkel szemben.

Az ellátás célja:

- Az enyhe, illetve középsúlyos demenciával küzdő, idősödő emberek szociális biztonságának megőrzése kulturált, biztonságos körülmények között.
- A személyes gondoskodást nyújtó demens nappali ellátás étkezéssel együtt működik, reggelit és ebédet kapnak az ellátottak.
- A család tehermentesítése céljából a gondoskodás kiegészítése 7.00-17.00 óra között.

- Önellátási képességük csökkenése mellett is életminőségük megőrzése, szükségleteik kielégítése.
- Az ellátottak teljes körű ellátása ápolással, gondozással, foglalkoztatással, kognitív, fizikai és mentális állapot fejlesztésével, szinten tartásával. Ápolás és foglalkoztatás mellett, szeretetteljes gondoskodás.
- Biztonságos környezet, felügyelet és egyenlő bánásmód biztosítása az emberi méltóságuk, autonómiájuk és szabadságuk megőrzésével.

Az előkészületi munkálatoknál fontos volt a kerületben működő házi orvosokkal való kapcsolatfelvétel, hiszen a legtöbb érdeklődő általuk jelent meg a Szolgálatnál.

A munkaterület teljes egészében akadálymentesített a demenciával élők számára.

A szolgáltatási elemek igénybevétele

	M	P	Ü	EG	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
2017.	292	292	104	292	535	1775	321	1616	1710	1721	396	0	0	514
2018.	0	0	0	0	1304	1327	10	1394	1110	1332	1293	70	0	1306
2019.	0	0	0	0	1553	1552	0	1616	1552	1552	1552	0	0	1552
2020.	0	0	0	0	1545	996	0	1025	994	994	994	0	0	363
2021. 06.30.	0	0	0	0	946	44	9	44	44	44	64	0	0	44

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

2017. február 16-tól, a jogszabályi változások következtében a szolgáltatási elemek köre kibővült. (M: mentális segítség, P: Program, Ü: Ügyintézés, Eg: Egyéb,) A: Tanácsadás, B: Készségfejlesztés, C: Háztartásban segítség, D: Étkeztetés E: Esetkezelés, F: Felügyelet, G: Gondozás, H: Pedagógiai segítségnyújtás, I: Gyógypedagógiai segítségnyújtás, J: Közösségfejlesztés)

2021. év elején a járványhelyzetre való tekintettel nem volt lehetőség a demenciával élők ellátására megállapodást kötni, mert az intézmény zárva tartott. Igény szerint otthonközeli ellátást és infokommunikációs eszközökön keresztül kapcsolattartást biztosított az intézmény, különösen fontos volt a hozzátartozók rendszeres tájékoztatása is az intézmény helyzetéről.

A megállapodások száma az első hat hónap végére 8 főre csökkent. A második félévben ez a szám újra emelkedni kezdett.

Mentális ellátás formái:

- egyéni esetkezelés, segítségnyújtás,
- foglalkoztatás,
- programok szervezése,
- mentális állapotfelmérés,
- tájékoztatás.

A szolgáltatás megszüntetésének okai:

- a demencia súlyos fokának növekedése,
- egyéb szervi megbetegedések,

- bentlakásos intézménybe való beköltözés,
- az ellátott elhalálózása.

Fogyatékkal élők nappali ellátása

A fogyatékkal élők nappali ellátását az Önkormányzat az ESZI keretein belül a Gyöngyvirág Nappali Szolgálatában biztosítja. Az ellátás a 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, az önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

A nappali ellátás célja:

- a fogyatékkal élő felnőtt számára biztosított legyen a társadalmi integráció,
- prevenciós szemlélet erősítése,
- tartalmas közösségi tevékenység biztosítása,
- a fogyatékos gondozó család tehermentesítése.

Az ellátást igénybe vevők részére az intézmény szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programot szervez, szakszerű gondozással biztosítja a fogyatékkal élők nappali felügyeletét. Havi rendszerességgel orvosi felügyeletet biztosít. Az intézményben tartózkodás ideje alatt az ellátott részére napi kétszeri étkezésről gondoskodik. A foglalkozások a fejlesztésre irányulnak és az önálló életvitel elősegítésére. Pedagógiai és pszichológiai eszközökkel segíti a kulturált önkiszolgálást, a beszédképesség javítását. Az intézményben töltött idő alatt programjaik az értelmi fejlődést, a manuális készségek javítását és az egészséges életmód kialakítását szolgálják.

A fogyatékkal élők nappali ellátásának engedélyezett férőhelyszáma 30 fő, az intézmény törekszik arra, hogy a maximális 33 fő részére biztosítsa a fogyatékkal élők nappali ellátásának szolgáltatásait.

Látogatások számának alakulása

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.06.30.
Megállapodások száma	31	30	33	33	33
Igénybevételek száma	5 806	5 550	5 282	3 552	1 338

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

A harminc férőhelyes intézményben jelenleg 33 fő van elhelyezve, az ellátásra várakozók száma 6 főre emelkedett.

Az ellátásból kikerülés legfőbb okai:

- romló egészségi állapot, vagy betegség kialakulása,
- szülők elhalálózása.

Az ellátott betegsége vagy a romló egészségi állapota miatt legtöbbször a bentlakásos otthonba költöztetés jelenti a megoldást. A további megfelelő szociális szolgáltatás kiválasztásához helyben nyújt segítséget az ellátottjainak és a folyamat elindításban is.

A szolgáltatási elemek igénybevétele

	M	P	Ü	EG	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
2017.	0	811	0	811	0	4870	4687	4968	0	4687	4687	4684	4574	0
2018.	0	0	0	0	0	5553	5553	5545	0	5551	5549	5552	5552	29
2019.	0	0	0	0	1	5254	5235	5248	0	5235	5235	5235	5235	1
2020.	0	0	0	0	142	3521	3388	3507	0	3391	3391	3392	3389	0
2021. 06.30.	0	0	0	0	1057	657	291	545	0	363	315	280	280	0

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

2017. február 16-tól, a jogszabályi változások következtében a szolgáltatási elemek köre kibővült. (M: mentális segítség, P: Program, Ü: Ügyintézés, Eg: Egyéb,) A: Tanácsadás, B: Készségfejlesztés, C: Háztartásban segítség, D: Étkeztetés E: Esetkezelés, F: Felügyelet, G: Gondozás, H: Pedagógiai segítségnyújtás, I: Gyógypedagógiai segítségnyújtás, J: Közösségfejlesztés)

A Covid-19 járvány terjedése hazánkban, a nappali ellátás működését is nagymértékben befolyásolta, összességében 33%-kal csökkent az éves igénybevétel a 2019-es évhez képest. 2020. évben az intézmény zárva tartása alatt csak minimális igénybevételt tudtak rögzíteni. Ennek oka, hogy az akkor rendelkezésükre álló infokommunikációs eszközökön keresztül nagyon nehezen tudták tartani a kapcsolatot az ellátottakkal, amely a képességeiknek és az otthoni számítástechnikai eszközöknek is betudható. Másrészt a nappali ellátás igénybevétele térítési díj megfizetése ellenében történik, így az ellátottaknak a telefonos kapcsolattartásért is fizetniük kellett volna.

Az intézmény újra nyitásától az intézmény igyekezett minden elmaradt programot és foglalkozást pótolni. A gondozók kezelték a bezártságtól kialakult mentális problémákat. 2021. évben fenntartói támogatással az intézmény zárva tartása alatt ingyenesen biztosították az ellátottak otthonában az egyéni foglalkozást, fejlesztést, amelyre nagy igény volt.

A 2021 júniusában történt intézményi nyitás óta az ellátottak rendszeresen veszik igénybe az ellátást, szükségessé vált ezen nappali ellátás esetén fenntartói részéről engedélyezni a férőhelyszám 100%-ának igénybevitelét, mivel a hozzátartozóknak fokozottan szükségük volt a nappali felügyeletre (hozzátartozó munkába állása, hozzátartozó betegsége miatt).

4.2.1.3. Házi segítségnyújtás

A szolgáltatást az igénylők a saját lakásukon kapják meg, akik koruk, egészségi állapotuk miatt önmagukat ellátni nem képesek. Célja az ellátásnak, hogy minden olyan tevékenységet megkapjon az ellátott, amelyeket a háztartásokban általában a családtagok végeznek az idős családtagok ellátása során. A szociális gondozók minden olyan tevékenységet igyekeznek elvégezni, ami segítségül szolgál az idős ember számára, életkorának, egészségi állapotának,

élethelyzetének megfelelően. Hozzásegíti az idős vagy beteg embereket a mindennapi tevékenységük elvégzéséhez, önállóságuk megőrzéséhez, segíti az ellátottat abban, hogy hosszú távon saját környezetében, életkorának megfelelően, egészségi állapotának szinten tartásával élje mindennapjait.

Biztosítani kell az alapvető gondozási, ápolási feladatokat, a higiéniai környezet megtartásában, a vészhelyzetek kialakulásának megelőzésében, azok elhárításában. A segítség mértékét, gyakoriságát az ellátott meglévő képességéhez, adottságaihoz igazítva, azt kiegészítve kell megtervezni, amihez a gondozási szükséglet felmérése nyújt segítséget.

2016. január 1. napjától az irányadó jogszabályi változások következtében a házi segítségnyújtás két külön tevékenységre osztható:

- személyi gondozás és
- szociális segítség.

A házi segítségnyújtás keretébe tartozó **gondozási tevékenység** különösen:

- az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása,
- az orvos előírása szerinti alapvető gondozási, ápolási feladatok ellátása,
- közreműködés a személyi és lakókörnyezeti higiéné megtartásában,
- közreműködés az ellátást igénybe vevő háztartásának vitelében,
- segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőnek a környezetével való kapcsolattartásában,
- segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében, a kialakult veszélyhelyzet elhárításában,
- az ellátást igénybe vevő segítése a számára szükséges szociális ellátásokhoz való hozzájutásban,
- az előgondozást végző személlyel való együttműködés,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

Az ellátás kérelemre, a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendeletben (a továbbiakban: SZCSM rendelet2) meghatározottak szerint történik. Az ellátás idejét és tartalmát a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII.22.) SZMM rendelet (továbbiakban: SZMM rendelet) 3. számú mellékletét képező Értékelő adatlap kitöltésével a rendeletben foglalt gondozási szükséglet vizsgálat alapozza meg, eszerint biztosítható a személyi gondozás vagy szociális segítség. Az intézmény által nyújtott szolgáltatás célja, hogy minden ellátott személyre szabott egyéni szükségletekhez igazodó komplex segítségnyújtásban részesüljön.

A házi segítségnyújtásban engedélyezett férőhelyek száma 271 fő.

Az ESZI a következő férőhelyekkel működteti az házi segítségnyújtás ellátásait:

Borostyán Nappali Szolgálat:	37 fő
ESZI - Gondozó Szolgálat:	72 fő
Életfa Nappali Szolgálat:	90 fő
Gyöngyvirág Nappali Szolgálat:	72 fő

Az ellátott a szolgáltatás igénybevételéért térítési díjat köteles fizetni.

A térítési díj megállapításához jövedelemigazolás szükséges. Az ellátott, illetve törvényes képviselője a végzett tevékenységet minden nap a gondozó által dokumentált gondozási naplóban aláírásával igazolja. A gondozási napló képezi az ellátásért fizetendő térítési díjak számításának alapját.

A nemek szerinti megoszlását vizsgálva elmondhatjuk, hogy a női ellátottak sokkal nagyobb arányban veszik igénybe a házi segítségnyújtást, mint a férfiak. Ez azzal magyarázható, hogy a nők magasabb életkort élnek meg.

A lenti táblázat alapján elmondható, hogy erős hullámváltozás tapasztalható az ellátást igénybevevők számát tekintve. Ez annak tudható be, hogy a lakosság előregedő, így egyre több embernek van szüksége az adott szolgáltatásra, de sok esetben olyan állapotban kerülnek a látókörbe, amikor már nem elég az intézmény által biztosított gondozási idő.

2020. évtől a covid járvány terjedése visszavetette a szolgáltatás biztosítását is, többen kérték az ideiglenes szüneteltetést.

A házi segítségnyújtás szerepe nagy jelentőséggel bírt a vírus megjelenésekor, a napi ellátások mellett rendkívül fontos feladat volt a házi- és szakorvosokkal való kapcsolattartás és minden egészségügyben felmerülő probléma gördülékeny megoldása az ellátott jelenléte nélkül. Mivel a házi orvosok a személyes kontaktus lehetőségét teljes mértékben megszüntették, minden ezzel kapcsolatos feladat a gondozókra hárult, hárul a mai napig.

A felvételek és megszűnések alakulása

Év	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.06.30.
Új felvételt igénylő	136	165	151	113	83
Megszűnt ellátása	131	147	148	86	99

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

2021. év első felében megnőtt a megszűnések száma, melynek fő indoka az ellátottak elhalálása volt. E mellett az új felvételek száma is emelkedni látszik, mára csökkent a járvány okozta félelem, de egyre többen kerülnek olyan egészségi állapotba, amely indokolja az ellátást.

Nehézséget okoz minden telephelyen, hogy az érdeklődők azonnali segítségre számítnak, amely nem mindig biztosítható, mivel sok esetben már az általunk biztosított gondozási idő és feladatok nem elégítenék ki az érdeklődők igényeit.

Látogatások száma

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.06.30.
Szociális szolgálatok/2021-től Egyesített Szociális Intézmény	28 686	26 554	26 269	26 161	13 180

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

A szociális intézményi rendszer átalakítását követően cél volt, hogy a házi segítségnyújtás jobban átlátható legyen és minél magasabb színvonalú ellátást kapjon az ellátott, a szakmai

szabályok egységes alkalmazásával. Elmondható, hogy ezt sikerült teljesíteni és a továbbiakban is ez tekintendő az intézmény elsődleges céljának.

Gondozási órák száma

Szociális Szolgálatok/2021-től Egyesített Szociális Intézmény	2017.	2018.	2019.	2020.	2021. 06.30.
	35 479	34 062,3	34 664,2	34 038,15	14 945,05

Szociális segítések száma

Szociális Szolgálatok/2021-től Egyesített Szociális Intézmény	2017.	2018.	2019.	2020.	2021. 06.30.
	861	862	1 190	1 306	408

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

A fenti táblázatok a korábban igazoltakat támasztják alá, amely szerint csökkenés tapasztalható az ellátás biztosításának mértékében, amely leginkább a covid járványnak tudható be. Okai: sokan féltek beengedni a gondozónőt, de ugyanakkor sokan meghaltak a járvány alatt. 2021. évben újra növekedni látszik az igénybevétel, különösen a gondozás tekintetében. Személyi segítséget önmagában sokkal kevesebben vesznek igénybe. Ennek oka, hogy az érdeklődők nagy hányada úgy kerül ellátórendszerünkbe, hogy a megfelelő ellátáshoz már nem elégséges bevásárlás vagy ügyintézés biztosítása.

4.2.1.4. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az Önkormányzat önként vállalt feladata a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, amelyet a XVIII. kerület idős lakosainak biztosít, az ESZI keretein belül a Gondozó Szolgálat által.

Az engedélyezett készülékek száma 100. Ellátási területe a kerület egészére vonatkozik.

Mindazok számára segítségül szolgál, akik a lakásukat tartósan elhagyni nem képesek, vagy nélkülözik a család gondoskodását, náluk a természetes biztonsági támasztórendszerük mellett lép be a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. Elősegíti és lehetővé teszi az akkutan felmerülő problémák azonnali, rövid időn belüli megoldását, az elmagányosodott ellátottak közvetlen kapcsolattartását az ellátó intézménnyel. A jelzőkészülék riaszt olyan esetekben, mint a rosszullet, lakáson belüli baleset, betörés stb. A rendszer bevezetése jelentősen növeli az ellátottak biztonságérzetét, a gyors felismerés csökkenti az egészségi ártalmakat, hozzájárul a jobb életminőséghez.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, egyéni kérelem alapján történik. A szolgáltatás nyújtásának feltétele, hogy a kérelmezők szociálisan rászorultak legyenek, ezért a szolgáltatást igénybe vevőnek a szociális rászorultságát vizsgálni kell az Szt. 59/A. § (1) bekezdése szerint.

A felvételek és megszűnések alakulása

Év	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.06.30.
----	-------	-------	-------	-------	-------------

Új felvételt igénylő	42	33	30	13	16
Megszűnt ellátása	33	40	29	12	14

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

2016. január 1-től az SOS Központ látja el a Szolgáltatnál működő jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Az SOS segélyhívó beépített SIM kártya segítségével kétirányú adat és hangkommunikációra képes, rendelkezik egy GPS jeladóval, kültéren és beltéren is, pontos helymeghatározásra képes, továbbá rendelkezik egy úgynevezett elesés érzékelővel, amelynek köszönhetően a készülék jelzi a zuhanást és ezt követően azonnal automatikusan riasztást küld a 24 órás diszpécserközpontnak.

A készülék egy fejlettebb technológiával rendelkező eszköz, mely országos lefedettséggel rendelkezik.

A szolgáltatás egész évben teljes kapacitással működik, ezért az új igénylők várólistára kerülnek fel. A szolgáltatásba való bekerülésre kb. 6-8 hónapot kellett várni. Egész évben magas volt az érdeklődők száma, 2020. decemberében 34 fő várakozott a szolgáltatásra, 2021. év első felében 11 fő várakozót regisztráltak. Az ellátások nagy részében a hozzátartozók kezdeményezték a szolgáltatás igénybevételét, mivel úgy gondolják, hogy ezzel növelik idős hozzátartozójuk biztonságát.

Többnyire az egyszemélyes háztartásban élő, 65 év feletti ellátottaknak biztosítja az intézmény a szolgáltatást.

A kétszemélyes háztartásban élőknel megfigyelhető, hogy magasabb a súlyosan fogyatékos személyek száma. A házaspárok esetében gyakori, hogy mindkét fél súlyos betegségekkel küszködik, szociális rászorultságuk, egészségügyi helyzetük indokolja a szolgáltatásban való részvételüket. Szociálisan nem rászorult igénylők a 2020-as évben sem voltak.

Az éles riasztások leggyakrabban 18.00 és 06.00 óra között, leginkább kisebb balesetek miatt történtek. A szolgáltatás megszüntetésére legtöbb esetben az elhalálozás miatt kerül sor. A saját kérésre történő megszüntetés legfőbb oka, hogy az ellátottak mentális állapotának nagymértékű romlása, amely által képtelenné váltak a készülék megfelelő használatára.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (teljesített feladatmutató)

Somogyi László Szociális Szolgálat/2021-től ESZI - Gondozó Szolgálat	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
	94,37	97,44	98,05	98,99	98,7

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

A feladatmutatók és a riasztások számai azt mutatják, hogy ez az ellátási forma nélkülözhetetlen, mint alapszolgáltatásra továbbra is nagy az igény a kerületben élők körében. Azoknak a riasztásoknak a száma jelentős mértékben csökkent, amelyek segítségnyújtást igényeltek. Ennek oka, hogy olyan ellátottak is bekerültek a szolgáltatásba, akik jó fizikai, egészségi állapotban vannak.

Az igénybevétel folyamatosan nő, a jövőre nézve szükséges lenne ennek az ellátásnak a bővítése.

4.2.1.5. Személyszállítás

Az ESZI – Gyöngyvirág Nappali Szolgálata 2 darab Ford Transit kombi gépkocsival (egyik 6 személyes, a másik 8 személyes) szállítási szolgáltatást végez a szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételének elérhetősége érdekében. Az egyik gépjárművel lehetőség van mozgáskorlátozottak szállítására is. A szolgáltatás igénybevételére azoknak a XVIII. kerületi lakosoknak van lehetőségük, akik a kerületi önkormányzat által fenntartott szociális és gyermekvédelmi intézményekben ellátásban részesülnek.

A szolgáltatás kétféle módon vehető igénybe:

- Állandó szállításra megállapodás kötése azokkal történik, akik rendszeresen a busszal járnak intézményeinkbe.
- Eseti megállapodás kötése az egészségügy intézményekbe vagy ügyintézés céljából igényelt alkalmakra történik.

Buszunk segítséget nyújt abban az esetben is, ha ellátottjaink bentlakásos intézménybe költöznek, legtöbbször a Somogyi László Gondozóház igényli a szállítást erre a célra.

Teljesített kilométerek

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.06.30.
Borostyán	1796 km	1705 km	978 km	996 km	774 km
ESZI Központ	4989 km	2152 km	5108 km	1956 km	830 km
Életfa	1602 km	1317 km	1380 km	1034 km	82 km
Gyöngyvirág	1374 km	632 km	975 km	1682 km	233 km
Gyöngyvirág hsny	244 km	453 km	2582 km	1341 km	69 km
Reménység	2760 km	1855 km	2533 km	1900 km	595 km

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

Évről évre nő az igény a személyszállítás iránt. A reggeli és 16 óra előtti órákban mindkét busz szállítja a nappali ellátásokba és haza a klubtagokat, majd napközben az egészségügyi intézményekbe történik szállítás.

Sok esetben napi több intézményen kívüli szállítási igény is érkezik, ilyen esetben egy busszal oldják meg a nappali ellátásokba való szállítást. Évek óta egy fiatal fogyatékkal élő lány rendszeres szállítása történik iskolába, amely a kerekesszékesek szállítására alkalmas busz kapacitását veszi igénybe szinte egész évben reggel és délután.

Olyan egyéb szállításokat is vállal az intézmény, melyek során nagyobb bútorokat vagy más eszközöket kell szállítani. Emellett sajnos egyre ritkábban, de egy-két távolabbi rendezvényre vagy kirándulásra is elviszik ellátottjaikat.

2020. évtől a covid járvány miatt bezárt nappali ellátások kapcsán, a korlátozások időszaka alatt a helyben és elviteles étkezők ebédjének kiszállítása részben a kisbuszokkal történtek.

A Kormány által időről időre a szociális intézmények részére biztosított védőeszközöket, fertőtlenítőket a buszok szállították ki az összes intézménybe.

4.2.2 Szakosított ellátás biztosítása

Idősek átmeneti ellátása

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény azokról az idősokról, valamint azokról a tizennyolcadik életévüket betöltött beteg személyekről gondoskodik, akik önmagukat otthonukban betegségük miatt, vagy más okból időlegesen nem képesek ellátni.

Az ESZI keretein belül a Somogyi László **Gondozóház 30 férőhellyel működik**, mely a Havanna lakótelepen található.

A szolgáltatás ideiglenes jelleggel, legfeljebb egyévi időtartamra biztosít teljes körű ellátást. Méltánylást érdemlő esetben, ha az ellátást igénybe vevő családi környezetébe nem helyezhető vissza, az intézmény vezetője az ellátás időtartamát további egy évvel meghosszabbíthatja. Ennek feltétele, a tartós bentlakást biztosító intézmény felé benyújtott kérelem igazolása. Ha az ellátott tartós bentlakást biztosító intézménybe felvételt nyer, a gondozóházi tartózkodása a továbbiakban nem hosszabbítható meg. De amennyiben tartós bentlakást biztosító intézmény felé az elhelyezés iránti kérelem benyújtása megtörtént, és az átmeneti gondozóházi elhelyezésnek a második éve is letelt, akkor az SZCS rendelet 85. § (4) bekezdése szerint addig tartózkodhatnak a gondozóházban, amíg a tartós bentlakást nyújtó intézményben elhelyezést nyernek.

Az ellátottak életkor szerinti összetétele az intézménynél változó.

Az ellátást igénybe vevők száma

Év	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.06.30.
Igénybe vevők	25	23	23	13	21
-ebből 80 év felettek	9	11	13	12	12

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

A végleges ellátó intézmények szükséglet felmérési táblázata és az idős emberek felvételét szabályozó kritériumok (80 év feletti ellátott, egyedül élő, önmagát ellátni nem tudó) annak kedvez, hogy egyre több 80 év feletti kerül végleges ellátási elhelyezésre. Az átmeneti gondozóházból is legtöbb esetben ez a korosztály kerül át a végső lakhelyként működő intézménybe. De a fent említett tényekkel párhuzamosan nő azoknak a problémás eseteknek a száma, melyben a 80 év alatti korosztály érintett. A végleges elhelyezésre várók sok esetben az 1 + 1 év leteltével sem kerülnek az általuk megjelölt intézmények várólistáján behívásra.

A nemek szerinti megoszlásban szignifikáns eltérés van. Több év tapasztalata, hogy az ellátást igénybevevők nemek szerinti aránya egyre inkább a nők felé mutat, ez annak a következménye, hogy előregedő társadalmunkban a nők átlagéletkora magasabb a férfiakénál. Az elmúlt évek tapasztalatait és a mostani arányok megoszlását megvizsgálva, 1/3-2/3 arányról beszélhetünk a beköltözések tekintetében a nemek megoszlásáról.

A 2020. évben nem csak a nők átlagéletkorának emelkedése miatt, hanem a pandémia miatt is eltolódtak az arányok. A férfiak nehezen viselik a szigorítások okozta nehézségeket, ezért

inkább nem jelentkeztek az intézményi ellátás igénybevételére. A korlátozások hallatán elvetették a beköltözés lehetőségét. Továbbá az ellátottak száma azért kevesebb a 2020. évben, mert az intézmény 3 db izolációs szobát tartott fent a járvány miatt, így nem tudott teljes létszámmal működni, ez mínusz 9 létszámot jelentett az intézménynek.

Ellátási napok száma

2017.	2018.	2019.	2020.	2021.06.30.
9 512	10 667	9 498	8 614	3 111

Forrás: Intézményi adat (ESZI)

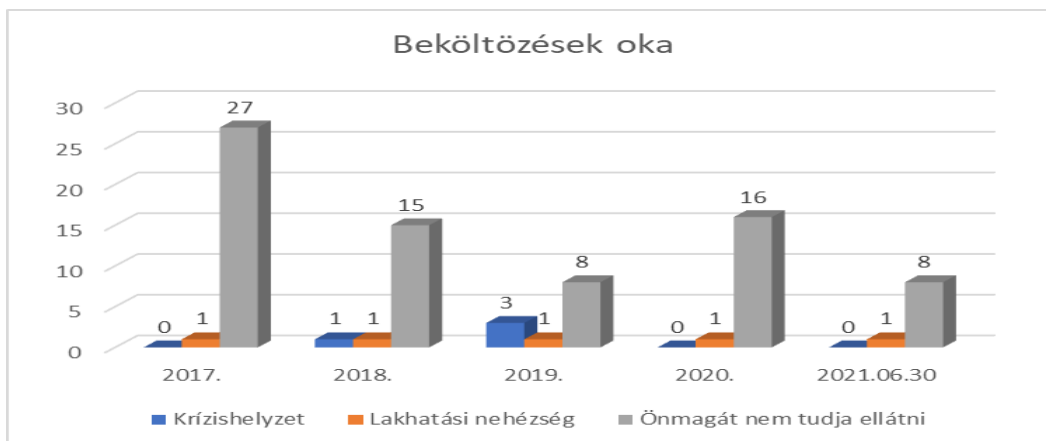
A gondozási napok számának alakulása, az elmúlt évben nagymértékben összefügg az idősödő társadalom problémájával, illetve kiemelkedően befolyásoló tényező a 2019. év végétől terjedő világméretű Covid-19 pandémia kialakulásával kapcsolatos eljárásrend szabályozó hatása. A szabályozás hatására csökkent az idős otthonok közötti fluktuáció, növekedett az idős korosztályban az elhalálozások száma. A kijárási és látogatási tilalomnak visszatartó ereje volt, nem szívesen költöztek be az intézményi környezetbe a megszorítások miatt.

Nehézségként jelenik meg, hogy a kérelmezők között nagyon sok olyan érdeklődő van, aki végleges intézményi elhelyezést szeretne. Az igénylők az átmeneti gondozást nem minden esetben részesítik előnyben, mert nehézségként, stresszként élik meg a beköltözést és mire beilleszkeznének, addigra már menniük kell egy másik helyre. Sok család ezért inkább úgy dönt, hogy átmeneti ellátás helyett a végleges elhelyezést választja.

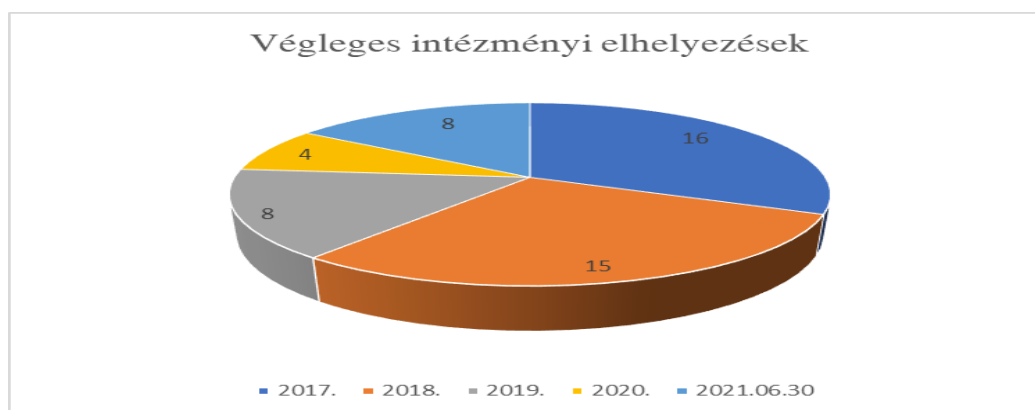
Az átmeneti ellátást igénybevevők közt kimagaslóan nagy azok aránya, akik önmagukat ellátni nem tudják, egészségi vagy mentális állapotuk miatt. Az ilyen problémákkal küszködő idős emberek, sok esetben a családtagjaik segítségére nem számíthatnak. Nagy nehézséget jelent az ilyen állapotban lévők igénybevevők elhelyezése a második év lejártával, hiszen nagy számban nem kerülnek be a tartós bentlakást biztosító intézményekbe. A végleges intézményi elhelyezésre, a várakozási idő sok esetben meghaladja a két évet is.

A beköltözéskor jelentkező problémák

Magas azok száma, akik rossz egészségi állapotuk miatt nem tudják önmagukat ellátni, a családtagok mindennapi gondokkal küzdenek és nehézséget jelent az idős emberek, hozzátartozók gondozásának megoldása. Az átmeneti gondozást követően a Szolgálat nem tudja a családhoz visszahelyezni ezeket az ellátottakat, ebben az esetben marad a végleges intézményi elhelyezés. Egyre nő azoknak a száma, akik lakhatási nehézséggel küzdenek, elvesztették otthonukat fizetési elmaradás miatt, vagy súlyos családi konfliktus van a háttérben.

A jogszabályi változásoknak köszönhetően, a végleges intézményi elhelyezések folyamatos problémát jelentenek az Intézménynek. Nehézségként jelenik meg 2016. január 1-től, hogy a gondozási szükséglet vizsgálatban a napi 4 órát meghaladó gondozásoknál csak azokat az ellátottakat veszik be végleges intézményi elhelyezésbe, akik nagyon súlyos fizikai és mentális problémákkal küzdenek. Így azoknak az átmeneti ellátásban részesülőknek, akik lakhatási vagy egy krízis helyzet miatt költöznek átmeneti ellátásba, esélyük sincs, hogy egy éven belül végleges intézményi elhelyezésben részesüljenek.

A fenti diagramon jól látható, hogy csökkenő tendenciát mutat a tartós bentlakásos intézménybe kerülések száma, ennek oka az intézmények telítettsége az előregedő társadalmi réteg miatt, a lassú fluktuáció a kitolódott átlagéletkor miatt.

2020. évben a Covid-19 pandémia miatt a költözések egy ideig nem voltak lehetségesek, illetve a bekerüléshez tartozó vizsgálatok szigorítása is lassította az eljárás menetét.

Biztosított szolgáltatások:

Étkeztetés: Napi háromszori étkezés a szociális étkeztetésre vonatkozó szabályok figyelembevételével.

Ruházat, textília biztosítása: Az ellátást igénybe vevő, a saját ruházatát és textíliáját használja. Ha megfelelő mennyiségű és minőségű saját ruházattal nem rendelkezik, a teljes körű ellátás részeként nyújtott szolgáltatás.

Egészségügyi, fizikai ellátás: A háziorvosi ellátás heti 2 alkalommal biztosított, hetente egy alkalommal pszichiáter is rendelt az intézményben.

Kiemelt feladatok:

- a javaslatok és a közgyógyellátási igazolványok lejáratí idejének követése,
- a rendeletben előírt gyógyszerekhez való hozzájutás biztosítása,
- az ellátottak egészségi állapotát érintő változások vezetése,
- az ellátottak személyi higiénéjének biztosítása,
- az egészségőrzést szolgáló felvilágosítás,
- a fürdetési rend folyamatos elkészítése és betartása,
- gyógyászati segédeszközök biztosítása,
- gyógyszerelés megszervezése, ellenőrzése, nyilvántartó lapon rögzítése,
- halott ellátással kapcsolatos tevékenység végrehajtása.
- igény szerint gyógymasször, külső szolgáltatóval: pedikür, fodrász jön az idősökhöz,
- inkontinencia betétek beszerzésének megszervezése,
- nosocomialis fertőzések megelőzés,
- szakorvosi, sürgősségi ellátáshoz való hozzájutás szervezése,
- szükség szerinti alapápolás.

Mentálhigiénés ellátás: A mentálhigiénés tevékenység folyamatos, napi szintű feladatként a következő tevékenységeket foglalja magában:

- a gondozási, rehabilitációs tervek elkészítése, megvalósulásának ellenőrzése,
- a hitélet gyakorlásának biztosítása,
- a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében az egyéni és csoportos megbeszélések megszervezése, időnként kríziskezelés,
- a kulturális tevékenységek szervezése, kivitelezése,
- a szabadidő kulturált eltöltéséhez szükséges feltételek biztosítása,
- a szellemi és szórakoztató tevékenységek szervezése, kivitelezése,
- a szükség szerinti pszichoterápiás foglalkozások megszervezése,
- az egyéni gondozási terv elkészítése és a gondozás folyamatos dokumentációja - a gondozási, illetve ápolási tervek megvalósításának megfelelően,
- az ellátottak aktivitást segítő fizikai tevékenységek szervezése az életkoruknak, egészségi állapotuknak, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével,
- az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak elősegítése, támogatása,
- az ellátottak testi-lelki aktivitásának fenntartásának, megőrzésének elősegítése,
- az intézményen belüli kisközösségek, társas kapcsolatok kialakulásának, működésének elősegítése, támogatása,
- az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése,
- felügyelet, a kerületben és szociális intézményekben tartandó rendezvényekre,

- személyre szabott bánásmód biztosítása.

Szocioterápiás foglalkozások szervezése: A terápiás és képességfejlesztő foglalkozások megtartásának célja a megmaradt képességek fejlesztése, szinten tartása. Az ellátott individualitását tiszteletben tartva a lakókat egyéni, illetve csoportos formában foglalkoztatják.

4.2.3. Összegzés

2020. december 31-ig a három Szolgálat 2020. évre tervezett munkaterveiben foglaltak egy részét tudta teljesíteni, amely megvalósítást a covid járvány megjelenése és védekezés megvalósulása céljából bevezetett előírások akadályozták meg. Ezzel együtt új igények és feladatok merültek fel a szolgáltatások biztosítása kapcsán, amelyeket elhivatott és kitartó szakdolgozók színvonalas munkájával sikerült teljesíteni.

A meglévő tárgyi és személyi feltételek visszafogott bővítése mellett, a Szolgálatok az ellátottak és a dolgozók védelme érdekében a járvány megfékezésére fókuszáltak az intézményi költségvetés felhasználásának tekintetében, amely összességében sikeres volt.

A Szolgálatok szoros, és jó kapcsolatot ápoltak egymással, amelynek köszönhetően a vezetők egymást szakmailag támogatva, a dolgozók és ellátottak számára a legjobb döntéseket meghozva működtették intézményeiket.

A 2020-as év második felétől az intézményvezetők aktívan részt vettek az Egyesített Szociális Intézmény létrejöttében, szakmai, tárgyi és személyi feltételek meghatározása tekintetében.

2021. év első felében sikerült az intézmények szabályozási, ellenőrzési feladatait, munkafolyamatait, szakmai hozzáállását összehangolni. Így könnyebb volt a napról napra változó covid járvány kapcsán megjelenő előírások, rendeletek értelmezése és bevezetése a különböző szolgáltatások biztosítása kapcsán.

Az intézmények újra nyitásával sikerült az ellátottakkal megismertetni az új vezetést, igyekeztek újabb, érdekesebb programokat biztosítani számukra.

Az intézmény új vezetése kiemelt hangsúlyt fektetett arra, hogy a dolgozók biztonságban érezzék magukat munkavégzés közben, ehhez minden eszközt biztosított részükre. Emellett arra is figyelt, hogy a dolgozók megismerjék egymást, aktív munkakapcsolat alakult ki a különböző intézményekben dolgozó, de ugyanazt a munkakört betöltő szakemberek között.

4.2.4. Jövőbeli elképzelések, célkitűzések

- az étkezés területén a kifogások megfelelő kezelése,
- a mennyiségi szolgáltatások fejlesztése, a minőségi ellátás színvonalának erősítése,
- a demens ellátás tapasztalatainak összegzése, továbbfejlesztése, ellátottak számának növelése,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás férőhelyeinek a bővítése,

- szupervízió szervezése,
- a szociális dolgozók munkájának további erkölcsi, anyagi megbecsülésének a fenntartása, továbbfejlesztése,
- a szociális területet érintő pályázati kiírások figyelése, pályázatok benyújtása,
- kiegyensúlyozott légkör biztosítása mind a dolgozók, mind az ellátottak részére a kialakult új élethelyzetre való tekintettel (covid megbetegedés),
- a szakdolgozók részére továbbképzések szervezése szellemi és készségfejlődés szempontjából,
- csapatépítő tréningek szervezése, amelyek erősítik a szakmai munka színvonalát, megismerni, értékelni munkájukat, elképzelésüket, koncepciójukat, hiszen az intézmény minőségkezelése egyeztetett koordinációi, tervszerű fejlesztést igényel,
- elismerni és ösztönözni a dolgozók munkáját,
- az intézmény szakmai munkájának megismertetése a szűkebb és tágabb szakmai közönséggel, konferenciák, szakmai műhelyek szervezése,
- a szociális ágazatra vonatkozó pályázati kiírások figyelemmel kísérése és benyújtása,
- helyi médiával való kapcsolat szélesítése,
- az intézmény honlapjának naprakész frissítésével az információk gyors és pontos áramoltatása, hogy a kerület lakosai számára gyorsabban elérhetővé váljanak az adekvát szolgáltatások,
- a nyújtott szolgáltatások minőségének monitoringja az igénybe vevők visszajelzésének kiértékelése alapján, valamint szükségletfelmérések készítése, új igények felmérése,
- a 2020. évben elmaradt programok, rendezvények pótlása,
- fiatalok bevonása az intézmény életébe, olyan programok szervezése, ahol az idősek és fiatalok tapasztalataikat kicserélhetik,
- civil szervezetekkel, szociális intézményekkel való jó kapcsolatok megtartásával további együttműködést biztosítani. Minden olyan szervezettel való együttműködés fontos, amely elősegíti a Szolgálat céljainak megvalósulását,
- terepgyakorlat biztosítása a közép- és felsőfokú iskolákkal kötött megállapodás szerint,
- a kerület lakosai részére szórólapokkal, prospektusokkal ismertetni a Szolgálat mindennapi tevékenységét,
- bentlakásos intézmények látogatása mind az idősekkel, mind fogyatékkal élő ellátottjainkkal,
- a jogszabályi rendelkezések alapján 2023. január 1. napjával - az átmeneti elhelyezést nyújtó ellátás átalakulásával - tartós bentlakást nyújtó intézmény működésének megvalósítása,
- hozzátartozók támogatása, szoros kapcsolatok kiépítése és megtartása.

4.3. Feladatellátás kiszervezése

A szociális igazgatás hatósági feladatait és a kerület szociálpolitika ellátórendszerének koordinálását a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Főosztály Szociálpolitikai Osztálya látja el. Az Szt. és a Gyvt. megalkotása óta eltelt időszakban az ellátások iránti igény dinamikus növekedést mutat, a tendencia háttérben a társadalom egyes rétegeit érintő kedvezőtlen változások állnak. Ezzel egyidejűleg a szociális kiadások súlya is jelentős mértékben növekedett, a finanszírozás biztosítása mindinkább az önkormányzati oldal felé toldott el.

Az Szt. elmúlt években történő módosításai következtében a szociális alapszolgáltatások rendszerében is megfigyelhető az átstrukturálódás folyamata.

Mindezek ellenére a szolgáltatások és ellátások körét a lehető legszélesebb kiterjesztéssel biztosítja az Önkormányzat. Egyes ellátási formák kiszervezésre kerültek, mivel a jogszabályok feladat-ellátási és nem intézmény -fenntartási kötelezettséget írnak elő, így az ellátási szerződés keretében biztosított szolgáltatások az alábbiak szerint alakulnak:

Szolgáltatás megnevezése	Ellátást biztosító megnevezése	Ellátási szerződés kezdete
Pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali ellátása	Félúton Alapítvány	2012. június 8.
Nappali melegedő	Tiszta Forrás Alapítvány	2012. május 16.
Utcai szociális munka	Tiszta Forrás Alapítvány	2012. május 16.

4.3.1. Pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali ellátása

Az Önkormányzat nappali ellátást szükséges biztosítani a 18. életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek számára. Mindezt szerződéses jogviszony alapján a Félúton Alapítvány útján biztosítja.

Nappali ellátás keretében gondoskodik a pszichiátria és szenvedélybetegekről, akiknek ellátása más intézményben vagy a családjukban nem oldható meg, viszont bentlakásos intézmény elhelyezésük vagy fekvőbeteg gyógyintézeti kezelésük nem indokolt. Az ellátás időtartama alatt az ellátott részére folyamatosan biztosítva van a szakmai programokban a megfelelő szakemberek részvétele, az öncsoportok működtetése, és elősegíti az ellátottak foglalkoztatását.

Összességében a szolgáltatást igénybe vevő pszichiátriai – és szenvedélybetegek száma

Év	Pszichiátriai betegek száma (fő)	Szenvedélybetegek száma (fő)	Összesen (fő)
2015.	n.a	n.a	5
2016.	3	5	8
2017.	3	3	6

2018.	3	7	10
2019.	3	8	11
2020.	0	3	3

Forrás: Önkormányzati adat

A Félúton Alapítvánnyal megkötött ellátási szerződésben foglaltaknak megfelelően a pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali ellátásához az Önkormányzat költségvetési rendeleteiben 2 millió Ft kiadási összeget biztosít.

4.3.2. Hajléktalan ellátás

A kerületben élő hajléktalanok két körből kerülnek ki:

- kerületben képződő hajléktalanok
- vidékről felköltöző és a kerületben maradó hajléktalanok

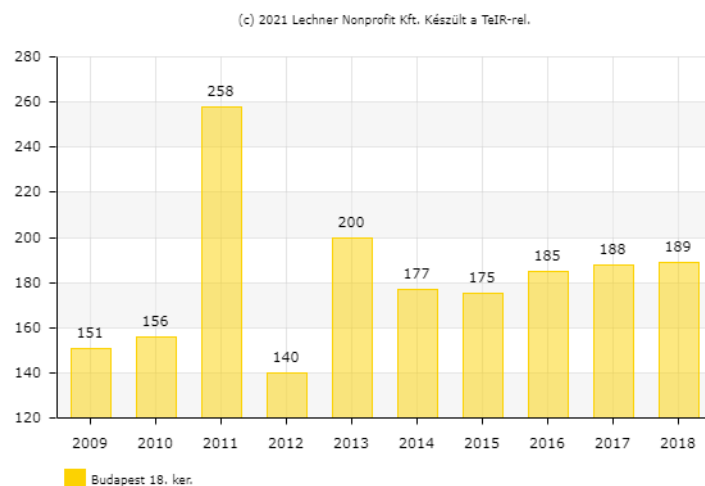
Az Szt. 86. § (4) bekezdése alapján az Önkormányzat kötelező feladata a hajléktalan személyek részére nappali ellátást nyújtó intézmény működtetése, melyet az Önkormányzat ellátási szerződés keretében határozott időre átadott a Tiszta Forrás Alapítványnak (a továbbiakban: Alapítvány). Az Alapítvány az Önkormányzat közigazgatási területén tartózkodó hajléktalan személyek helyzetét, életkörülményeit figyelemmel kíséri, szükség esetén kezdeményezi a hajléktalan személyek ellátását és megteszi az ehhez kapcsolódó intézkedéseket, valamint telephelyén a kerületben élő hajléktalan személyeket befogadja, meghatározott ellátásban részesíti és biztosítja számukra a nappali melegedő használatát 2024. december 31-ig.

Önkormányzatunk az Alapítvánnyal a kerület közigazgatási területén utcai szociális munka működtetésére is kötött határozott időre - 2024. december 31-ig - szóló ellátási szerződést, melynek alapján e szociális alapszolgáltatás ellátása biztosított.

Az Alapítvány a kerületben:

- ✓ nappali melegedőt tart fenn, engedélyezett férőhelyszáma 120,
- ✓ a nappali melegedő szolgáltatások térítésmentesek,
- ✓ a nappali melegedő hétfőtől-vasárnapig, munkaszüneti napokon és ünnepnapokon is biztosítja a nyitva tartást,
- ✓ nyitvatartási idő alatt folyamatosan biztosítanak hideg élelmiszert, szendvicset, forró teát, illetve 2018-tól 100 fő részére minden nap egy tál meleg étel is kiosztásra kerül,
- ✓ hajléktalan szállót biztosít, melynek férőhelye igazodik az évszakokhoz, így tavasztól-őszig 35 főt, a téli időszakban pedig 41 főt tud elhelyezni,
- ✓ utcai szociális munkát biztosít (felkutatás, szociális tájékoztatás, információnyújtás, szociális ügyintézésében való segítségnyújtás, krízisintervenció, egyéni gondozás).

A hajléktalanok nappali intézményeiben ellátásban részesülő személyek napi átlagos száma (fő)

A tényleges feladatmutató 2019-ben 187 fő, 2020-ban 185 fő volt.

Az Alapítvány az Önkormányzattól a 2021. és 2020. évben is a hajléktalanok ellátására összesen 5.200.000,- Ft összegű támogatást kapott, mely az alábbi két részre bontható:

- a) a nappali melegedő működtetéséhez: 4.971.780,- Ft (2020. évben: 4.734.180,- Ft)
- b) az utcai szociális munka működtetésének elősegítésére: 228.220,- Ft (2020. évben: 465.820,- Ft).

A szolgáltatások kiszélesítésével az Önkormányzat célja, hogy lehetőséget biztosítson egy sokszereplős szociális és gyermekvédelmi struktúra kiépülésére. A rugalmas civil szervezetek egy korszerűbb szolgáltatási szegmenset képviselnek, ezáltal jobban keresztül tudják vinni az intézményi reformokat.

5. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni támogatások

5.1. Jogszabályi háttér

A kerületi önkormányzat szociálpolitikai céljainak megvalósítása és a támogatásra jogosultak körének bővítése érdekében szükséges a magasabb rendű jogszabályok és az ágazati önkormányzati rendeletek összehangolása, mely folyamatos egyeztetést, aktualizálást jelent a szakemberek számára. A folyamatosan változó jogszabályi környezet azonban megnehezíti a hosszú távú stratégiák, koncepciók kidolgozását, illetve azok végrehajtását.

Az Szt. a szociális biztonság megteremtése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, jogosultsági feltételeit, valamint az önkormányzat útján biztosított egyes szociális támogatásokat. Az Szt. felhatalmazást ad az önkormányzatok részére, hogy saját költségvetésük terhére egyéb ellátási formákat állapítsanak meg.

Az Szt. 2015. március 1. napjától hatályos 45. § (1) bekezdése szerint: *„A képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt.”*

A Képviselő-testület kötelezettsége abban állt, hogy a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28. napjáig kellett megalkotnia.

Az Szt. hatályba lépő rendelkezései meghatározták, hogy a **képviselő-testület** a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére **rendkívüli települési támogatást köteles** nyújtani.

A Képviselő-testület mérlegelési jogkörébe tartozott annak eldöntése, hogy a települési támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén, milyen összegű támogatást nyújt.

Önkormányzatunknál a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokról szóló - többször módosított - 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Rendelet) határozza meg az egyes támogatási formákat, azok jogosultsági feltételeit, a támogatás folyósításának rendjét.

5.2. Pénzbeli és természetbeni támogatások

A Rendelet alapján **rendkívüli és rendszeres települési támogatást** nyújt Önkormányzatunk az alábbiak szerint:

Rendkívüli települési támogatás esetén a feltételrendszer lefedi a régebben átmeneti segély, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, valamint a temetési segély összevonásából kialakított önkormányzati segély feltételrendszerét.

Természetesen előfordulhatnak olyan élethelyzetek, melyek szükségessé teszik az azonnali segítségnyújtást függetlenül az adott személy vagy család jövedelmi helyzetétől (pl.: lakástűz, rövid időszakon belül több hozzátartozó elhalálása), ilyen esetekben az önkormányzat *méltányos rendkívüli települési támogatást* biztosíthat.

A *rendszeres települési támogatások* körébe a lakhatást segítő-, az egészségügyi- és a hátralekkelési szolgáltatás keretében nyújtható hátralekcsökkentési támogatás tartozik. A rendszeres települési támogatások legfeljebb egy év időtartamra biztosítanak hozzájárulást a kiadások csökkentéséhez, e támogatási formák egymással párhuzamosan is folyósíthatóak.

Rendkívüli települési támogatás jövedelemhatára, illetve az értékhatár számítása vonatkozásában a rendelet a vizsgált időszakban többször módosításra került. Legutóbb 2021. június 10. napjától módosult a rendelet, mely szerint a korábbi fogyasztási egység helyett egy főre jutó jövedelemmel kerül számításra az értékhatár. Az értékhatár összege szintén emelésre került.

Ennek alapján rendkívüli települési támogatás nyújtható annak a személynek, illetve családnak, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg egyedül élő esetében 114.000 Ft, család esetében 102.600 Ft/fő összeghatárt. A rendkívüli települési támogatás jogosultsági feltételei alapján az elhunyt személy hozzátartozójának kérelmére 60.000 Ft összegű egyszeri támogatás nyújtható.

Méltányos rendkívüli települési támogatásban részesülhet az a személy, illetve család, amely jövedelmi helyzete miatt nem részesülhet rendkívüli települési támogatásban, azonban létfenntartása veszélybe került és segítségre szorul. E támogatási forma esetében egyedi elbírálás alapján a méltányos rendkívüli települési támogatás évente két alkalommal nyújtható, éves összegben pedig legfeljebb 228.000 Ft lehet.

Lakhatást segítő települési támogatás a szociálisan rászoruló háztartások tagjai számára az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásához nyújt 12 hónapon át segítséget. A támogatás minimum összege 5.000 Ft/hó, maximum összege 10.000 Ft/hó.

A támogatás jövedelemhatára, illetve az értékhatár számítása vonatkozásában a rendelet a vizsgált időszakban többször módosításra került. Legutóbb 2021. június 10. napjától módosult a rendelet, mely szerint a korábbi fogyasztási egység helyett egy főre jutó jövedelemmel kerül számításra az értékhatár. Az értékhatár összege szintén emelésre került.

Ennek alapján lakhatást segítő települési támogatás nyújtható annak a személynek, illetve családnak, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg egyedül élő esetében 99.750 Ft, háztartás esetében 89.775 Ft/fő összeghatárt.

E támogatási forma elsődlegesen természetbeni támogatás, a havi támogatás teljes összege a kérelmező által megjelölt szolgáltatóhoz kerül átutalásra, mely a havi számlában jóváírja a támogatás összegét.

Települési egészségügyi támogatás a szociálisan rászorult személyek egészségügyi kiadásaihoz nyújt hozzájárulást. A támogatás a fennálló egészségügyi helyzet függvényében lehet egyszeri, valamint 12 hónapon át nyújtott rendszeres támogatás.

A támogatás jövedelemhatára, illetve az értékhatár számítása vonatkozásában a rendelet a vizsgált időszakban többször módosításra került. Legutóbb 2021. június 10. napjától módosult a rendelet, mely szerint a korábbi fogyasztási egység helyett egy főre jutó jövedelemmel kerül számításra az értékhatár. Az értékhatár összege szintén emelésre került.

Ennek alapján települési egészségügyi támogatás nyújtható annak a személynek, illetve családnak, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg egyedül élő esetében 99.750 Ft, háztartás esetében 89.775 Ft/fő összeghatárt. Szakértő bevonása a módosítás szerint nem szükséges, a gyógyszerérték igazolása vagy a NEAK honlapján található adatok szerint történik a gyógyszerköltség kiszámítása. A támogatás összege azonos a havi gyógyszerköltség összegével, de nem haladhatja meg a 10.000 Ft-ot.

Gyógyászati segédeszköz költségeihez ugyanazon személynek évente két alkalommal nyújtható eseti támogatás legfeljebb alkalmanként 10.000 Ft összegben.

Települési hátralékcsoökkentési támogatás a rezszi hátralék felhalmozásának megelőzése céljából nyújtott támogatási forma. Feltételrendszerében a hátralék felhalmozásának figyelembe vehető időtartama legalább 3 hónap, a bevonható hátralék összege minimum 30.000 Ft.

A támogatás jövedelemhatára, illetve az értékhatár számítása vonatkozásában a rendelet a vizsgált időszakban többször módosításra került. Legutóbb 2021. június 10. napjától módosult a rendelet, mely szerint a korábbi fogyasztási egység helyett egy főre jutó jövedelemmel kerül számításra az értékhatár. Az értékhatár összege szintén emelésre került.

Ennek alapján települési hátralékcsoökkentési támogatás nyújtható annak a személynek, illetve családnak, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg egyedül élő esetében 99.750 Ft, háztartás esetében 89.775 Ft/fő összeghatárt.

A **köztemetés** elrendelése azon elhunyt személyek eltemettetése ügyében, akiknek nincs hozzátartozójuk, vagy a hozzátartozó nem lelhető fel, továbbra is kötelezően ellátandó feladata az Önkormányzatnak.

A hideg téli hónapokban szükséges a rászoruló személyek, családok **tűzifával** történő ellátása, mely 2019-ig természetbeni juttatás formájában került megvalósításra. A támogatás feltételei a rendkívüli települési támogatás szabályrendszerére épültek. 2020. évtől bár tűzifát az önkormányzat már nem vásárolt, de a kérelmezőknek a tüzelő vásárlásához a rendkívüli települési támogatás keretén belül nyújt a továbbiakban támogatást.

A Gyvt. határozza meg a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**, valamint a **pénzbeli ellátás** biztosításának feltételeit.

A *rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre* való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint az évente két alkalommal nyújtott természetbeni támogatásnak az igénybevételére.

A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet határozza meg.

A *pénzbeli ellátás* a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó, gyámszülők részére biztosított juttatás. A támogatás a központi költségvetés által finanszírozott, ezért a folyósított teljes összeg visszaigényelhető.

Támogatási forma	2019. év	2020. év	2021. I. félév
	fő	fő	fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	313	291	349
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	5	5	4
Rendkívüli települési támogatás	364	385	233
Méltányos települési támogatás	244	238	87
Lakhatást segítő települési támogatás	452	401	293
Egészségügyi települési támogatás	319	279	193
Hátralékcsoökkentési települési támogatás	0	0	1
Köztemetés	76	79	47

5.3. Önkormányzati költségvetésből finanszírozott egyéb támogatások

A gyermekekhez kapcsolódó – önkormányzati költségvetésből finanszírozott támogatások – a 3.4 *Gyermekeink érdekében* megnevezésű pontban már részletesen kifejtésre került.

Élelmiszerosztás/utalvány: Már hagyománnyá vált, hogy az Önkormányzat a 65. életévét betöltött kerületi lakosokat tartós élelmiszercsomaggal segíti.

2020. évben karácsony alkalmával a járványhelyzetre való tekintettel élelmiszercsomagok helyett vásárlási utalvány nyújtására került sor a kerületi állandó lakcímmel rendelkező és a támogatás nyújtásának évében a 65 életévet betöltő és azon felüli életkorú személyek tekintetében. Erről levélben lettek tájékoztatva, melyre az érintettek levélben vagy online felületen regisztrálhattak a természetbeni juttatásra. Közel 15.000 igénylő részére 5.000 Ft/fő értékű vásárlási utalvány került postázásra.

Önkormányzatunk 1.100 - papír zsebkendő, WC-papír, szappan, fogkrém és mosogatószer tartalmú - egészségügyi csomagot is juttatott a szociális ellátásban részesülő idősek, illetve kerületi idős szervezetek tagjai részére

A **Nyugdíjas Akadémia** 2019-ben már a tizenötödik félévet zárta le a XVIII. kerületben, mely **2020-tól már új névvel a Senior Akadémia** (a továbbiakban: Akadémia) elnevezéssel indult.

A programsorozat lebonyolítására az Önkormányzat a költségvetésében évente **10 millió Ft**-ot különít el. Az Akadémia programsorozata egyedülálló a tekintetben, hogy a nyugdíjas hallgatók fél évente több ingyenes előadáson vehetnek részt és számos különböző témájú tanfolyam közül választhatnak. A nyugdíjasok elmondása alapján, személyes beszélgetések nyomán látható, hogy rendkívüli örömmel fogadják az újabb és újabb előadókat, a róluk és nekik szóló érdekes témákat. Az Akadémia sikeressége több év után is töretlen a résztvevők számát tekintve.

2019. évben az előadásokat hallgatók száma 241 fő. Tanfolyamokra jelentkezők száma 893 fő. 2020. év és 2021. I. félévében sajnos a veszélyhelyzetre való tekintettel az előadások és tanfolyamok elhalasztásra kerültek.

6. Az Önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Együttműködés

Az önkormányzatok jogszabályok által előírt feladata gondoskodni arról, hogy a lakosság szociális ellátását megszervezze. Ennek módja, minősége jelentősen befolyásolja a településen élők viszonyát a helyi önkormányzathoz, akik szabadon dönthetnek arról, hogy az Szt.-ben előírt, illetve a lakossági igények alapján önként vállalt feladatokról milyen módon gondoskodnak. Mivel nem intézményfenntartásra, hanem szolgáltatás biztosítására kötelezettek, ezeket a feladataikat elláthatják akár másik önkormányzattal vagy civil szervezettel kötött megállapodás alapján. A civil szervezetek gyakran egy adott település életfeltételeinek, a szociális ellátásoknak a javítását tűzik ki célul. Az önkormányzatok és a civil szervezetek célja gyakran azonos, ami indokoltá teszi az együttműködést. A közös célok, a civil szervezetek szerepvállalása az önkormányzati feladatok ellátásában tudatosan kiépített kapcsolatrendszerrel és a szolgáltatások megtervezését teszi szükségessé. Az önkormányzatok szervező, koordináló szerepükkel tudatosan alakíthatják, irányíthatják a település életét.

A civil szervezetekkel való együttműködés területei a döntés-előkészítésben való részvétel és a közszolgáltatások fejlesztésében, ellátásában való részvétel, amely történhet alkalmi jellegű kapcsolattal, vagy együttműködési megállapodás, illetve szerződéses viszony keretében. Tartalmilag az eseti együttműködéstől, a közös projekt megvalósításától a tartós, közös feladatellátásig terjedhet a kapcsolat. Önkormányzatunknak kiemelten értékes a civil szervezetek munkája, mivel a benne résztvevő emberek hasznosnak tesznek környezetüknek, mind közgazdasági, mind eszmei haszna jelentős.

Kerületünk színes képet mutat civil és egyéb szervezetek területén. A kerületben közel 200 regisztrált civil szervezet működik, valamint 22 egyházközség nyújt szolgáltatást.

Az Önkormányzat felismerte, hogy az önkormányzati feladatok színvonalasabb, hatékonyabb ellátását nagyban segítheti a civil szervezetekkel való előnyös együttműködés formáinak kialakítása. Önkormányzatunk igyekszik mindent megtenni annak érdekében, hogy egyes projektek kidolgozásában, programok megvalósításában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak. A kiemelt problémák kezelése érdekében együttműködési megállapodást kötött azokkal a szervezetekkel, amelyek hathatós segítséget nyújtanak az esélyegyenlőség szempontjából érzékeny csoportoknak.

Az Önkormányzattal **együttműködési megállapodással (a továbbiakban: megállapodás) rendelkező civil szervezetek:**

- **A Magyar Vöröskereszt Főváros XVIII. kerületi Szervezetével (a továbbiakban: Vöröskereszt)** 2003. június 26-án jött létre megállapodás, mely 2006. évben módosításra került, számos feladattal bővítve az együttműködés kereteit (pl.: segélyraktár kialakítása, működtetése, természetbeni katasztrófák esetén kerületi gyűjtések megszervezése). A Vöröskereszt népszerű szolgáltatásait a kerületi lakosok

igényeihez igyekszik igazítani. Az Önkormányzat az évek során szoros, napi szintű kapcsolatot alakított ki a civil szervezettel. A kerületben a rászorult, illetve krízishelyzetben lévő családok, gyermekek támogatásában (természetbeni juttatások) együttműködik az Önkormányzattal és a szociális, gyermekvédelmi intézményekkel.

- **A Nagycsaládosok Szent Lőrinc Egyesületével** Önkormányzatunk 2003. június 23-án kötött megállapodást, mely évek óta az egyik legaktívabb kerületi civil szervezet. Fontos feladatának tekinti a családok és gyermekek közös programjainak szervezését.
- **A Bp. XVIII. Ker. Nyugdíjas Érdekvédelmi Egyesület** legfőbb célja, tevékenysége a nyugdíjasok összefogása, képviselése, érdekvédelme. Tartalmas, hasznos programok szervezése, klubok, szakkörök szervezése (dalkör, túrakerület, kézimunka szakkör, filmklub stb., ünnepekhez kapcsolódó megemlékezések tartása.
Tagszervezetei:
 - Rózsa Nyugdíjas Klub,
 - Szent Lőrinc Ltp. Nyugdíjas Klub,
 - Tomory Lajos Múzeum Baráti Társaság nyugdíjas csoportja.
- **A Tiszta Forrás Alapítvánnyal** 2006. évtől folyamatos az együttműködés, amelyben vállalták a kerületben a hajléktalan ellátás megoldását és 2014. évtől pedig egy nagyobb létszámú nappali melegedő üzemeltetését.
- Az **Idősekért Fiatalokért Közalapítvány** pályázatok útján segíti a kerületi szociálisan rászorult fiatalok életminőségének javítását.

Az önkormányzattal együttműködő civil szervezetek a megállapodásokban, illetve a civil szervezetek támogatási rendjét tartalmazó dokumentumokban rögzített célok és feladatok megvalósításához, illetve az ehhez szükséges fejlesztések elvégzéséhez minden évben pályázat keretében nyerhetnek pénzügyi támogatást.

Az együttműködő szervezeteknek egyrészt a működését támogatja az önkormányzat, valamint az általuk képviselt csoportok helyzetét javító alábbi programokhoz nyújt támogatást:

- szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása,
- nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés,
- gyermek- és ifjúságvédelem,
- egészségmegőrző preventív, életvitelt megkönnyítő programok,
- kulturális és hagyományőrző tevékenységek,

melyek hozzájárulnak a kerület idős lakosainak hasznos, ellátást nem igénylő aktív időskorának meghosszabbításához.

A kerületben működő **egyházak** is szerves részét képezik a helyi események, karitatív célok megvalósulásának.

Az Önkormányzat az egyházak és a civil szervezetek számára minden évben meghirdetett pályázat keretében az egyházak esetében ingatlanjaik felújítását, a kerület lakosai számára nyitott és hasznos programjait támogatja:

- családbarát programok, nyári többnapos és napközis táborok,
- egészségmegőrzést, egészséges életmódot népszerűsítő figyelemfelhívó programok,
- fogyatékkal élők rehabilitációját, integrálódását elősegítő programok (klubbeszélgetések szervezése, meghívott előadókkal, különböző, a fogyatékkal élőket érintő témában, pl. foglalkoztatás, továbbtanulási lehetőségek),
- szociális hátrányokkal küzdő családok segítése, gyermekek ingyenes vagy kedvezményes táboroztatása,
- idős, fogyatékos emberek terápiája,
- serdülőkorúak mentálhigiénéjével foglalkozó programok,
- családi életre nevelés, felvilágosító programok, drog-prevenációs előadás, személyiséget és tanulási készséget fejlesztő tréningek,
- közösségfejlesztés, kis, helyi közösségek önsegítő mechanizmusának erősítése.

7. Együtt – Egymásért Programok, rendezvények

Az Önkormányzat, a művelődési házak, könyvtárak, a szociális intézmények, nyugdíjas klubok, egyéb intézmények, civil szervezetek között rendszeres együttműködés áll fent. Szervezett programokról, rendezvényekről tájékoztató cikk jelenik meg a kerületi Városkép újságban, illetve interjú a helyi TV18 műsorában.

Az Önkormányzat és intézményei számos rendezvény révén biztosít különböző programokat, melyekből néhány kiemelésre kerül:

Minden évben, így a vizsgált időszakban is nagy sikerrel megrendezésre került programok, rendezvények:

- Gyermeknap rendezvények a kerület több helyszínén.
- Havanna napok keretében, majd 2021-től Szeptember Fest Városnapok a Bókay kertben sok színes program között válogathatnak a gyerekek és felnőttek egyaránt. Az adott rendezvény közösségteremtő hatással van a lakosság számára.
- Bringás reggeli a kerületben: A Bringás reggeli elnevezésű országos programhoz 2016-ban csatlakozott Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata. A rendezvény célja népszerűsíteni az alternatív közlekedési módokat, kiemelten az egészséges és környezetkímélő kerékpározást.
- A nyári napközis táborok élményteli programot biztosítanak a gyermekeknek és megoldást jelentenek azon szülőknek, akik a munkával töltött nyári napokban is szeretnék jó helyen tudni gyermekeiket.
- Egészségtudatosságot ösztönző-, prevenció szűrőprogramok megvalósulása az elmúlt években folyamatosan történtek. Mind az alapellátásban, mind a szakellátásban folyamatosan folyik prevenció tevékenység. A szakrendelőben rendszeresen kerülnek szűrőnapok megrendezésére, illetve civil szervezetek (pl: Jövő Ifjúságáért Egyesület) szervezésében is a kerületi lakosok számára ingyenesen.
- Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ által nagy hangsúlyt kap a tanulássegítés, fejlesztés, korrepetálás. Hatékonyak bizonyul az a forma, ahol egyszemélyes helyzetben vannak a gyerekek, ahol nagyobb figyelmet kapnak, ezáltal a zárkózott, nagyobb lemaradással küzdő gyermekek is nyitottabbá és befogadóbbá válnak. Élményekben gazdag **programokon is részt vehettek a családok:** szabadtéri játékok, szalonnasütés, bográcsozás, fánk és pizza sütés, mozilátogatás, kirándulások pl.: Holnemvolt Várba, Margitszigetre, Tropicáriumba, a Fővárosi Nagycirkuszba.

Az ellátórendszer szolgáltatásainak, programjainak népszerűsítése az idősek körében

Az idős lakosság napközbeni idejének hasznos eltöltését szolgáló

- a Szenior Akadémia,
- a Borostyán Napok,
- az „Őszikék Vándorkupa”,
- a bográcsos főzőverseny,
- a vetélkedők és
- a kirándulások
- évente az Önkormányzat, illetve a fenntartásában működő ESZI szervezésében kerülnek megvalósításra.

A VEKOP–6.2.1.-15-2016-00002 „Fáy utca és környéke integrált szociális célú rehabilitációja” pályázat keretében megvalósuló szoft programok:

- **„Szabadtéri tematikus természetismereti családi nap”** programcsomag. Cél a területen élő lakosság integrációjának elősegítése, a szabadidő hasznos eltöltése, a családok kohéziójának elősegítése.
„Erdők, fák, növények, állatok családi nap” 2020. június 20-án, 2020. szeptember 5.-én és 2020. október 17.-én került megrendezésre, ahol a szabadban történő együttes játszás élménye, a természet megismertetése került kiemelésre – erdőtúra, játékos sportverseny, kézműves foglalkozások.
- **„Kiegyensúlyozott élet – függőségek nélkül”** tevékenységcsomag. Célja az akcióterületen élő lakosság figyelmének felhívása a szenvedélybetegségek megismerésére, a segítségnyújtás lehetőségeire, a segítségkérés irányára. Prevenációs interaktív előadások szervezése általános iskolások, valamint a célterületen élő lakosság számára. Pinceklub tartása, mely egyéni és anonim. A programcsomag II. ütemének időtartama 2019. szeptember - 2020. június, III. üteme 2020. júliustól volt.
- **„Külső segítő szakemberek jelenléte”** (Nyúlciipó Konduktív Alapítvány) – Cél, a képességfejlesztés, egyéni fejlesztési lehetőségek biztosításával a gyermekek testi-lelki fejlődésének, egyensúlyának megteremtése, hátrányok korrigálása, szocializációs problémák leküzdése. Fejlesztő foglalkozások az akcióterületen élő gyermekek számára: alapozó mozgásterápia, logopédiai fejlesztés, pszichológusi, mentálhigiénés segítségnyújtás. II. ütem: 2020. február- 2020. szeptember.
- **Munkaerőpiaci integrációt elősegítő akkreditált felnőttképzések** megvalósítása programsorozat. Feladata, rendszeres kiscsoportos OKJ-s tanfolyamok szervezése az akcióterületen élő lakosság részére. Ennek keretében 2020. évben 3 képzés került biztosításra
Építő-és anyagmozgató gépkelző (Targoncavezető szakmairány) 15 főből 13 fő sikeres vizsgát tett.
Óvodai dajka képzés – 11 főből 9 fő sikeres vizsgát tett.
Személy- és vagyonőr – 14 főből mindenki sikeres vizsgát tett.

- **A nyelvi és informatikai kompetenciafejlesztést támogató tanfolyamok és munkaerő-piaci elhelyezkedést segítő nem akkreditált képzések feladatai:**
 - önismereti, munkaerő-piaci ismertek,
 - önéletrajz, kísérőlevél készítése,
 - Irodai start – Word, Excel képzés
 - nyelvi képzések – angol, német nyelvtanfolyamok (43 fő résztvevő)
- **„Általános iskolások táboroztatása”** programcsomag – akcióterületen élő diákok táboroztatása.
- **Gyermektáborok, kirándulások, tehetséggondozó napi táborok** szervezése programcsomag. Felzárkóztató, fejlesztő kézműves programok, pályaválasztást elősegítő programok, kirándulások szervezése.

2020. évben a kialakult járványügyi helyzet miatt az Önkormányzat, illetve a szolgálatok, intézmények, szervezetek új kihívásokkal, nehézségekkel találták szembe magukat. A Kormány által előírtakat betartva, újra kellett gondolni a meglévő ellátások biztosításának módját, a programok, rendezvények megtartásának lehetőségeit. A nagyrendezvények megtartására a fertőzésveszély miatt nem volt lehetőség, ezek elsősorban a kisebb, családiasabb programok biztosításával kerültek pótlásra.

8. Fejlesztendő területek 2020 - 2023

A felülvizsgálat során a fejlesztési terv a következő **rendezési elvek** figyelembevételével került összeállításra:

- a kötelező feladatok megvalósítása elsődleges,
- az alapellátások teljes lefedettsége,
- a több ellátási formát is nélkülöző célcsoport szükségleteinek enyhítése,
- a meglévő önkormányzati fenntartású intézmények és civil szervezetek jelenlegi tevékenységeinek és jövőbeni fejlesztési terveinek figyelembevétele.

A megvalósítás, valamint az egyszeri beruházás és működtetés költségei 4 éves időintervallumban kerültek meghatározásra, melyeket a következő tényezők befolyásolhatnak:

- az önkormányzat pénzügyi kondícióinak változásai,
- pályázati lehetőségek,
- magánszemélyek, civil szervezetek, alapítványok részvétele a szolgáltatásokban,
- jogszabályi változások.

A rendezési elvek a megvalósítandó célok alapján:

- *stratégiai célok* - a kerületi lakosok életminőségének folyamatos javítása, az esélyegyenlőtlenségek csökkentése,
- *átfogó célok* - a személyre szabott szükségletekhez, szolgáltatásokhoz és ellátásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- *specifikus célok* - a szolgáltatások különbözőségének megjelenítése,
- *operatív célok* - a szolgáltatások és ellátások minőségi javítása.

A 2020. és 2021. évekre kitűzött és megvalósított célokat és azok végrehajtási ütemtervét az **1. számú melléklet** tartalmazza.

Jelen felülvizsgált és aktualizált Konceptió **2. számú melléklete** tartalmazza a 2022. és 2023. évekre tervezett célkitűzéseket és azok megvalósulását.

Összefoglaló

A felülvizsgálat során megállapítást nyert, hogy a kerület a vizsgált időszakban teljesítette, illetve megvalósította a vállalt célkitűzések jelentős részét. Az intézmények meghatározott elvek betartásával, a jogszabályi követelményeknek megfelelően, az előző évekhez hasonlóan jó színvonalon látták el funkcionális feladataikat. Az elmaradt feladatokat befolyásolta, hogy az Önkormányzat tehervállalási képessége nem változott kedvező irányba, a pályázati lehetőségek és források előre nem tervezhetőek.

Az Önkormányzat vezetése kiemelt figyelmet fordított a szociális, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervek, intézmények hatékony együttműködésére, a szükséges pénzügyi források megteremtésére annak érdekében, hogy minél szélesebb körben biztosítható legyen a lakossági igényekhez igazodó szolgáltatások nyújtása, támogatások folyósítása, annak ellenére, hogy az elmúlt évek nem mondhatóak könnyűnek. A kialakult járványügyi helyzet miatt az intézmények új kihívásokkal találták szembe magukat, szakmájuk mellett meg kellett birkóznia a járvánnyal együtt járó szigorítások, változások okozta váratlan és ismeretlen nehézségekkel.

A szociális és gyermekjóléti ellátások iránti igények és szükségletek pontosan nem határozhatóak meg. Az ellátottak körében fokozódnak az elvárások a minőségi, szakszerű és differenciált ellátásra. A mennyiségi fejlődés mellett azonban a minőségi ellátásra is hangsúlyt kell fektetni. A szolgáltatások ilyen nagyarányú lefedettsége különösen kiemelkedő, hiszen a rászorulókhöz ezek a rendszerek vannak a legközelebb.

A kötelező feladatok nagyobb részét az Önkormányzat az általa létrehozott és működtetett intézményi formákban látja el, míg a feladatok másik hányadát civil szervezetekkel kötött ellátási szerződések keretében biztosítja. A hiányzó szociális/gyermekjóléti szolgáltatások bevezetésekor mérlegelendő, hogy új intézmények létrehozásával, vagy már meglévő intézmény bővítésével, átalakításával, illetve civil szervezetek bevonásával valósuljon meg.

Fontos, hogy a meghatározott fejlesztési irányokat összhangba hozzuk a szakmapolitikai célkitűzésekkel. A társadalmi környezetet befolyásoló tényezőket ismernünk kell ahhoz, hogy következtetni tudjunk a szolgáltatások szükséges kapacitására.

Az Önkormányzat elsődleges célja a szolgáltatások fejlesztésének tervezése során az intézmények működőképességének fenntartása és a lehetőségekhez mérten további fejlesztése, a szociálisan rászorult személyek támogatására megfelelő költségvetési forrás biztosítása.

Budapest, 2021. DEC 09.

Szaniszló Sándor
polgármester

MELLÉKLETEK

1. Célkitűzések megvalósítása 2020 –2021
2. Végrehajtási ütemterv 2020 – 2023

**Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési
Koncepciója**

Célkitűzéseinek végrehajtása (2020-2021.)

<i>Sorszám</i>	<i>Feladat megnevezése</i>	<i>Felelős megnevezése</i>	<i>2020.</i>	<i>2021.</i>
1.	A nem önkormányzati intézményekkel kötött ellátási szerződésben foglalt kötelezettségek teljesítésének értékelése	ágazati alpolgármester	a Tiszta Forrás Alapítvány - a Képviselő-testület 567/2014. (XII.4.) határozata alapján a hajléktalanok nappali ellátását, mint szociális alapszolgáltatást, 2024. december 31. napjáig Ellátási Szerződés alapján látja el. Illetve az 568/2014. (XII.4.) Képviselő-testületi határozat alapján az utcai szociális munka feladatának elősegítése érdekében határozott időtartamú, 2024. december 31. napjáig szóló szerződés került az Alapítvánnyal aláírásra. Az Alapítvány részére minden év március 31. napjáig átutalásra kerül a szerződésben vállalt összeg.	A veszélyhelyzet keretében az Egészségügyi és Szociális Bizottság hatáskörébe tartozó szociális ügyben a Képviselő-testület hatáskörében eljárva az Önkormányzat a szakmai és pénzügyi beszámolókat az előző évi teljesítésről adott évben elfogadta.
			a Félúton Alapítvány –	

			<p>pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali ellátása. A Képviselő-testület 895/2005. (XII.01.) határozatával a feladat ellátását 2006. január 1. napjától átadta a Félúton Alapítványnak.</p> <p>A többször módosított Ellátási szerződés alapján az Alapítvány minden tárgyhónapot követő hó 5. napjáig benyújtja teljesítésigazolását az ellátásban részesülőkről, valamint a rendelkezésre állásról. Ez alapján történik részükre a számlák kifizetése.</p> <p>Fent említett szerződő partnerek a tárgyévet követő év március 31. napjáig szakmai és pénzügyi beszámolót köteles benyújtani az önkormányzat felé. A beszámolókat az illetékes bizottságok előterjesztés formájában kapják meg és döntenek ezek elfogadásáról.</p> <p>A szakmai és pénzügyi beszámolók a szerződésben foglalt feladatok ellátásáról és a támogatás felhasználásáról határidőben benyújtásra kerültek.</p> <p>A veszélyhelyzet keretében az Egészségügyi és Szociális Bizottság hatáskörébe tartozó szociális ügyben</p>	
--	--	--	--	--

			a Képviselő-testület hatáskörében eljárva az Önkormányzat a szakmai és pénzügyi beszámolókat az előző évi teljesítésről adott évben elfogadta.	
2.	A szakosított ellátás biztosításának átalakítása	polgármester		A szakosított ellátás biztosításának átalakítása vonatkozásában a jogszabályi előírások figyelembevételével felkészülés a 2023. január 01-én történő átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények átalakulás lehetőségére, hogy tartós bentlakást nyújtó intézményként működjön tovább, biztosítva ezzel a kerület idős lakói részére a szakszerű biztonságos ellátást életük végéig
3.	A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata	polgármester		Az utolsó felülvizsgálatra 2019. évben került sor, a Képviselő-testület 413/2019. (XII.12.). határozatával fogadta el a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiót. A Konceptió végrehajtási ütemtervében 2020. évre meghatározott feladatok végrehajtásáról szóló beszámolót az Önkormányzat Polgármestere a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás

				alapján a Képviselő-testület hatáskörében eljárva a 276/2020. (XII.16.) polgármesteri határozatával fogadta el. Az újabb felülvizsgálatra a Képviselő-testület 2021. december havi ülésén kerül sor.
4.	A Nappali Szolgálatok feladat ellátásának felmérése	ágazati alpolgármester	nincs feladat meghatározás	nincs feladat meghatározás
5.	A Somogyi László Szociális Szolgálaton belül a demens részleg kialakításához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása, illetve felülvizsgálata	ágazati alpolgármester	nincs feladat meghatározás	nincs feladat meghatározás
6.	Az Önkormányzat költségvetésében céltartalék biztosítása az ágazati intézmények uniós pályázataihoz (költségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	A 2020. évben uniós pályázat nem volt az ágazati intézmények vonatkozásában.	2021. szeptember hónap befejeztével az Egyesített Bölcsődék (a továbbiakban: EBI) Napsugár Bölcsőde főzőkonyhája teljes belső átalakításra, felújításra került. Korszerű gépek, berendezések, konyhai eszközök kerültek beszerelésre, beszerzésre. A megújulással kapacitásbővítés is megvalósult.
7.	„Fáy utca és környékének integrált célú szociális rehabilitációja” elnevezésű pályázat megvalósítása	polgármester		A leromlott településrészekben élő alacsony státuszú lakosság életkörülményeinek javítása, társadalmi és fizikai rehabilitációja Budapesten című VEKOP-6.2.1-15-2016-00002 pályázat keretében

				<p>megkezdődött a Fáy utca és környéke szociális integrált rehabilitációja program megvalósítása.</p> <p>A benyújtott újabb közbeszerzési eljárás 2021. júliusában eredményesen zárult, a szerződéskötés megtörtént, a munkálatok elkezdődtek egy negyvenlakásos épületet teljeskörű felújítása vonatkozásában. Az ingatlanok továbbra is önkormányzati tulajdonban maradnak, és bérlakásként fognak szolgálni, csak a korábbinál jóval magasabb komfortfokozatban. - Ez a beruházás körülbelül másfél évet vesz igénybe.</p> <p>A szoft programok tekintetében rendezvények és programok valósultak meg a konzorciumi partnerek közreműködésével, melyek tovább folytatódnak. pl:</p> <p>„Szabadtéri tematikus természetismereti családi nap”</p> <p>„Kiegyensúlyozott élet – függőségek nélkül”</p> <p>„Külső segítő szakemberek jelenléte”</p> <p>Munkaerőpiaci integrációt elősegítő akkreditált felnőttképzések”</p>
--	--	--	--	---

				„Gyermektáborok, kirándulások, tehetséggondozó napi táborok”
8.	Gondoskodni kell a kerületi, szociális és gyermekjóléti intézmények ellátásához – hatályos ágazati jogszabályokban – meghatározott személyi, valamint szakképzettségi feltételek biztosításáról <i>(kötségvetés függvényében finanszírozható)</i>	polgármester	A hatályos ágazati jogszabályokban meghatározott személyi, valamint szakképzettségi feltételek a szociális és gyermekjóléti intézményekben biztosított. Intézményeinkben az előírt képzettségi feltételeknek minden dolgozó megfelel.	<p>Az intézmények vonatkozásában a személyi és szakképzettségi feltételeket a fenntartó biztosította. Folyamatosan volt lehetőség képzéseken, továbbképzéseken való részvételre. A jogszabályban előírt személyi létszám biztosítására is elegendő forrás állt rendelkezésre a költségvetésben.</p> <p>A bölcsődei ágazat területén a humán erőforrás biztosított, a kisgyermekellátást szakképzett munkavállalók, illetve olyan munkavállalók látják el, akik a bölcsődében más munkakört láttak el eddig, és most jelen pillanatban kisgyermeknevelői szakképztségük megszerzése folyamatban van (OKJ vagy főiskolai szinten).</p> <p>A szociális ágazatban hatályos ágazati jogszabályokban – meghatározott személyi, valamint szakképzettségi feltételek biztosítása folyamatos. Az Egyesített Szociális Intézményben a munkakörükhöz elvárható</p>

				<p>szakképzettséggel rendelkeznek, jelenleg 4 fő végez főiskolai tanulmányokat, akik közül 1 fővel tanulmányi szerződést kötött az intézmény.</p> <p>Az Intézmény vezetése folyamatosan figyeli a különböző munkakörhöz kötött, kötelező vagy szabadon választható képzéseket is, folyamatosan delegálja rá a kollégákat. 2021. évben telephelyvezetők elvégezték a vezető képzést vagy megújító képzést, szakdolgozóik számára helyben végezhető több napos tanfolyam szervezésére került sor. amelyekkel az előírt kredit pontokat teljesítik.</p>
9.	<p>Az ágazat dolgozói mentális leterheltségének csökkentése érdekében szupervízió, esetmegbeszélő csoportok működéséhez szükséges anyagi feltételek biztosítása az intézményi költségvetésekben <i>(költségvetés függvényében finanszírozható)</i></p>	polgármester	<p>Az ágazat dolgozóinak mentális leterheltségének csökkentése érdekében szupervízió, esetmegbeszélő – egyéni, illetve csoportos formában – részben biztosított volt. Illetve a járványügyi helyzetre való tekintettel a munkatársak részére a rekreációs kirándulás nem, illetve részben került megvalósításra. Az ezekhez szükséges anyagi forrás az intézmények költségvetésébe betervezésre került.</p>	<p>Az EBI vonatkozásában ez a célkitűzés elsősorban a járványügyi helyzet miatt, másodsorban a „szüksős” költségvetés miatt nem valósult meg.</p> <p>A Csibész Család-és Gyermejkölési Központ (a továbbiakban: Csibész CsGyK és az Egyesített Szociális Intézmény (a továbbiakban: ESZI) esetében ez folyamatosan biztosított volt és a szükséges forrás is elegendőnek bizonyult. Az</p>

				esetmegbeszélő csoportok folyamatosak voltak, a szupervízor megbízási szerződés keretében volt foglalkoztatva.
10.	A bölcsődei játszóudvarok felújításához szükséges anyagi fedezet biztosítása (kötségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	nincs feladat meghatározás	nincs feladat meghatározás
11.	Helyi önkormányzati rendeletek aktualizálása a magasabb rendű jogszabályok változásával összhangban	ágazati alpolgármester	A szociális és gyermekvédelmi területet, továbbá a lakásgazdálkodás területét érintő, folyamatosan változó és módosuló magasabb szintű jogszabályi változásokat figyelemmel kísérjük, eleget teszünk a jogharmonizáció követelményének, ahogyan az önkormányzati rendeletek módosításai is tükrözik.	A szociális és gyermekvédelmi területet, továbbá a lakásgazdálkodás területét érintő, folyamatosan változó és módosuló magasabb szintű jogszabályi változásokat figyelemmel kísérjük, eleget teszünk a jogharmonizáció követelményének, ahogyan az önkormányzati rendeletek módosításai is tükrözik.
12.	Gondoskodni kell a kerületi szociális és gyermekjóléti intézmények működéséhez meghatározott tárgyi feltételek biztosításáról (kötségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	Az Önkormányzat fenntartásában működő szociális és gyermekjóléti intézmények zökkenőmentes feladatellátásához szükséges tárgyi feltételek biztosítottak. A felújítási, karbantartási, állagmegóvási munkálatok kivitelezése a Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt. közreműködésével történik.	A 2021. szeptember 1-jével módosított 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 11. számú melléklete (Jegyzék a bölcsődei ellátás eszközeiről és felszereléséről) konkrétan meghatározza azokat a helyiségeket, bútorokat, berendezési tárgyakat, eszközöket és mennyiségüket, amelyeket

			<p>Nagyobb értékű tárgyi eszköz beszerzése az intézmények mindenkor hatályos Beszerzési Szabályzatában foglaltak szerint, az intézmény költségvetésében biztosított összeg erejéig történik.</p> <p>A járvány megjelenésével és terjedésével a dolgozók és ellátottak védelmét szem előtt tartva maszkok, fertőtlenítők, gumikesztyűk, érintésmentes hőmérők vásárlására került sor, hogy szolgáltatásaink megfelelően működjenek. A márciustól júliusig elhúzódó időszakban zárva tartottak nappali ellátásaink, de a szociális intézmények munkatársai otthon közeli szolgáltatásokat (vásárlás, gyógyszerkiváltás, postai ügyintézés ügyek intézése) folyamatosan biztosítottak.</p> <p>A járvány következtében intézményi költségvetések egy részét zárolták, amelynek egy része szeptemberben feloldásra került.</p> <p>2020. első félévében a Csibész CsGyK - Prevenációs csoport kertjének felújítása valósult meg.</p>	<p>biztosítani szükséges az intézményekben.</p> <p>A rendeletben előírt eszközök az EBI intézményeiben rendelkezésre állnak, azonban a korosztály sajátosságából adódóan a játékkészlet folyamatos cseréjére, pótlására van szükség. Ennek hiánya veszélyezteti a napközbeni kisgyermekellátást.</p> <p>Az ESZI intézmény jól felszerelt, a napi feladatok ellátáshoz szükséges eszközök beszerzése biztosított. Több épületében felújításra került a számítógépes rendszer, új nyomtatók és egyéb eszközök beszerzésére volt lehetőség.</p> <p>A covid járványra való tekintettel a fertőtlenítőszeres és védőeszközök biztosítása folyamatos. 2021. évben a telephelyek épület állagának megóvására érdekében a Reménység Nappali Szolgálatban felújításra került a konyha, a Városgazda által elkészült a faház körüli betonozott út.</p> <p>A 2021. év második felében sor került az egyik kisbusz felújítására is, de szüksége lenne az intézménynek egy új kisbuszra, mert annak fenntartása már nagyon</p>
--	--	--	--	---

				<p>költséges.</p> <p>Csibész CsGyK intézményeiben a tárgyi feltételek fejlesztésére, az elavultak pótlására folyamatosan volt elegendő forrás.</p> <p>A Pestszentimrei Család- és Gyermekejóléti Szolgálat épületének átalakítása, felújítása 2021. első félévében készült el.</p>
13.	<p>A kerületi idősek, szociálisan rászoruló személyek részére költségvetési forrás biztosítása élelmiszer osztás, illetve Nyugdíjas Akadémia megszervezésére (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)</p>	polgármester	<p>Az 65 év feletti kerületi lakosok számára élelmiszer osztások fedezetét az önkormányzat mindenkor hatályos költségvetési rendelete biztosítja.</p> <p>2020. évben a tavaszi csomagosztás megszervezésre került, azonban a veszélyhelyzet kihirdetése miatt nem valósult meg.</p> <p>A járványhelyzet miatt a lakosság egészségének védelme érdekében a karácsonyi csomagosztás átszervezésre került, melynek során igénylés esetén a 65 év feletti lakosok részére csomag helyett 5.000 Ft/fő értékű élelmiszervásárlási utalvány került postai úton megküldésre.</p> <p>A kerületi idősek részére az Önkormányzat továbbra is lehetőséget biztosított a</p>	

			<p>Pestszentlőrinc-Pestszentimrei Nyugdíjasok Akadémiája, 2020. szeptemberétől már új néven a Szenior Akadémia programsorozat keretében ingyenes előadások és tanfolyamok meghallgatására. Az előadások és a tanfolyamok lebonyolításáért megbízási díjat fizet, melynek fedezete az Önkormányzat mindenkor hatályos költségvetésére vonatkozó önkormányzati rendeletébe betervezésre került.</p> <p>A járványhelyzetre való tekintettel a 2019/2020. tanév II. felében csak 2 előadás és 4 tanfolyam került megtartásra, míg a 2020/2021. tanév I. felében az előadások és tanfolyamok teljes egészében elmaradtak.</p>	
14.	<p>Bölcsődei férőhelybővítés (óvodai ellátásba történő átvétellel jogszabály szerint, illetve az ellátatlan területeken történő fejlesztéssel) - (költségvetés függvényében finanszírozható)</p>	polgármester		<p>Pályázati forrásból valósulhatott volna meg férőhely bővítés, azonban az igényeket folyamatosan az intézmény ki tudja elégíteni, így a fejlesztés nem volt indokolt.</p>
15.	<p>A nagyfokú fluktuáció visszaszorítása céljából a kerületi szociális és gyermekjóléti ágazatban dolgozók anyagi és erkölcsi</p>	ágazati alpolgármester	<p>2020-ban a XVIII. kerületi Önkormányzat kerületi pótlék formájában 3%-os béremelést biztosított a szociális területen dolgozóknak, majd márciustól a</p>	<p>A bölcsődei területen 8-10 %-os fluktuációval lehet számolni a munkavállalók körében, éves szinten. A szervezet létszámához viszonyítva ez átlagosnak</p>

	<p>megbecsülése (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)</p>		<p>vezető beosztásban dolgozók vezetői pótléka is megemelésre került. A Csibész CsGyK vonatkozásában a fluktuáció továbbra is megoldatlan probléma. A betöltetlen álláshelyek folyamatosan meghirdetésre kerülnek, azonban pályázatok csak csekély számban érkeznek be. Sikeres pályázat esetén, jellemzően már a próbaidő alatt a munkavállaló kéri jogviszonyának a megszüntetését, tekintettel a tevékenység összetettségére, felelősségi fokozatára és az adminisztrációs leterheltségre. Erkölcsei megbecsülésként a fenntartó külön elismerő oklevélben és pénzjutalomban részesítette azon dolgozókat, akik a tavaszi járványügyi helyzetben magas szakmai színvonalon biztosították a feladatellátást. A dolgozók a 2020-as évben is részesültek cafetéria és munkaruha juttatásban.</p>	<p>mondható. A kilépésnek vannak demográfiai vonatkozásai (hol lakik, hány éves, mennyit keres, milyen végzettsége van...) is, azonban még mindig a bérezés a legfőbb probléma. Munkavállalók többsége a minimálbér és garantált bérminimum kategóriájának megfelelő bérezésben részesül. Az egyes bérelemek közé tartoznak a kötelezően adandó bérpótlékok, melyek minden munkavállalónál megjelennek a jogszabálynak megfelelően. Azonban továbbra is kismértékű az egyes kategóriák közötti különbség, mely bérfeszültséget eredményez, valamint a technikai munkakörben dolgozók bérének jelentős elmaradása a szakmai munkakörökben dolgozókkal szemben. 2021. évben a Bölcsődék Napja alkalmából, minden bölcsődei munkavállaló 5000,- forintos Auchan utalványt vehetett át, valamint 110 fő szakmai úton vehetett részt szeptember elején. A Csibész CsGyK vonatkozásában az ágazatban dolgozók részéről lehetőségként biztosított volt a</p>
--	--	--	--	--

				<p>szolgálati lakás igénybevétele. A vizsgált időszakban sor került kitüntetés adományozására, valamint az ágazat dolgozói többször vehettek részt kiránduláson.</p> <p>A kerületi szociális ágazatban dolgozók erkölcsi megbecsülésének kifejezése a szakmában dolgozók felé: az ESZI létrejöttének kapcsán egy közös, minden dolgozót érintő csapatépítő nap biztosítása.</p> <p>A szociális és gyermekjóléti ágazatban dolgozók részt vehettek közös kiránduláson.</p>
16.	<p>A Csibész CsGyK vonatkozásában az ágazati jogszabályok előírásainak megfelelően az új szolgáltatások kidolgozása, teljes körű biztosítása (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)</p>	<p>ágazati alpolgármester</p>		<p>Megvalósult, azonban továbbra is feladatként fogalmazható meg, tekintettel arra, hogy 2018-2019 évektől további szolgáltatási elemek jelentek meg a Csibész CsGyK feladatellátási kötelezettségében (pl.: szociális diagnózis készítése, óvodai és iskolai szociálissegítő tevékenység). Továbbá a statisztikai adatok alapján szükség van újabb szolgáltatási elemek kidolgozására (Szülők iskolája szervezése, koordinálása)</p>
17.	<p>A jelzőrendszeres házi</p>		<p>A kerületben a jelzőrendszeres házi</p>	

	<p>segítségnyújtás kapacitásbővítésének felülvizsgálata. (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)</p>	<p>ágazati alpolgármester</p>	<p>segítségnyújtás szolgáltatást a Somogyi László Szociális Szolgálat végzi. A működési engedély 100 db készülékre szól. A kapacitásbővítés vonatkozásában a felülvizsgálat megtörtént. Megállapításra került, hogy a készülékek számának növelése esetén nem lenne szükség plusz dolgozó felvételére, de a dologi kiadások plusz terhet jelentenének a költségvetésre. Továbbá a készülékek számának bővítésével módosítani kellene a működési engedélyt, valamint a finanszírozott támogatást is. Mindezek, illetve adott évben a járványügyi helyzet következtében kialakult állapot figyelembevételével a költséghatékonyságot szem előtt tartva nem került sor a kapacitásbővítésre.</p>	
18.	<p>A Csibész CsGyK Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat elhelyezésének végleges megoldása. (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)</p>	<p>ágazati alpolgármester</p>	<p>A pestszentimrei szervezeti egység Vezér utcai épületének bővítése megtörtént. A tárgyi eszközök beszerzése folyamatban. Vélelmezhetően 2021. januárjában történik meg a birtokbavétel.</p>	<p>A Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat épületének átalakítása, felújítása 2021. első félévében készült el, birtokbavétel megtörtént.</p>
19.	<p>A szociális támogatások 2009-</p>	<p>ágazati</p>	<p>A szociális igazgatásról és szociális</p>	<p>A 7/2015. (II.25.) önkormányzati</p>

	<p>2019 évek felülvizsgálatának elvégzését követően a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszerének kibővítésére javaslat elkészítése (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)</p>	<p>alpolgármester</p>	<p>ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. §-a alapján a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testületének a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokról szóló 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete határozza meg a kerületünkben adható települési támogatásokat. A rendelet 2015. március 1-jétől hatályos. A szociális támogatások felülvizsgálata megtörtént. Az új támogatások bevezetésére és a jogosultsági feltételek módosítására a javaslat elkészült, azonban a veszélyhelyzet miatt, illetve a költségvetési rendelet hiányában a rendelet módosítás a 2021. évre áthúzódik.</p>	<p>rendelet (továbbiakban: Önk. rendelet) módosítása a 16/2021. (VI.09.) rendelettel megtörtént. 2021. június 10. napjától hatályba lépett a jogosultsági feltételek módosítása. A pénzbeli és természetbeni támogatások folyamatos felülvizsgálata az igénylések figyelemmel kísérése alapján szükséges, a támogatások rendszerének kibővítésére, módosítására javaslatok elkészítése az elkövetkezendő időkben is indokolt.</p>
--	---	-----------------------	--	---

**Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata
Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának**

VÉGREHAJTÁSI ÜTEMTERVE

Sorszám	Feladat megnevezése	<i>Felelős megnevezése</i>	Teljesítési határidő			
			<i>2020.</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>	<i>2023.</i>
1.	A nem önkormányzati intézményekkel kötött ellátási szerződésben foglalt kötelezettségek teljesítésének értékelése	ágazati alpolgármester	✓		✓	✓
2.	A szakosított ellátás biztosításának átalakítása	polgármester		✓	✓	✓
3.	A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata	polgármester		✓		✓
4.	A Nappali Szolgálatok feladat ellátásának felmérése	ágazati alpolgármester				✓
5.	Az önkormányzat költségvetésében céltartalék biztosítása az ágazati intézmények uniós pályázataihoz <i>(költségvetés függvényében finanszírozható)</i>	polgármester	✓	✓	✓	✓

6.	„Fáy utca és környékének integrált célú szociális rehabilitációja” elnevezésű pályázat megvalósítása	polgármester		✓	✓	
7.	Gondoskodni kell a kerületi, szociális és gyermekjóléti intézmények ellátásához – hatályos ágazati jogszabályokban – meghatározott személyi, valamint szakképzettségi feltételek biztosításáról (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)	polgármester	✓	✓	✓	✓
8.	Az ágazat dolgozói mentális leterheltségének csökkentése érdekében szupervízió, esetmegbeszélő csoportok működéséhez szükséges anyagi feltételek biztosítása az intézményi költségvetésekben (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)	polgármester	✓	✓	✓	✓
9.	A bölcsődei játszóudvarok felújításához szükséges anyagi fedezet biztosítása (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)	polgármester			✓	✓
10.	Helyi önkormányzati rendeletek aktualizálása a magasabb rendű jogszabályok változásával összhangban	ágazati alpolgármester	✓	✓	✓	✓
11.	Gondoskodni kell a kerületi szociális és gyermekjóléti intézmények működéséhez meghatározott tárgyi feltételek biztosításáról (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)	polgármester	✓	✓	✓	✓

12.	A kerületi idősek és szociálisan rászoruló személyek részére költségvetési forrás biztosítása adományosztás, illetve Szenior Akadémia megszervezésére <i>(költségvetés függvényében finanszírozható)</i>	polgármester	✓		✓	✓
13.	Bölcsődei férőhelybővítés (óvodai ellátásba történő átvétellel jogszabály szerint, illetve az ellátatlan területeken történő fejlesztéssel) - <i>(költségvetés függvényében finanszírozható)</i>	polgármester		✓		
14.	A nagyfokú fluktuáció visszaszorítása céljából a kerületi szociális és gyermekjóléti ágazatban dolgozók anyagi és erkölcsi megbecsülése <i>(költségvetés függvényében finanszírozható)</i>	ágazati alpolgármester	✓	✓	✓	✓
15.	A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ vonatkozásában az ágazati jogszabályok előírásainak megfelelően az új szolgáltatások kidolgozása, teljes körű biztosítása (pl.: szociális diagnózis készítése, óvodai és iskolai szociálissegítő tevékenység). <i>(költségvetés függvényében finanszírozható)</i>	ágazati alpolgármester			✓	
16.	A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kapacitásbővítésének felülvizsgálata. <i>(költségvetés függvényében finanszírozható)</i>	ágazati alpolgármester	✓			
17.	A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat elhelyezésének végleges megoldása. <i>(költségvetés függvényében finanszírozható)</i>	ágazati alpolgármester	✓			

18.	A szociális támogatások felülvizsgálatának elvégzését követően a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszerének módosítására, kibővítésére javaslat elkészítése <i>(kötségvetés függvényében finanszírozható)</i>	ágazati alpolgármester	✓		✓	✓
19.	A Csibész Család- és Gyermejjóléti Központ „Szülők iskolája” – új szolgáltatási elem bevezetése. A szervezés és koordinálás költségeinek teljesítéséhez forrás biztosítása. <i>(kötségvetés függvényében finanszírozható)</i>	ágazati alpolgármester			✓	✓
20.	A bölcsődék vonatkozásában konyhatechnológia megújítása a főzőkonyhákban <i>(elsősorban pályázat függvényében finanszírozható)</i>	ágazati alpolgármester			✓	✓
21.	Egyesített Szociális Intézmény meglévő szakmai kapcsolatainak erősítése, új kapcsolatok kiépítése (konferenciákon, szakmai műhelyeken való részvétel, szorosabb kapcsolat a helyi egészségügyi intézmények szakemberivel, aktív együttműködés bentlakásos intézményekkel, szorosabb kapcsolat a helyi médiával stb.)	ágazati alpolgármester			✓	✓